

شه‌هرام
مؤسیقای
کوردی
خاوه‌ن
هسته
١٢ ل

بۆ خویندنه‌وه‌ی ژینی نووی له سه‌ر نه‌هنته‌رنیٲ بېروانه:
http://www.humanrights.de/~kurdweb/jini_e.html
بئوه‌ندی خیرا، بئوستی نه‌له‌کترؤنی ژینی نووی:
sj083@mdx.ac.uk

چیمه‌ن‌ورزگار:
لئدوانتیک له
سه‌ر سینه‌مای
کوردی
٩ ل

وه‌ده‌رخستنی نه‌وتی عیراق کورده‌کان ده‌خاته ژیر فشاری به‌عس

بئک: بؤزیه نه‌وته‌کان له ناوچه‌ی ژیر ده‌سه‌لاتی
بئک تئده‌یه‌ری.
بئک: ناماده‌ین بۆ باراستنی بؤزیه نه‌وته‌کانی عیراق

دوای شه‌ش سال نه‌وتی عیراق بۆ یه‌که‌م
جار که‌وته بازاری جیهانی

روژی ١٩ دئسمبه‌ر نه‌وتی عیراق بۆ یه‌که‌م جار دوای
شه‌ش سال بۆ جاری یه‌که‌م وه‌ده‌رخرا، سه‌دام حوسین که‌ به
بئیی برباری نه‌وت - به - تانی UN عیراق رینی بئ تراوه، که
بایی ٢ میلیۆن دۆلار نه‌وت له مانگی‌کدا بفرۆشن و داهاته‌کی
ژیر چاوه‌دیری ریکخراوی نه‌توه یه‌کگرتوه‌کاندا، به دهرمان و
خۆراک بۆ خه‌لکی عیراق بدری. هه‌ر دوو روژ دوای برباری
ریکخراوی نه‌توه یه‌کگرتوه‌کان نرخنی به‌رانبه‌ری دینار ٥٥٪
چوو سه‌ری و نرخنی خوراکن ٣٥٪ دا به‌ری. عیراق دوای
عه‌ره‌بستنی سه‌مۆدی که‌وره‌ترین ولاتی دهره‌هتاری نه‌وتی
نه‌دامی تۆبیک بوو. مانگیک به‌ر له شه‌ری که‌نداو له چۆلای
١٩٩٠دا روژ ٥، ٣ میلیۆن به‌رمیل نه‌وتی به‌ره‌ام ده‌هتیا.
تورکیا په‌یمانگی له که‌ل عیراقدا مۆر کردوه که‌ روژی ٧٥
هه‌زار به‌رمیلی نه‌وت لئ بکری، به بئیی ریکخراوی منالیاریانی
نه‌توه یه‌کگرتوه‌کان هه‌موو مانگیک تریکه‌ی ٤٥٠٠ مندالی ژیر
٥ سالانه به هۆی برسیتی و نه‌خۆشی ده‌سۆن برباره‌ نه‌وتی
عیراق به‌ری تورکیا و دهریانی سبی دهره‌هتین، تورکیا له وه‌تی
که‌مارۆی ناوهوری ناوه‌ته‌وی له سه‌ر عیراق ٤٠ بیللیۆن دۆلار
زیانی کردوه.

هه‌رچه‌ند چهند هه‌فته‌یه‌ک ده‌خایه‌نی ناخه‌لکی عیراق که‌لک له
داریی نه‌وتیگه وه‌ریگری، به‌لام له ئیستناوه خه‌لک که‌لکی له
دابه‌زینی نرخنی خۆراک و به‌هین بئوینی نرخنی دوای عیراقی
وه‌رگرتوه، به‌رزان تکریتی له وت و وئزگی روژنامه‌یی داوتی.
سه‌دام حوسین دووچار به‌ ریکایه‌کدا ناروا، جا ئه‌که‌ر شتیگ
چئ که‌وی که‌سنگ ناتوانی بئین له که‌وی دئ و هه‌نگاوی
داهاته‌وی چئ ده‌بئ، سه‌دام له که‌رکه‌ووک که‌ ده‌ستی به
پشکوژکه‌ دانا تا نه‌وت بکه‌وتیگه که‌ وئتی. له خۆای که‌وره
داوا ده‌که‌م که‌ فه‌ری ئاسووده و ده‌سکه‌وتنی سه‌رن به‌ سه‌ر
عیراق سه‌کاندا بپاریزی، ته له سه‌رکه‌وتنیگه‌وه بچینه
سه‌رکه‌وتنیگی تر.

که‌رکه‌ووک، که‌ ٢٠٠ کم له باکووری به‌عقاد، سه‌له‌ندی
پیشه‌سازی نه‌وت له کوردستاندا، له ١٩٢٧ هوه نه‌وتی تئیدا
دۆزراوه‌توه.

کۆنگره‌ی نیشتمانی عیراق INC خۆش‌حالی خۆی له
ده‌رخستنی نه‌وت له ژیر چاوه‌دیری نه‌توه یه‌کگرتوه‌کاندا،
دهربری، به‌لام داوای چاوه‌دیریگی په‌هوتی کرد نه‌هه‌مه
چه‌له‌یی سه‌رۆکی ئای شئ، سی له له‌ندن وتی: ئیسمه
خۆش‌حالی، سه‌ره‌نجام سه‌دام ملی بۆ برباری ١٩٨٦ نه‌توه
یه‌کگرتوه‌کان که‌ج کرد. به‌لام UN ده‌بئ بیه‌می له‌وه بکا که‌ بد
بېروانه‌ل.

ژینی نووی - ئیته‌رنیٲ
هاته‌وه‌ی سوپای عیراق بۆ کوردستان به‌ هاوکاری بئک بوو به
هۆی نزیک بوونه‌وه‌ی نه‌هریکا و عیراق. نه‌هریکان روژی ١٢ ی
دئسمبه‌ر وتی هینکه‌کانی هاویه‌یمان ته‌نیا پارێزگاری هه‌وایی
هه‌ریمی سه‌رووی هینکی ٣٦ ده‌که‌ن. شا حوسین به
سوورانه‌وه‌یه‌کی ١٨٠ په‌یی له سیاسه‌تی سالی ٩٥ ئۆردۆن،
هه‌فته‌ی رابردوو له که‌ل وه‌زیری دهره‌وه‌ی عیراق له عه‌مان
چاویکه‌وتنی کرد. تاکو گرفته‌کانی نیو هه‌ردوو ولات چاره‌سه‌ر
بگه‌ن.

وه‌زیری دانی، تورکیا: چه‌ک چاری کیشه‌ی کورد ناکا

حکومه‌تی نه‌ره‌بکان ئاشتیخووازانه چاره‌سه‌ری کیشه‌ی کورد ده‌کا

له‌وه ده‌جئ که‌ ب ب ک و حکومه‌تی تورکی له کفتوگۆ داين
روژی ١١ ی دئستمبری ١٩٩٦، بئک که‌ شه‌ش سه‌ریازی تورکی
نازاد کرد. فتح الله ارباش، نه‌دامی په‌رله‌مانی ولایه‌تی وانه و
سه‌ریه‌ حیزبی ره‌فاه ناوهوری بوو له نیوان ب ک ک و
حکومه‌تدا، هاوکات چهند رووداوتکی تر دهریانخست که
حکومه‌تی ت

کوشتنی زانایه‌کی دینی، خه‌لکی دزی رژیمی شیعه‌ی ئییران رایه‌راند

روژی ٢ ی دئسمبه‌ر که‌لاکی بئ گیانی مه‌لا محمه‌دی ره‌یعی
ماموستای خوتیه‌ی سوونیه‌کانی کرمانشان له مالی خۆی
دۆزراوه. هینکه‌کانی ئییران بئوینی ئییران له وانه حدکا و حزب
ملت ایران ئییرانیان به‌ کوشتنی مه‌لا محمه‌د تاوانبار کرد.
روژی دوایه له کاتی ناشستی تهرمی مه‌لا محمه‌د، خه‌لکی
کرمانشان، سه‌نه، باوه و جوارق و ره‌وانسه‌ر ریتیوانیان کرد. له
ناکامدا رژیمی ئییران یاسداری هینا به‌ سه‌ر خه‌لک، له
تتکه‌له‌جوتنی خه‌لک و یاسداریاندا ٢٠ که‌س له ریتیهوران
کوژران و سئ که‌س له هینکه‌کانی له‌وانه سه‌ره‌هنگ اکبر نجفی

دایانا

مژده بۆ کۆمه‌لگای کورد له له‌ندن
ناوانسی هاتوچۆی دایانا کرایه‌وه. به هه‌رزانترین نرخ بلیتی هاتو
چۆی فۆرکه لینی ده‌ست ده‌که‌وتی بۆ:
ولاتیانی نه‌وروپا، ناسیا و روژه‌هلاتی نیه‌ره‌است، نه‌هریکا و
نه‌فریقا
دایانا له لایین به‌رێزان هه‌لی دهریسی و سه‌روهر هه‌تمی یه‌وه به‌رێره
ده‌چئ.
ناوینشان و زماره نه‌مه‌مۆن
200 Earls Court Road, Lonon SW6
TEL: 0171 565 8484 Fax: 0171 760 0203

رستۆرانی اصفهان ISFAHAN RESTAURANT

چیتخانه‌ی اصفهان له که‌ش و هه‌وایه‌کی روژه‌هلاتی به‌ سۆزدا به‌له‌زه‌تترین خواردن پیتشکیش ده‌کا.
دیکۆزی اصفهان تاکو بئ ویتیه.
اصفهان نیسه‌ی چه‌شمی جیهان
چلۆکه‌باب، برنج و شله، هه‌موو جۆریکی سووپ، هه‌لبژارده‌یه‌کی زۆر له خواردنی ئییرانی
و نانی ته‌نوووری گه‌رم
ناوینشان:
ISFAHAN
3 - 4 Bouvererie
London W2
Tel: 0171 640 1030
Fax: 0171 460 1031
باشترین خواردن له اصفهان
باشترین سیرقیس له اصفهان
هه‌رزانترین خواردن له اصفهان
له اصفهان به‌ زمانی کوردی خه‌مه‌تت ده‌که‌ن.
Paddington & Edgware Rd

ژینی نوێ

JIN-I NWE

فهلسه فیهکی سیاسی نوێ

پیشکاری چاره سهری کیشهی کورده

نهک زالبوونی سهربازی تاکه حزبیەک

شه ره کانی ئهم دواییه ی، نهک دواییه شه ره کانی، نێوان پدک و پنگ چاندین پرسبازی ههنایه کایه وه. دهکرتی شه ره کان وهک ته رازووبه کی میژوویی بگۆزێنه وه. په چه یان له رووی جهن گۆشه یه کی بزووتنه وه ی حیزبه کان و بیرکردنه وه ی خه لکی کورده لادا. داستانی ته عه درکردن له نافرته و به کۆمه له دیل کوشتن نه نیا دیارده ی شه ره کان نه بوون؛ به لکو زمانی دارشتنی نه و دیارده نش ته عه دابوون له خه لکی کورده .

پدک له به یاننامه یه کیدا (۸-۹-۹۶) ده لێ: له هه لمه تی رزکارکردنی ناوچه ی کۆمه له ۵۰۰ که س کۆژران و دیل کران. به یاننامه که به مه شه وه ناوه ستی. ئهم مانشته ی دراوه تی: جه ماوه ری شاری کۆبه به که رمی پیشوایی له پشتمه رکه ی پارتی... ده که ن. نایا نه مه سوککردنی خه لکی کورده، به تابه تیش کۆبه، نه یه؟ نایا شاریک ۵۰۰ که سی لێ یان تیندا کۆژرابی پیشوایی له بگۆزماکان دهکا!

چیلهر، وه زبیری ده ره وه ی تورکیا، که ناویژێ پدک و پنگ ی له خه لکی تورکیادا ده کرد، له نێو وته کانییدا به رۆژنامه نووسانی وت: سێ ملیۆن تورکمانی عیراق به شدارده مین له ئیداره ی کورده ی عیراقدا و ناشتی باکووری عیراق ده یاریزن. با واز له وه بیه ن که چیلهر دلسۆزی که لی تورکمان نه یه. مه به ستیشی له که لی تورکمان جهن به کرگیاوویی رۆژی تورکیا یه: ژماره ی تورکماننش له هه زاراندا یه نهک ملیۆنان، به لام بۆچی سکرته ری کشتی پنگ، که له نه یشت چیلهر وه وه ستابوو، ده لێ: چیلهر چی ده لێ من له که لیدام!

نایا رهفتاری حیزبه کان له که سایه تی نه ته وه ی کورده که م ناکه نه وه؟ حیزبه کان به رۆژه ونه ی خۆیان ده یاریزن، به لام کۆمه لگای کورده به رامبه ر پرسبازیکی میژوویی ده یه ته وه. نایا بۆچی تا ئیستا نه تواناوه بنگه یه کی نه یفرمه یشتی نازاد له حیزبه کان، هه ر هه یج نه بی له نه ورویدا، دابه زۆری که کاری راستی ده رخستن بی.

له دوا ی راپه زینه وه کیشه ی کورده، به هاوکاری رۆژمه کانی ناوچه که و جیهان، به سترا یه وه به ناوی پدک و پنگ وه. به ستنه وه ی کیشه ی نه ته وه یه که به لایه نکه وه یان به جهن لایه نکه وه، له کورده یانی سیاسی جیهاندا، دیارده یه کی نوێ نه یه. له دوا ی انتقاضه ی فه له ستینه کانه وه یاسر عه رفه ات کۆژرا یه وه بۆ فه له ستین نهک له به رنه وه ی که عه رفه اتی تێرۆریست" به دلسۆزی خه لکی فه له ستین و دۆستی حکومه تی نیسرا ئیل داده نرا، نه خه یز، به لکو له به رنه وه ی عه رفه ات ده فوانی راپه زینی خه لک دایم رکینه ته وه، ده فوانی خه لکی راپه رووی فه له ستین به که مترین ماف رازی بکا. بگره کیشه ی فه له ستین له کۆژرا یانی جیهاندا شکا. ده سه لاتنی فه له ستین جهن دین جار له لاین ریکخراوه مرۆبۆسته کانه وه تاوانبارکرا وه، چه کی نیسرا ئیلی که به ده ست چه کداری نیسرا ئیل وه خۆنی فه له ستینی ده رشت نه مرۆ به ده ستی عه ره به وه خۆنی عه ره ب ده رۆژی، به لام هه یشتا عه رفه ات توانیوه تی کیشه که ی بۆ پیشه وه به رتی ریکه وتنه مای عه رفه ات و نیسرا ئیل جیا یه، که فتوگی حیزبه کورده یه کان له که ل سه دامدا نهک له ناستی جیهاندا نه یه، به لکو به دزی خه لکی کورده یه وه یه. له باکووری کورده ستانی شدا هه مان داستان رووده اتا وه، هه ر که فشاری کورده ی باشوور له ده ست رۆژی تورکیا و ناوچه که ده رجوو، نه چه لان له که ل بالاترین ده سه لاتنی تورکیا و جیهاندا کۆمه یه ته وه.

کیشه ی کورده و فه له ستینه کان ته نیا دوو کیشه ی نه ته وه یه یه له خۆره لاتنی ناوه راستدا؛ پیکه وه به ستیان چ له نیور و چ له واقیعدا به که لکی هه ردوولا یه. دامه زاردنی ریکخراوکی کورده ی فه له ستینی خه باتی هه ردوولا به هیز دهکا.

داگیرکردنی ژۆبه ی باشوور له لایه ن پدک به یاریده ی به عس ئه زموونیک میژوویی بوو. سه رۆکی پدک، که به خۆشعالبی وه به شاری سلیمانیدا ده که را، له وه لامی دوو پرسبازی رۆژنامه که ره کاندایا وتی: "تاوانم بلێم سه دام دۆژمنه". "پنگ کۆتایی هات" رۆژگار ده ریخت که سه رۆک له م نه زمونه دا یه ک وه لامی دروست بوو؛ زۆری نه جرد پنگ، به یاریده ی ئێران که راپه وه نهک سلیمانیه به لکو کۆبه ش!

سه رۆکی پدک رهنگه جیتی رهخنه نه بی: رهنگه له لایه که وه به لپینی درزی بیدرابی. نه وه ی جیتی نیگه رانی شه نه مه یه ژۆبه ی خه لکی کورده، به تابه تیش رۆشنسیران، پرپاوه ر بوون به وه ی که پنگ به نه ر بووه و به نه ر بوون له به رۆژه ونه ی نه ته وه ی کورده؛ ته بریریشیان نه بووو که هه ر هه یج نه بی شاری براکوژی نامنێ. هه ندیک به مه شه وه نه وه ستان: پدک (تا که حزب) په ره مانیک دیموکراتی داده مه زینیه ته وه.

ئهمه ده ریخت که لایه ک له رۆشنسیرانی کورده په ره وه ی بیروباوه ری به عس؛ چاره سه ری کیشه ی کورده ده به ستنه وه به خه ملاندنی ده سه لاتنی تاکه حیزبه که وه. جا با نه وه حیزبه یاریده ی سه دامیش رۆژی گرتیه ته ده ست. ئهم باوه ره له ناویه ری باوه ری دیموکراسی و خه ملاندنی کۆمه لگای کورده له رتی پرۆسیسه دیموکراتیکه کانه وه.

شه ره کان سه لماندیان رۆژمه کانی ناوچه که ده سه لاتنی حیزبه کان له باشووردا ده ستیشمان ده که ن. ژۆبه ی خه لکی کورده ی گوی ناداتی چ رهنگیک شاری رازانوته وه!

ناسیۆنالیزمی کورد و وێرانکردنی ئاینده

پشیره و شوانی - هۆله ندا

له جوار چینه ی چالاکیه نه ده نی و فیکره کانی مه له بند و ناوه نده کورده یه کان له شاری نه مستردام. له ماوه ی رابردودا دوو کۆر بۆ مه ریوان وربا قانع ساز کرا. "وێران کردنی ئاینده - شه ری کورده و کورد له روانگه یه کی ته ره وه". کۆری ده میش له لایه ن یانه ی کورده ی نه مستردام - میدیا، له ژێر ناوی "ناسیۆنالیزمی کورده ی، دوینی، نه مرۆ و سه بیته ی".

وێرانکردنی ئاینده - شه ری کورد و کورد له روانگه یه کی ته ره وه

ده شی ده یان شه ری دیکه ی له ناینده ی تهمه را به قینه وه. کایه ی سیاسی کورده کایه یه کی لۆژیک ناین له ناویدا ده سه ته به که ره. نهک لۆژیکه پراکتیکانه ی سیاسه ت. له کایه ی سیاسی کورده دا به شکرده ی کره یه کان بۆ خه یان و نه یشتیمان په ره ور، باش و خه راپ، دلسۆز و خۆشه و ش، راست و هه له، لۆژیکه کار کردن و دابه ش کردنه، که نه مه ش هه مان لۆژیکه نایه و کواستراوته وه بۆ ناو "کایه ی سیاسی کورده ی" له باسی ئیرا ده ی سیاسیه شدا قسه ی له دابه شکرده ی ئهم ئیرا ده یه و کوشتی هه سوو کۆمه لپکی سیاسی کرد. نه و کۆمه له سیاسیه ی سه تهاقه کورده یه کان له سه ده ی نۆزه دا خۆلقاندیوو؛ حیزبه کورده یه کان له کۆتایی ئهم سه ده یه دا بۆیان ناخۆلقاندیوو؛ هۆکاره که شی که راندنه وه بۆ نه وه ی، که سه ده ی نۆزه، سه ده ی ناین بووه. کۆمه لی ناینی، که له جه وه ره دا جه ماوه ریکه کولتوری، دروستکردنی ناسانتر بووه. کۆمه لی سیاسی، که پتیویستی به کارکردنیک هۆشیارانه هه یه بۆ خۆلقاندنی.

درژی له سه ر پیکهاته ی کۆمه لپه تی کورده ی دوو و قسه ی له وه هیزه سۆسیۆلۆژیانه کورده، که پایه ی سه ره کی له واقیعی کورده یان، له سه ره وه ی هه سووانه وه "عه شه ره ته کان" و دواتر "حیزبه"، دوو هیزن که پیکهاته یه کان، پره له وه ره که زانه ی ناکوکی په ره وه م. به په ره وه مای به ره مه م ده هینیت، دواتر نامازه ی بۆ کۆلی ره هه ندی کولتوری کرد، که یاره مه تبه ریکه راسته و خۆ یان ناراسته و خۆ یه رپا بوونی جهنگ له م په شه ی باسه که یدا، قسه ی له زاراوه ی "جیاوازی" کرد. نایا کولتوری ئیمه چ تیکه یشتنی بۆ زاراوه ی "جیاوازی" هه یه. نه که ره شه ره ی پیکه وه هه له نه کردنی دوو جیاوازی بیه ت، نایا مانای نه وه نه که شه یوازی سه له کردن و بیه ناسه کردنی که لتوری کورده ی بۆ مه سه له ی "جیاوازی" هۆکاریکه گرنگ هه بیته ره هه ندی دووه مای باسه که، باسی له فاکتوره کرد، که "با به تی یان ئیواد ی نه ی. به مه ش له ناستی شه کورده وه ی بونیاده کانه وه بۆ ناستی شه کورده وه ی فاکتوره زاتیه کان با به تکه ی خۆ ی کواسته وه. لێره دا قسه ی له "کایه ی سیاسی کورده ی" و "ئیرا ده ی سیاسی کورده ی" کرا نه وه کایه یه کی نه خۆ شه و بارگایه به هه سوو نه وه هۆشیارانه ی که

ناسیۆنالیزمی کورده ی دوینی، نه مرۆ و سه بیته ی

بلا ده ستی ئیمپراتۆری عوسمانی بووه، به شه یه یه کی سه خه ت له ناو هه سوو بزاو ته سیاسییه ناوچه یی و یان ناوچه یه کانی کورده دا تاهاده بووه. باشترین نمونه ئهم روه وه بزافی شیخ مه حموودی هه فیده، کیشه ی سه ره کی ناسیۆنالیزمی کورده ی نا بیسته کانی ئهم سه ده یه رزگار نه بوون له پیکهاته یان - یان نه ته وه یه کان، زالبوونی ئیبتیما بۆ ئیمپراتۆریه تی به سه ر ئیسلامکاتی دیکه دا. هه له به له ناستی ساکرویدار چونکه له ناستی میکرودا ئیبتیما بۆ عه شه رت یان شیخ به هیز بووه. جۆله ی کۆمه لپه تی کورده له سه ده ی نۆزه دا له ئیماره ته وه بۆ ته ریقه ت: له نه میره وه بۆ شیخ، که له ناستی سۆسیۆسیاسیدا مانای گواسته وه له ده سه لاتیکه ناوه ندی و جه ریک به یه وه ندی کۆمه لپه تی وه بۆ به ناوچه یی بوونی ده سه لات و هه لومه شانه وه ی نه یه یه ونه یه به کورنی گواسته وه له ئیماره ته وه بۆ عه شه رت، له نه میره وه بۆ شیخ به هاریکاری ناغا.

مه ریوان له ناسیۆنالیزمی کورده ی دوو، سه ره تا باسی نه و نۆزیه ئۆتیانه کرد، که باسی ناسیۆنالیزم ده که ن. به تابه تی که ره تیۆزیه کان نه ته ریۆلۆژی، سۆسیۆلۆژی و پۆلیتیکه کۆلۆزیه هاوچه ره خه ی باسه که ی زیاتر پشتی نه و تیۆزیه ی نه نه زسۆن به ستنه و، نه و تیۆزیه ی که باسی له "کۆمه لگای فانتازیکرا وه کان" ده کا. له نه زسۆن پتی وایه، بۆ نه وه ی "ناسیۆن" یان نه ته وه وهک کره یه کی کۆمه لپه تی بیه تبه کایه وه ده بی کۆمه لگا له دوو شه یه ی نایبه تی گروپ رزگار بووی: ۱. رزگار بوون له و پیکهاته یه که له نه ته وه که وره ترن، بۆ گروپ که له که ره یی خۆیدا نه فی نه ته وه ده کا. ۲. رزگار بوون له و پیکهاته یه که نه ته وه به سووگرتن. وهک عه شه رت، ناوچه که رایی، نه.

مه ریوان پتی وایوو، ئهم ده روزه مه راره ویکه باشمان بۆ بکاته وه بۆ خۆتینه وه ی واقیعی ناسیۆنالیزمی کورده ی، له دوینیوه تا نه مرۆی. له هه مان کاتدا پشوانی نه و ناراسته یه ش ده ست نیشان بکا، که ئهم ناسیۆنالیزمه ده بی بگرته به ر.

جۆلانه وه کورده یه کانی سه ده ی نۆزه، نو قمن له ناو گروپی یه که مدا. نو قن له ناو کره یان و مه اهیمه کانی ئیمپراتۆریه تاو تیۆزی یان ئیسلامیزم که نایدیۆلۆژیای

ئینترنیت له کتیی نایه ته شه یه تانه کان به هتره

بریا ری له سه ر نه دراره. رۆژنامه ی نیو یۆرک نامیز ده لێ: دایره یه کی تابه تی که له سپیۆرانی ئێرانی پیکهاته وه دیار ده کا که خه لکی ئێران تا ج شه دازه ده فوانی له ئینترنیت که لک وه ریکری. کاربه ده ستانی ئێران له سه ر نه وه که خه لکی ئێران چۆن له ئینترنیت که لک وه رگرتن تووشی سه ر گێزه بوون. محمد جواد ی ظریف ده لێ: هه ندیک با به ت له ریکای ئینترنیت وه به خه لک ده کا که په راستی تان و سوو کایه تی کردنه، بۆ نمونه کتیی نایه ته کانی شه یه تی سه لمان روشدی، که خومه یی له ۱۹۸۹ دا فه رمانی کوشتی نو سه ره که ی ده رکه ر.

ئینترنیت له ئێران له ریکای وه زاره ی بۆست و ته له گراف به به ده ست ده کا، که پیشتر ده بی له ده روزه ی سانسۆری ئێران تی په ری. ئێران نه یی که لک وه رگرتن له ئینترنیتی نه وه نده کرا کرده وه که بۆ هه سوو که س ئهم هه له نارهمسی له م رابه له که جیهانیه که لک وه ریکری.

که لک وه رگرتن له رابه له کی جیهانی را که یاندنی که مپیۆتیری "ئینترنیت"، که به خه یرا بی به هه سوو ولاتی جیهاندا بلا و پته وه و بو ته کانی لکی کشتی پته وه ندی و را که یاندن. بو ته کیشه یه کی گرنگ له ولاتی جیهانی جیهانی پته وه ندی ئێران له لایه ک ئێران که خه لکی ئێران را که یاندنی نایه تی خۆ ی له ریکای پشکه و تووترین ده رگای را که یاندن به جیهان بکه یه تی له لایه کی ته ریش ئینترنیت وهک مه ترسیه کی که وه بۆ بوونه مه سه له چونکه، ئێرانیه کان ده فوان به ناسانی بیروبا و هیزه کانی ریکه به ری ئێران له ریکای ئینترنیت وه به ده ست بیه ن یان خۆ ی پته وه ندی به ده زگا را که یه ره رۆژانه یه کان بکه ن. بۆیه ئێران هه ول ده دا ریکای که لک وه رگرتن له ئینترنیت سنووردار بکا. محمد جواد ظریف، چیگری وه زاره تی ده ره وه ی ئێران ده لێ: "ئینترنیت وهک کتیی نایه ته شه یه تانه کان به هیه".

"سه یح" مانکنامه ی حیزولایی له تاران پیشنیا ری کرده وه که ئینترنیتیش وهک نانینی سه له لاتی ته له فیژۆن قه ده خه ی بکری. به لام جاری نه وه مه سه له یه له لایه نه جلیسی نیسلامی ئێرانه وه

شیرین لهیزه - لهندن

سهرکه و توویله و شتوبر

وهه کترانی - نالن

هه لهیهکی گههوه له نارادایه! نهو خه لکانه کی گهه بان زور، شتیگ له مهر کورد دوزانن (چکه له وانیه وهگومن که وتوانه به یوهندی کوردوه) دوازی کاره ساته پز شته زاریه کهه تم دواپیه عیراق، دین و لیم دهرسن، باشه، نیستنا گامه کوردیان باشن مهسهله چیه؟

له سهرتهای سلیتیمبیری ۱۹۹۶، کاتی ریتورتهای میدیای جیهان له سهر سنورهکانی تورکیا و باکووری عیراق کۆبوهوه و هه والی شهری نیوان پارتی دیموکراتی کوردستان (پدک) به یشتیوانی سوپای سهدام و به کیهتی نیشتیمانی کوردستان (پنک) یان بۆ دهرهوه دهنارد، هیزی چه کرداری تورکیا که لکی له نالوژی بارودخه که وهرگرت و زنجیره کی تازهی هیرشکاری کرده سهر هیزهکانی پارتی کورتیکاری کوردستان (پنک)، حکومتی له زوکی نهتیره - به یشتیوانی جتههاله توندرومکان، زیاد له پتیا ههزار سهریازی نارده بهری پتیهوه له سنووری تورکیا و عیراق بهو ناسانجهی که ناوچه کی تاسایش ی ژیر کونترولی تورک - که پیشتر زوری قسه له سهر کرابوو، نافولای ۱۵ کیلومتر له خاکی عیراقدا پتک بیتی له کاتیکدا که نه سهریکا به دلته واپیهوه مهسهلهی تاسایشی تورکیا تی دهگهشت و موزی په سندی به پلان که یانهوه دنا، تیران و زور له ولته عهره بیبهکانی وهگ عیراق، جهزایر و سوریا کاره که یان وهگ ههنگویک بۆ بهر میدانی سنوور له لایهن تورکیاوه، مه حکوم کرد. بهریتانیا ههروهگ عادهتی خۆئی له نال و بزمازی دا. چاریک سهرگوهی تورکیای کرد. چاریکیش هاودهردی له گهله دهریری.

سهره رای شهولی مرکوزی له تورکیادا، بیگانه کی گهه مه بورن بیانهوی هه والی نهو روودوه خویناویانهی به بهرچاویانهوه روی ددها، هه والی تیریز، هه والی ویزان کرانی گوندهکانی کوردستان، کرتن و راونانی بهریلوی روژنامه نوس و نوینه رانی سیاسی و چالاکانی مافی مروق، به خه لک راگه یهن.

له کاتیکدا شهن نوینهی حزبی کار به تاوانی بیروپاره یان له زیندان، 41 نه نامی حزبی دیموکراتی خه لک HADAP به ناوی پتیکتیانی تاقمکی چه کردار وه موخاکه دهگرتن، دیموکراسی له تورکیادا، رتگاپه کی دورو درژی له بهر بهیری.

سانسوری راگه یاندن

زل کویری گشتی روژنامه کان، دهین وهگ ناکاسی سیاسهتی نیستیمی نابووری روژناوه بهیریکی، هاویه یوهن له گهله نهو بهیوسته دیارده به گهرانی دهزگاکانی تاسایش بۆ نیدیتورانی روژنامه و نه لیدرینه کان بکری که سانسوره بهرگریکردن له بلا بوونهوهی گه لیک یاس و خواس له مهر کوردی تورکیا زامن دهکات، تم کیشیه، به بهرچاویکرتنی ۱۲ تا ۱۵ ملیون کوردی تورکیا که هه موویان بوونه قوربانی باریه کی نالوز و دلته زیتی جیووله تیک، بهرام بهر ۵ تا ۷ ملیون کوردی عیراق، وا هه به له هاوچه شنه عیراقیه کی خۆی که لیک خرابتریش ده بیت.

وهگ روژنامه نووستیک که هه والی رووداوه کان له هه رووه بهری نهو سنووره پم سهرسیسه بلاوه کاتوه، من له شم دهله زتی کاتی ده بیتن هیز باسک له مهر تورکیا بلاونا بیتهوه، هه والدهران هم دوو عونسره تورکی و عیراقیهی مهسهله که لیک کری نادهن له کاتیکدا هه روویکان، دوو روی دراویکن، لهو کاتهوه که ناوچه کی بهما پاریزراو له سالی ۱۹۹۱ دا، له باکووری عیراقدا دامه زراوه، تورکیا چاندین جار هیرش کردوته سهر گونده کوردنشینه کان له هه رووه بهری سنووردا، به بی نهوهی بیسر له زیان و سردنی خه لکه تاساپیه که ی بکاتوه. کوردی عیراق به کویره می مندههتی هاویه یمانه کان دهوایه تنیا له هیرش هه والی عیراق پاریزن - نه که له هه مان چه شنه هیرش که تورکیا و تیران بیگانه سهریان، نهو نهوه روژناویانهی که به شداری عهسه لیانی داپنکردنی تاسایش یان کرد، هاویه یمانی سوپایی و

نابووری به کترن و له خیروویری ناوچه که دا، هاویه شن، له کاتیکدا سهدام بۆ یان بۆته دوژمنکی تاسایی، تورکیا دوژمنکی تاساییانه، با جاروتار که شتیگ هه لکه ویت و یاسی پیشینهی تورکیا له مهر چاره سهری عهسگری وهگ تاقاریکی روانین له مهسهله کی کوردیش پخاته بهرچاو.

هه لهیه کی گهره به نه گهر کیشی کوردی تورکیا وهگ کیشی نیوان نهتیرهوه

مهسهوود بارزانی - ریتوری پارتی دیموکراتی کوردستان، به کوردوهی تم دواپیهی خۆی و هاویه یمانی کوردی کاتی له گهله سهدام حوسه یندا، وهگ تانجهیک که راوچه کهه تی به کار تکی گلاری خویناوییهوه خه ریکی بکا، ریشی جهلال تاله بانی و لایهنگرانی دهرهینا، نیستنا به دهست که ورهترین دوژمنانی گه لی کورد - عیراق، تورکیا و تیران و روژناواوه یاری پی بکرت.

ناکاسی شهر و برا کویری شهر و برا کویری، سهرگه راتی، تابلوی هونه رهنده، دوغان نولاس

مهسهوود بارزانی - ریتوری پارتی دیموکراتی کوردستان، به کوردوهی تم دواپیهی خۆی و هاویه یمانی کوردی کاتی له گهله سهدام حوسه یندا، وهگ تانجهیک که راوچه کهه تی به کار تکی گلاری خویناوییهوه خه ریکی بکا، ریشی جهلال تاله بانی و لایهنگرانی دهرهینا، نیستنا به دهست که ورهترین دوژمنانی گه لی کورد - عیراق، تورکیا و تیران و روژناواوه یاری پیته کری.

پتک سهربرکری، کیشیهی سهره کی دهگرتیهوه بۆ سالی ۱۹۹۲ و دامه زانی کۆماری تورکیا له ژیر حوکمی موسته فاکه مالی نه تاتورکدا، یاسای به نهی کۆماره که، تنیا به که گه لی له ناو سنوورهکانی تورکیادا بهرهمسی ناسی، نهویش تورک بوو، بهم بۆنه بهوه، گه لانی جۆزه جۆزی دیکه له تورکیادا، دهوایه بین به تورک، تم سیاسهتی یهک نهتوهی نه، سهره رای به لینی که مال نه تاتورک له مهر به کسانی و هاویه شیهی کورد له سیستمی نوی تورکیادا، هانه کویری، که شان به شانی تورک بۆ روزگارکردن ی تورکیا له ژیره دسته لاتی بیگانان جهنگیسه بورن وهگ ناکامیکی کاره که، له ماوهی ۷۵ سالی رابوروودا، هیز چه شنه دهره تانک به راگه یاندنی ناسنامهی نهتواپهتی غه بره تورک نه دراوه، نه نانت نهو روانگه یه نه بووه که ریفورمیک به سهر یاسای به نه هتی - له چوارچیهی فهرمانه بهرتهسکه ناسیونالیستیکانی نایدو لوجی که مالیستیدا بهیترن یان به شتوازیکی دیموکراسیانه، یاساکه تووشی کۆرانکاری بکرت.

نه زانن دوژمنی راسته قینه له ناو خۆدایه:

هه ر خۆیان کۆسپی سهر ریگی سهر که وتی خۆیان، نیمه لیردها یاسی کوردوه دهگه ین نهویش نه که هه ر کوردوهی سیاسی، به لگوو ناکاری جیکه وتووی کۆمه لایهتی یا خود لهسه فهی کۆمه لایهتی.

سهرگه راتی، تابلوی هونه رهنده، دوغان نولاس

به هه مان راده دهی سهر کۆنه ی روژناواوش بکرت. نه گهر هاویه یمانه کان به عهسه لیانی داپن کردنی تاسایش و وفادار بمانه توه، نه گهر خیر و خۆشی گه لی کوردیان له بهرچاو بوايه، دهوله تکانیان دهیانتوانی له ماوهی پینج سالی رابوروودا ههنگاوتکی به کوردوه له پتیاو دامه زراوی سیاسی ناوچه که هه لیه پتینهوه و له بری نهوهی ناوچهی پاریزراو بهره نه مان بین پشتیوانیهی نابووری بۆ مسۆگهر بکن، نهوان دهوری پشتگیری کردن له شهیتان ده بین.

کورد، نهی دوژمن کینه

له میژوی گه لندا، بۆ هه ر قهومی که خۆی نهتوه ده زانی، کاتی نهوه دیت، نهریت و داب و رهسی کۆمه لایهتی خۆی به ناتی بکانهوه و بیبانه ژیر پرس و جۆه یینجا داپی خراپ وه لاینی و له گه ل نهریتی خرابیدا، بهر بهر هکانی بکا تا بقوانی شتوازیکی سالمتر و رووناکتر بۆ زیانی خۆی بدوژرتیهوه، نایا تم شه ره عهسیره تیه پر له گوشت و بیره، ناکه ویته چوارچیهی نهریتیکی نهوتوه؟ نایا تم پتیکا هه لیر ژانه نهریتیکی نهوتیه کورد شانازی بپوه بکا؟ نایا شهر نیشاندهری نازایهتی و بیساوه نیسه یا نوینگی دواکه وتووی کۆمه لایهتی و سیاسی؟ نایا کورد درژه به دوژمنایهتی له میژینه و خویناوی ناو خۆی خۆیان دهنن و وای دادنه تین گوايه جیاوازیه کانین سیاسی؟ تفهنگ پش یاسا دهنن و ناه زانی خۆیان وهگ دوژمن سهری دهگن؟ باشه نه گهر نه نانت سهدام ده بیته دوژمنی کاتی کورد، نهی دوژمن کینه؟

بارزانی کردن به نهتوهوه

به هه مان راده دهی سهر کۆنه ی روژناواوش بکرت. نه گهر هاویه یمانه کان به عهسه لیانی داپن کردنی تاسایش و وفادار بمانه توه، نه گهر خیر و خۆشی گه لی کوردیان له بهرچاو بوايه، دهوله تکانیان دهیانتوانی له ماوهی پینج سالی رابوروودا ههنگاوتکی به کوردوه له پتیاو دامه زراوی سیاسی ناوچه که هه لیه پتینهوه و له بری نهوهی ناوچهی پاریزراو بهره نه مان بین پشتیوانیهی نابووری بۆ مسۆگهر بکن، نهوان دهوری پشتگیری کردن له شهیتان ده بین.

جیاوازی ناو خۆی

هه موو نهتوه به که جیاوازی ناو خۆی ههیه، به لام رادهی لیبوردهوی و وتووژ کردن له گهله به کتره، که رادهی شارستانیات یان دیاری دهکا، مخابن گوئی له به کتر کرتن و له سهر جیاوازیه کان پتیکهاتن، که جهوه هری نازادی و دیموکراتیکه، بۆ زما ریه کی زۆر له کورد هکان، کار تکی نهسته مه. دوژمنانی نازادیش بهوه گه لیک خۆشحالن خه لک لیم دهرسن: کوردان دهیانه وی چ بکن؟ نایا زیاتریان دهست نه دهگرت نه گهر وهگ حووه لکه، له سهر نامانجه کانین پکرتیان بکرتایه؟

بزووتنهوهی کوردایهتی له باشووری کوردستان بهره نواده دهچی، دوا ی هه لیزاردنی ناوچه یی سالی ۱۹۹۲، که کۆمه لگای کورد له ناوچهی به کوردوه خودمختاری به سهر پارتی و به کتیدا داپش کرا، تاقه دهره تانی راسته قینه ی زیانی نابووری بۆ سروقیکی تاسایی کورد، بوو بهوهی ناوی خۆی له ناقمی چهگدارانی حیزرتیکدا بئوسیت یان

رووداوهکانی باشوور تراژیدیای

به هه مان راده دهی سهر کۆنه ی روژناواوش بکرت. نه گهر هاویه یمانه کان به عهسه لیانی داپن کردنی تاسایش و وفادار بمانه توه، نه گهر خیر و خۆشی گه لی کوردیان له بهرچاو بوايه، دهوله تکانیان دهیانتوانی له ماوهی پینج سالی رابوروودا ههنگاوتکی به کوردوه له پتیاو دامه زراوی سیاسی ناوچه که هه لیه پتینهوه و له بری نهوهی ناوچهی پاریزراو بهره نه مان بین پشتیوانیهی نابووری بۆ مسۆگهر بکن، نهوان دهوری پشتگیری کردن له شهیتان ده بین.

کوردانی باکوور ون دهکا و نیجازه به

تورکیا دهدا له گوشتنی کورداندا

به هه مان راده دهی سهر کۆنه ی روژناواوش بکرت. نه گهر هاویه یمانه کان به عهسه لیانی داپن کردنی تاسایش و وفادار بمانه توه، نه گهر خیر و خۆشی گه لی کوردیان له بهرچاو بوايه، دهوله تکانیان دهیانتوانی له ماوهی پینج سالی رابوروودا ههنگاوتکی به کوردوه له پتیاو دامه زراوی سیاسی ناوچه که هه لیه پتینهوه و له بری نهوهی ناوچهی پاریزراو بهره نه مان بین پشتیوانیهی نابووری بۆ مسۆگهر بکن، نهوان دهوری پشتگیری کردن له شهیتان ده بین.

بجیته ناو بزووتنهوهی نیسلاسی کوردستان هه وه جهک بۆ داهات هه لیکری گه لیک بیه سالی له خه ر رابوری کورد له چنگی شهری ناو خۆی به هه مسو لایهنگدا به روازه بورن و کۆچکی پنهانه دهی به ن تههاتوو، که دوا ی هیرشی کیشیانی سهدام له سالی ۱۹۸۸ دهستی پز کرد بوو، تا نیستاش بپسانهوه درژهی هه نه خه لکانی دیکش هه مان، که هاوکارای له گهله نهو حکومت نه وندیهانه دهگهن، وا پیشمه ر که کانی خۆیان موخاکه مه و نه شکانجه دهگا، زما ریه که له که نه کانش روی وه فاداریان کردوته پکک یان حیزبه رادیکاله بجووه که کان و هه ندیکش هه ولی نهوه دهنن کورد بوونی خۆیان له بیر بهر نهوه.

دوست و دوژمن

له جیاتی هه ره شه کوره شه کردن یان کتی بهر کیتی مهسهوود و جهلال تاله بانی له پتیاو فرۆشتنی پکک یان بۆ داپن کردنی ناشیه کی تیزویر له کوردستانی عیراقدا، که دهسته بهری پیشه کوهنی سهره کی له کۆره یانی سیاسیدا و تم دیالوگه عبدالله نۆجه لان - ریتوری پکک ش بگرتنه بهر.

نه م مهسه لهیه، هه رووه پش شهرتی کۆتایی هینان به خۆین رشتنی ناو تورکیایه. پنیوسته له وه زیاتر نیجازه به حکومتی تورکیا نهری به بیانووی پاراستنی تاسایشی نهتواپه تیهوه درژه به شهری گلاری خۆی بدا بیانووی تورکیا بۆته هزی ویزان کردنی زیاتر له ۲۰۰ گوندی کوردستان و بهرز و گواستنی زیاد له ۳ ملیون کورد. ناکاسی تم گاره له ناوچوونی به کتیک له کۆنترین کولتور هکانی جیهانه و نهوش په سهندیکی تاشکرایه له مهر کوردوهی تورکیا بۆ له ناو بردنی نهتوه به که، نهک پاراستنی تاسایشی نهتوهی.

نه گهر پکک دوژمنی تورکیا نه بوايه، په کی دیکه دهبوو درژه یی روژناوا و بهرنگار نه بوونهوهی تورکیا له سیاسه ته که یدا له مهر کورد، به لگه به که به نهو راسته یه، که روژناواو خۆی، سیاسه تیک روی له مهر کورد نیه و وهگ ناکامیکی راسته و خۆی تم بی سیاسه تیه. وا نیستنا به بهر چاوی هه موومانه وه، هه زاران کس له خه لکی تاسایی کورد قاتلی عام دهگرتن له وه خرابتر، شتیکی دیکه به تم خه لکه، له لایهن خۆشیا نه وه هه ره دهرفرۆشترینا، نهوش ده بیته هوی کیزو گومی زیاتر له مهسه له که دا، رووداوهکانی عیراق، تراژیدیای تورکیا له بهرچاوی خه لک ون دهکا و نیجابه تورکیا دهدا له گوشتنی کورداندا بهر دهوام بی.

تاقه دوژمنی کورد

که ورهترین دوژمنی کورد کینه، سهدام یان تورکیا؟ هیز گامیان لهوی دیکه باشتن؟ من وهگ دوژمنی گه لی کورد، به دیتی شهری ناو خۆی و خه یانته کردنی تاقمکی کورد بهوی دیکیان، بی هیوا و شه ره زار دهیم. نایا من دهسال ته مهنی خۆم له پتیاوی پاریزگاری کردن له مافی کورددا، به فیترو داوه؟ نایا نازادی خۆم به هیز و پوچ تووشی مهترسی کرده بۆ ناوهی باوهره مکنام له قور به قین و به چاوی خۆم بیبیم کوردایهتی هیز مانایه کی نه؟ سهره تر لهوه، من نهو سوونیک دلسارد که رهوهی دیکه م نهووه، که هه ندی کورد لیره بییان گوتم: تۆ جیکه ت له ناو نیسه دا نه، تۆ بیگانهی ته که کورد! نایا واتای تم قسه یه، وهگ به نیتی کۆنی کورد دهلی هه ر نابیت نهوهی که تاقه دوژمنیک کورد بیهوی بییت هه ر چیا به و بس چونکه خه لکی که م هه ن نرخ بۆ نازادی و په ککرتووی کۆمه لایهتی داپنن و نهوانی وا دهیانه وی له پتیاو بیه خه سه مر فابیه تیه سهره کیه کانی کورد، تپیکۆشن، له لایهن هه نهو که سانه وه وا داگۆکیان لی دهگرتی، تووشی زیانی که وره دهین به لام خه لکی تاسایی کورد، نهو هه زاران که سه ی وا له ژیر چادری کامی په نابه ران و له کیتۆ و زیندانه کاندایه زین، ده به ت قوربانی کوردوهی خرابی خه لکه فیل له هه موو لایه تیک زیانیان کراوه، له سهر فزایان، له تاساپشیا ن، له زیان و بیه سالیه یان، نه نانت له بهر هقی بوونی نامانجه کانشیا ن.

ههلهاتن له واقع نهک له ناسماني نامان

هریم جاف - لماندن

ههلهاتن له ناسماني ناماني ناوینشانی فلمیکي ډیکومینټريه له لایډ کارزان کړتکاره وه. به اوکاره دمستهبهک له کارمندانې بهرنيانې بهرهم هینزوه. شوي ۹۶/۱۰/۱۵ له چنالي بي بي سي ا پيشاندر. کارزان تا هينده ناگاداريم، لهواري شانوتدا کارهکا. چهشتن وخرانندي کاره هونريهکاني پيشووي هونرمند. بوسه ليقه و برياري بينران جن دهيلم. هوال وناوینشانی هم قليمه سرنج و تاسفي بينيني لاپه يداکريم، پرياسکه يک له رهنه بچ دمستهن و ليدوان لن پيچاپوه. مهبستم بنکه نکردي شکو تله لاري کس نييه. نه پاپرنسيبي نازادي زاده پرييه ني و شانم پي دهره بريت. ناوینشانی قليمه که بابه تيکه و ناوه وککه که شي بابه تيکي ترا بابه ت له ناسماني ناماني باشوري کوردستانه. به لام ناسمان له ويدا. هينده به خني يانه. دهنانيت گوند، شار، ډول، شيوي گشت سنورديگان بکريته وه. بينر چاوه نواري به لگهي ياسايي وسياسي و ناوي زل و ساپي ترسناکي نه و ناسماني دهکرد. به لام هم بچ بازاری قاچاچياني هولويز و دوکان و ندرسي مالي باباي نه ستنبول و ديوخاني موز و پاسپورتي ساختهي کوچو کولانه کاني قهرخ شاري کيف، سر سنووي چيک و نامانيو هم مسترداميان دهبا. قليمه که وک بابه ت، کاريکي کچ و کال نه يو بچ کومه لگاي بهرنيانې. دنا نه يده تواني وا به ناساني يک سععت

بهرنامه پي له وشه وده، که پاره يکي مفتي گره که، هم ولاتدا، چنهاله تله فرينسيه کان له دوو شيوي سره کيدان، چنالي دهولتي که خويان له: بي بي سي سک و دوو دا ده بيننه وه، چنالي چوارو ناي تي في و که لیکي ترکه دهره ستي پاره پيدا کورن. به لام بي بي سي به پيچاوه و نه وانه وه، له منيزوه له مهيداتي نه و مملانيه دايه که هميشه موزکه نه توهيه که له سر کال نه پيته وه. هولي ش هدا ت باشترين قه لغان و سوه زي پاراستي دسکه و ته کاني بيت. بودهي سالانه بي بي سي زياتر له يک بليارو نيوه و ۲۲ هزار کس کاري تيداده کن. سرچاوه سره يکي پاره پيدا کورني کرني نه ماشاي بينرانه، که رچي دهولت پارمته يکي ديارکرواي ده داتي. به لام سره يک له هه ليزاردني نه و بهرنامه يکي که ديه وي ت بلاو بکريته وه، نه ماش هر له سر نه و شاشه دا يکده گره نه وه که ده ني رنگ و دهنگي هر له بچ خزمتي نه توهي. سره يکي بي بي سي، سارمادهک هوسه، دهلي: پيوسته، خو نه ريت و رولمان بيارزيين و ناگامان له و چيکاي بيت که هينزو تواناي بي بي سي سرچاوه ليو ده مکرنت، هچ که سيک ناتوانيت نه ويه ري نه توهي تي بخاته خزمت بازرکاني و بهرزه و هندی تايه تيه وه.

ناراستي بي بي سي دهکرين به هواي بلاويونه وه و دلخوشکړدي خاونه کانين، به لام ژماويه کي که ميان شانسي بلاو کورنه وه. به ده ست ديتن، که ليک چار هم بي شانسيه ش تنها له بر "مالي قه لب مولکي خاوميتي نييه". بگره نه گيسته له وده ايه، نه و ناوازي نيتر ده جريت کورني نه و ديوخانه سازگار تاکا، نيتر باوهک دهکن مايکل جاکسنسي نه مريکي يا همس زيره کي کوردي بيت. بچ هر پرزه و فيلم يکي، پيوسته تايه تيه ندييه نه کاديبي و هه له لايه نه کاني ميديا رچاويکريت نه کهر مهبستي سره کي له نه جامداني چونايتي کاره که داي. نه ماش يابنده به کسي نه جامدوه وه چون بريار نه دا، تا چ راديه که دهره ستي که ساپه تي خوي و کومل و بهرزه و ندييه کاني تي و به بهرزه و هندی کشنيه وه ده ستيته وه. له قليمه که کي کارزاندا، نه و کار و يابنده اني که توانا و زيري هونرمندي پي ده پورتي، پشتگوي خراوه له وانه. رواله تي هونري، ياساوخو نه ريت بونموونه: قليمه که ناوي دکوميتنري لئتراوه، به لام خوي له راستي دا دکوردراسايه. لئرها نه نه و ناوهي هليگر تووه، هي نه و ياس و خوانيه، نه نه و درامايه ش توانويه تي. بينر له خسته بهرئ که نه و بيکنه ن فرميسک و جرت ده سترک نين.

ياسا لاستيکه، خو نه کهر که ستيک سره يکي واي تاشي نه و اوشو يکي خوي دميرت و ده چيته دانگا، يا خود ده بيته چيکاي کالتي خه لکي. خوکورن به سرگرده و سووري بهر له شکر له کاري قاچاچي و پاسپورتي و هانداني خه لکي بچ نه و لاتانه، پيچاوه اني ياسايه، چونکه پيشاندي بيه سته سته لاته. بچ چونکه دزي بهرزه و هندی نه توهيه، له برياري سالي ۱۹۹۲ که به "برياري زمسمي کاري نه يني ناسراوه دهلي: ميديا، هرگيز ماني نه وه ي نيتر رپورټ له سر بابه تيک بدات که دهولت له وه پيش برياري دايته، نه وه دزي بهرزه و هندی نه توهيه ". به لام نه وه کي کارزان نه جامي دا، پيچاوه اني ياسايه، چونکه پيشاندي نه و تووه ريگايه نيکه خه لکي له بر نه گي تي وي چاره يسي هه ليد بهرزيين و ده يگرن، که گه شته نه و روپاش له سر ورکي خه لکي نيتر ده زين و دهنه مابهي بيکاري و چي پيليز کورني چاوشينه کان. له بر نه و هيبانه و هي ديکيه که دهولتاني نيتر هواريانه خه لکيان پي رازي ناکسرت، توره يسي ده که زهرسته کانيان پي هور ناپيته وه! مه گر سوپنديان بچ بخون، سوپند به کاسي ته که کي کارزان که نه و ان بيه ده ست لاتن. راستيه کان، له قليمه که کي کارزاندا، مامه لتي زيراني له که لدا نه کراوه، نه ماش نه وه ده ده خا که تاراديه يکي زور ناموي نريتي کومه لي کورده واريه. نه شيوتانيوه له همت و ويستي کوملي نه و روپيش بگات، بزيه پيشاندي هه روو جيهانه که تيکداوه و دک دزو دوشاو کورديني به سره يکدا، براکاني

دبهاته برستگي به هه شتي نه سته نيول و به سنگ و به روکي سوژانيه کان مژده ي خوي نه و روپايان پي ده دا. کارزان ده لیت: براکام، هرگيز شتي واپان نه ديوه. نه مه خوي پيچاوه اني خو نه ريتي کورده، چونکه بپاوتک له چيچاوه اندا فرميسکي ليکدا براني بچ هواسره که يک رتزا، دياره به لايه وه سته ميش ده بيت له شون سوژاني بگره ريت، جل و بهرکي چوان و چاويلکه يان له چاو دکات و سرورپيشان ده تاشيت، سواري توتومويلي که شخه يان ده گات! رنگ له ولته کاولکراوه که خومان خه لکي به نه ل تريکه نه سه و نه سه ر بکن؟ کارزان نه مانه تي تو وينت کورتون، نه و وشو جوولاني تو فيري براکانت کرد که بيلين که ساپه تي پوي جواني و کفت و که ساسي و زماني پاروي ميله نه کت نه بوون، نه ک ناتوانن بمانخه چيکاي بهرهي مسيله تان، بگره هيلنج و رق و کينه يان زياتر دکات. ميدياي روژناواش هرگيز نه بووه و تاشيته ناويتني پيشاندي قولي ژان و چوه ي فرميسکمان، هه روک نه بووه و تاشيته پيشانده ري جواني شاروگون و ره قاري جوانان. دوا و تيم دلنبايه، دلنبايه: هر چه ليو تافه رينک، يکه مچار له رخي هاوزمان و ميله ت که خوتوه لئنه ريت و بيت نه ورتيت، نه هانه چه ليو تافه رين نين، شتي ديکن، به خيتره اني براکانت ده کم، هيوادارم نه و به هه شتي تو مژده ت پي دابوون، به قسه، به گردار بويان بيته کايه وه.

نامه يک له که مپه وه

ناسر خديام - که مپي شخرا قنديل، دواي زينداني کورديکي زور ناچار بووم بنه ماله م، شار و ولته که م به چي بهيلم. من خه لکي بازيي سه تزي کورديکي روژنه لام، له رووي نابووه وه باري ژياني نييه لهو شاره دا خراب نه بوو. به لام روژانه تروشي گرفتسي سياسي ده بوون. من له ند جاريتک له لايه ن ني تلاه توه (مخبراتي نيران) ده ستر کسراوم و زور نازار و نه سکه نيچه درام. بزه ناچار بووم ريکاي پنه تاره ي له بگره هر. دواي زحمه تيکي زور ختم گه يانده هوله ندا. نيستا له که مپي شخرا قنديل، که ۳۰۰ که سي له ولاني جيهانه تيدآ نيسته جن کراون. له م که مپه دا کورديکي زور شي هه يه که له به شکاني ديه کي کورديکي نه هاتون. ژيان به گشتي له که مپه دا خوش نيه و روژانه تروشي جوره ها کوسپ ده يين؛ شهر، دهنگي بهرزي تنه واري دهنگ و خواردي خراب. نيستا سامونه له که مپه کانداز زور ناسي بووه. خه لکي واهيه دورساله له که مپه دا ده زي، به يني

ياسماوه سينه ماي کوردي ل ۹

بينه راني کورده به عشق و سوژه وه پشتگري پيچ و کورني قيديو و قيلمه کاني هونرمنده کاني خويان پي. بچ نمونه هاورپيشاني کشکول که ميله يکي تايه تيان له ناو رمشه کله که کوردا هه يه و گاريشيان رووي ته کنيک و ناوه رکه وه به راستي ساده و بچ جسامورتيکي تايه تي به، که چي هر کانتک شريتيکي قيديو يان له کورديکي نه وه ده چوپايه تا ده گه شته لهنه ن به ريش و سبي ده مانيمي، چونکه خه لکي نه منده ده ستاو ده ست و کويان ده کرد، که چي تاماده نين به ۵ پاوه ن کوييه کي رمسن و ريک و پيکي رهنکي جوان پکون. نه و دلنبايه ش هه ن که له بري ۱۰ پاوه ن بدن به کوييه ک. ۵ پاوه ن ده خشن، هيوادارين نمونه يان زور نين. کاريگري ژيان له هه ده ان. و کتر بهر وه و پرگراسي وريا و له بارت نه يين، ون ده يي. ده يني له که ل نوچ کورده وه، داهيانه ته کوزلوييه خيرا کاني هونريدا برويت و تاماده بي بچ زياد کورني روژنيپري هونري و فتره يوني زياد. به لام نييه له سيسته ميکي سر مابه دارندا ده زين، که تاک ده بيته ديلي فتر و بانک و بيروگراسي. به زوره ملي بوري نه وه ناميتي کانيکي زور ترخران بکا بچ خويندنه وه و که راني زوردا. به هوي پاره پيدا کورده وه، نه وه که من له دوو ستي سالي راپر دووا کورده وه و ده يکم خويندنسي سينما به نه و او وخت و کاري چي شتخانه به نيوه وخت و هه ليه و را کورن به دواي خويندنه وه و کتيخانه و نواندند له هه مان کانداز چريکه خوکويي (انتحار) سينه ماي جيهاني و هولو يود و که ده لين سينه ماي جيهاني ده بيت جچر و شويني جوگرافي و ولات و زمان و ته کنيک بونه که ي جيا بکريته وه. نيستا زياد له ۲۰ جوړي تايه تي سينما هه يه، وک سينه ماي ريگاي بان، سينه ماي بولييسي، سينه ماي روژناوايي، سينه ماي تافره تان، سينه ماي فيلمي نووادرو فيلمي ژانيره کورن، موسيقي و ډونيو دراما، هند، جيا کورده وه جچراو جچري سيسته مي قيلم نيستا زور به روژ له ژور باري ليکلويته وه و ډونيو نه وي نويدانه. به لام کهر بيته سر بازاري سينه ماي جيهاني، نه وي که زوريه خه لکي جيهان به شداري ده گن له پيستي دا، هولي يوود و فيلمي نه مريکي زاله به سر سره ماسوري بازاري جيهاندا. که پيشير کوييه کي زور خيرا و ترسناک له که ل سينه ماي فرميسي و پان نوستراليا يا کانه دي و نالمانی و هند دکات، هولي يوويش بريتيه له سياست و سر مابه کوميه تيک ده ست لاني به سره دا کورده وه، که بريتين له مؤلتي ميليز تره کاني

ياسماوه له ل ۱ نهوتي عيراق کوته بازاري جيهان

شازاد سنايب نوينه ري پک له نه تفره خوشحالي پارته که ي دهر بري بهر انهر فروشني نهوتي عيراق له ريکاي ميناي جيهان تي توري. سنايب وتي، پارته کورديه کان (پنک و پنک) پيونديان نيه به دابش کوردي نه و خوارده مته تي و پيداويستيانه که له نه جامي فروشني نهوت که وه دکورديت بچ عيراق، به يني ريک ووتنه ماسي عيراق و نه توه به بگره توه کورديکان، خوي هه ده ست بچ کارو باري نه م دابش کورده. دهر باري نه و کاروانه بازرگايه کان و پارستني بوري نهوتي عيراقی - توريکي هاوريه ش سنايب وتي: ريکاي بازرگاني و زوريه نهوتيه کان ناکه ويته زور ده ست لاني نيتمه به لاکو له زور ده ست لاني پدک دايه. پاراستي له ناسايشيش ده که ويته نه ستوني نه و ان له لايه کي تره وه سه عين دزمي نوينه ري پک له نه تفره خوشحالي خوي دهر بري بهر انهر ليک گه ميشني نيوان عيراق و نه توه به بگره توه کان. به تايه تي بچ فروشني نهوت بهر انهر به خواردن و دهر مان. تاماده يي پدک دووياره کورده وه بهر انهر پاراستني بوري نهوتي عيراقی و ريکاي بازرگاني له که ل توريکي

پاش له ل ۱ نهرياکان کيشي کورديه گفنگو چاره سر دهکا

توريکا هوليويستي له سر کيشي کورديکي بويه. دانکاي ناسايشي دهولت ده سته رداري داوايک بوو که له سر سره يکي کومه لي ماني سرف و بهرکري له زور لئکراوان تمار کاربوو. هه مان دانگا، له نه سته ميول دوو نووسري، مهبه راعن دوران و ارتقل کور کوجو، که به تاواني جو باخواري کيرايون نازاد کرد. وهزيري دا، شه وکته تازان، که سر به حزبي الرفاه ه، له کتشي کورده ورواتي: ريفورسي کومه لايه تي، بوژانده وه ي نابووري و ناسايش له کورديکي پياده دهکا. له و هه گوانه ي حکومتي توريکي له کورديکي تاشان

نازاد کوردي گشت نه و زيندانيه اي، زمارمان ه هه زاره، به هوارکاري کورن له که ل پ ک ک تاوانيار کراون. کارو باري ناسيش که به يوه ندي بي به ماني سرف وه سره دک وهزيان سرکاري دهکا. وهزيري دهولت، ساجد کونباي که سر به حزبي الرفاه ه، وتي: چاره سره ي کيشي کورده له توريکي دا به جک ناکري، پيوسته پيشه کي چاره سره ي کيشي نابووري و کومه لايه تي کان بکري، پاشان هيني هيني نه حکامي عورقي وه لاده خري تا ناسايش و هواسه نگي بگره توه ناوچه که. حکومتي نهريکان يک بليون (۱۰۰۰ ميليون) ډولاري نه مريکي بچ پروژي نابووري و کومه لايه تي کورديکي تهرخان کورده وه. کورديکي ريکي زور له توريکي دا له زيديه، جبارن نازان ري هه لويستي پ ک ک جيهي.

فرمانده ري هينزکاني نيران له کرمانشان ده کورديکي روتي نيران له شارکاني سته و کرمانشان فرماني سر باري راگه يادوه و تله لوني شارکاني پيچوان کراو له دهر وه و ناووه قيات کراوه نيران دواي چاره وزيي پرشکاني ناسايش ناوتنه وي بچ ليکلويته وه مزي مريدي نه ۷ مهبه ر وخت کورده وه

کورد سینمای نیما

رزگار: حزم دکرد بینهرانی کورد به عشق و سۆزهوه پشتگیری فیلم و سینمای کوردی بگهن.
جیمهن: لیرهش سبسته‌می پیاوسالاری به نافرته، وککو نافرته‌تیک که تو هیچ کاتیک راست نیت و ده‌بی که‌سپک ده‌ستت بگری، چلو لیده‌کا.

له شاری سنه له سالێ 1969 له دایک بووه. له سنه خویندنی ته‌واو کردوه. له گروپی تئاتری خوڤجی وککو نه‌کت، تک به‌شاری کردوه. له سالێ 1991 وه له لندن ده‌ژی له کۆلیجی چاپ و به‌خشی لندن (London College of Printing and Distributing Trade) فیلم و فیدوی ده‌خوینتی سینماریکی له سهر سینمای کوردی له کۆلیجی لندن کتیراوه. له چهن به‌ره‌مه‌سێکا و وککو کامیتراکار به‌شداربی کردوه. له پرۆژیه‌ی فوجی (Fuji) رۆنکی گهری کردوه. سالێ ۱۹۹۵ فیلمیکی 10 ده‌سقی abstract له نووسین و ده‌ره‌ناتی خوڤی ساز کردوه. تیتسا خهریکی ده‌ره‌ناتی فیلمیکی کوردیه وک پرۆژه‌ی دواسالی کولێج

له شاری سنه له سالێ 1969 له دایک بووه. له سنه خویندنی ته‌واو کردوه. له گروپی تئاتری خوڤجی وککو نه‌کت، تک به‌شاری کردوه. له سالێ 1991 وه له لندن ده‌ژی له کۆلیجی چاپ و به‌خشی لندن (London College of Printing and Distributing Trade) فیلم و فیدوی ده‌خوینتی سینماریکی له سهر سینمای کوردی له کۆلیجی لندن کتیراوه. له چهن به‌ره‌مه‌سێکا و وککو کامیتراکار به‌شداربی کردوه. له پرۆژه‌ی فوجی (Fuji) رۆنکی گهری کردوه. سالێ ۱۹۹۵ فیلمیکی 10 ده‌سقی abstract له نووسین و ده‌ره‌ناتی خوڤی ساز کردوه. تیتسا خهریکی ده‌ره‌ناتی فیلمیکی کوردیه وک پرۆژه‌ی دواسالی کولێج

سینه‌ما وه‌ستی مروف
 سینه‌ما له بواریه‌کاتیری هونه‌ر و نه‌ده‌ب کاربگره‌. له فیلمیکی دوو ساعته‌دا کارسات و روداری کرنگ ده‌واتریت پێشان بدریت. کار له جه‌ماور بکرت. هه‌ستیان به‌خوینتی، جوهر هاندهرتیک مه‌یه له سینه‌ما که ده‌واتی کۆرناکاری بکا له هه‌ستی مروف دا. جا من هه‌ست ده‌کهم، که ده‌واتم له رێگه‌ی فیلمیکه‌وه ده‌کی بێ دیفاعی هه‌زارانی سه‌یله‌ته دواکه‌وه‌وو ژیر ده‌سته‌کانی جیهان پێشان بده‌م و نازاره‌کانیان له وینه سینه‌ما بکا‌ندا رنک بداته‌وه.

خه‌ونی پشه‌روژ
 خه‌ون و ناره‌زووم ده‌ره‌ناتی فیلمیکی کوردی یان ئیوه‌توه‌یه له باشه‌روژدا. بۆ ته‌م کاره‌ش پارمه‌تی و پالێشته ده‌وی بۆ پرۆژه‌ی تیتسا ده‌ره‌ناتی فیلمیکی کوردی به بۆ ته‌م کاره‌ کولێج ته‌نها ۱۸۰ پارهنه‌ ده‌دا. ده‌بی قوتابی ۲۰۰۰ یاهون په‌دا بکا. تا تیتسا نه‌مانتوانیوه شوینی خوژمان بکه‌ینه‌وه. چونکه پارمان نه‌بووه. تیتسا توانامان مه‌یه به‌لام که‌ره‌سه‌ی پتویستمان نه‌یه. تیتسه له ئه‌وروپا ده‌بی سوود له‌و دیموگراتیه وه‌ریگرین و هه‌ول به‌هین به‌ گۆره‌ی توانا کار بکه‌ین له بواری خویماندا و بۆ ته‌م هه‌مش پتویستمان به‌ پارمه‌تی کۆمه‌لگای کورد ده‌بیت، نه‌گه‌نا ده‌بیت بچین له بواریکی تردا کار بکه‌ین.

ناهره‌ت بوون و کاری سینه‌مایی
 لیره‌ش جیاوازی ژن و پیاو مه‌یه. به‌لام به‌ شتوه‌یه‌کی جیاواز. جیاوازیه‌که‌ ته‌نیا به‌ک ناوه‌روکی مه‌یه. نافرته به‌ که‌مه‌تر له پیاو دانه‌رتیت. له کۆتایی سه‌ده‌ی بیسته‌ما، دوا‌ی پێشکه‌وتنی ته‌کنۆلۆژی به‌ره‌وام نافرته‌یه‌ندی سیسته‌می پیاو سالارانه‌یه، بۆ ته‌م هه‌مش قوربانیه‌کی زۆر ده‌دا. من لیره‌ وه‌ک نافرته‌تیک و وه‌ک

له شانۆوه بۆ سینه‌ما
 پێشکه‌ی سینه‌ما پێشتر کاری کردوه‌وه سهر کاری هونه‌ریم وه‌ک شانۆ. له ته‌مه‌نی 8 سالانه‌وه هۆگرکی سه‌یری بینینی سینه‌ما بووم. زۆرجار مانم ده‌کرت له باوکم بۆ نه‌وه‌ی قه‌ناعه‌تی پێشکه‌م که ۴۰ فلسم بداتی و خوڤم بکه‌م به سینه‌ما. به‌ بیرم ده‌ی جارکیان له سهر شه‌قامه‌وه تا به‌ره‌گای کارگه‌ جگه‌ره‌ دوا‌ی که‌وتم و پارهی ته‌دامن. له به‌ر سینه‌کانی کارگه‌ وه‌ستام تا ئیوارێ. پاش ۸ ساعته‌ کار باوکم هاته‌ده‌ره‌وه. نه‌بله‌ق بوو، به‌ خوڤیه‌که‌وه ده‌ستی کرده‌ ملم و پاشان ۴۰ فلسه‌که‌م هه‌لال کرد و زۆری دوا‌ی چووم بۆ سینه‌ما.

کاری شانۆیی به‌ راستی پتویستی به‌ گروپیکێ زۆر و دا‌بین کردنی هۆلی تابه‌تی و به‌شداران و بینهری خوڤی مه‌یه و منیش له ژبانی ته‌م ۵ ساله‌ی هه‌نده‌واندا که‌سانتیک وه‌هام شک نه‌هه‌رد، که ته‌ماده‌بی کاربان هه‌تی. بیرم له‌وه کردوه که چالاکێ هونه‌ریم ته‌پۆکینه‌وه که‌رام تا بتوانم بیرو باوه‌رو بۆچونه‌کانی خوڤم بکه‌ینه‌وه کۆمه‌لگای کورد و که‌لانی جیهان، که پتیم وابه‌ سینه‌ما و فیدوی ده‌واتن زۆر جالاکانه، سه‌فیریکێ کاربهرده‌و چالاکێ کۆلتوری کوردی بێ، بۆ که‌یاندنی هه‌ریه‌میک به‌ کۆمه‌لگای جیهان.

باری سینه‌مای کوردی
 سینه‌مای کوردی، ده‌واتم بلێم، که هه‌ر نه‌یه، به‌لکوو فیلمی کوردی مه‌یه، که نه‌واتیش به‌ په‌نجه‌کانی ده‌ست ده‌ژمێردین، که ده‌لقن سینه‌مای کوردی واته پرۆسێسی به‌ره‌مه‌دانان و سه‌رمایه و ته‌کنیک و کامیرا و تاقیگا و حکومه‌ت و بازار و نووسه‌ری خوڤی ده‌بی هه‌بته‌، که هه‌سوو ته‌م باره‌ ته‌کنیک و به‌ره‌ مرقابه‌یه پالێشی به‌تینی ته‌م فره‌نگه‌ بکا، که ده‌لقن فیلمیکێ کوردی مه‌یه، واته هونه‌رمندی داهه‌نه‌ر و دروست که‌ر و به‌ره‌مه‌ان وه‌ک نه‌هه‌وه‌کانی ده‌کی جیهان مه‌یه. بێ کومان که ده‌لقن په‌لامان گه‌نی ته‌ مه‌زنه‌ به‌ هه‌ول و گوڤش و سه‌رمایه و شه‌و نخوونی خوڤی و پارمه‌تی چهن لاپه‌نیکێ خه‌رخواری ئه‌وروپی و به‌ تابه‌ت وه‌زاره‌تی کۆلتوری فه‌ره‌نسی توانیوه‌یه په‌له‌ه‌کی تاک ره‌وی به‌ده‌ست بپێتی. به‌ راستی ته‌وه‌ی ته‌و کردی به‌ ده‌سته‌پێناتی سه‌سه‌یل بووه. یا ته‌و چهنه‌ فیلمانه‌ی له هه‌نده‌ران دروست کران له لاین براده‌ران سلیمان تابه‌ت، مه‌هد ئوسید، ئیبراهیم سه‌لمان و... به‌ پارمه‌تی رێکخراو و دام و ده‌زگا خه‌رخواریه‌کانی ته‌و ولاته‌تی که‌ تیبایدا په‌ناهه‌ندن ته‌و کاره‌بان ته‌نجام داوه.

سینه‌مای کوردی له هه‌نده‌ران
 ده‌هه‌وت به‌ خه‌لک بلێم، که‌ر حه‌ز ده‌کهن هونه‌رمه‌ندمه‌کان نه‌مرن و هه‌سوو شتیکیان فه‌رامۆش نه‌بیته‌وه داوا‌یان لیده‌که‌ین پارمه‌تیمان بده‌ن. ته‌مه ده‌مانه‌وت ده‌وی کۆلیج ته‌واو کردن به‌ کاری ده‌ره‌ناتی فیلمه‌وه خه‌ریک بێن ته‌ک له جیشته‌خانه‌یه‌کا قایشه‌ر بێن. ده‌مانه‌وتی به‌شیک بێن له کاروانی خوڤمه‌تی که‌ل و نه‌ته‌وه له رێگه‌ی فیلمی و سینه‌مایی و فیدویه‌ خوڤمه‌تی که‌لی کورد بکه‌ین ته‌م بواره‌ زۆر کار و پارمه‌تی و پالێشی ده‌وی، له پاروه هه‌ولمان داوه، که هه‌موو نه‌وانی میدیا و سینه‌ما و فیلم ده‌خوین پتوه‌نیمان بێ بکه‌ن تا گروپیک دامه‌زرێن. چهنه‌ که‌سه‌تیک هاته‌وته پێشسه‌وه هه‌روه‌ها سینگلیری و نه‌مانیش هاوکاریمان له که‌ل ده‌کهن و تیتسه‌ش کاربان له‌که‌لدا ده‌کهن. گروپیه‌که‌مان ناوی "سینه‌مای کوردی له هه‌نده‌ران" ه. ته‌م گروپیه هیشتا له سه‌ره‌تادایه و پتویستی به‌ پارمه‌تی دارایی و مه‌انه‌وی مه‌یه. به‌ تابه‌ت بۆ به‌ته‌نجام هیناتی ته‌و فیلمانه‌ی تیتسا به‌ده‌سته‌مانه‌وه (فیلمه‌که‌ی من و هه‌ی رزگار).

مناڵ و خه‌ون و جه‌وسانه‌وه
 به‌ره‌می داهاتووم، ته‌و فیلمی که‌ پرۆژه‌ی دوا سالێ کولێج و تیتسا کاری له‌سه‌ر ده‌کهم، رووداوی مندا‌لیکی ۹ سالێ کورده له لهنده‌ن، که له خه‌ودا هه‌ندی پارهی کۆن ده‌دۆزیته‌وه که داوه‌چه‌که‌تی له ژیر سه‌ره‌نه‌که‌ی دا پاره‌که ده‌دۆزیته‌وه. فیلمه‌که ده‌رباره‌ی هه‌ولی ته‌م مندا‌له ده‌بیت بۆ په‌کار هیناتی ته‌و پارهی له جیهانی هه‌قیقیدا. که‌س ناتوانیت ته‌م کۆنه‌نه‌ بناسه‌یته‌وه. داستانه‌که ده‌یه‌وتی رابگه‌یه‌تی. ده‌وله‌ته داگیرکاره‌کان هه‌رچهنه‌ که‌سه‌کان و رێژیمیان بگۆردین له سه‌ره‌کوته‌ی که‌لی کوردا گۆرناکه‌یه‌کیان به‌سه‌ردا تابه‌ت. ته‌وه‌تا دوا‌ی کۆرانی رێژیم له ئێران رێژیمی دژی ئیسلامی گوڤش و بری مروف به‌ شتوه‌یه‌کی توهندتر درێزه‌ بێن ده‌دا.

بیری هه‌شیره‌یی و کیشی کورد
 به‌ برۆی من تا کاتیک که‌ ناسی‌بالیزمی کویر و بییری کۆن و هه‌شیره‌یی به‌ ته‌واوی له کورده‌ستاندا نه‌سه‌رتیه‌وه. خه‌لکی کورد و زه‌حه‌مه‌تکێشانی کورد ناتوانن نازادی و ناسایش به‌ ده‌ست به‌یتن. ئوسیده‌وارم که‌ جه‌وساره‌ و زه‌حه‌مه‌تکێشانی کورد په‌نا به‌رنه‌ راستیه‌کان و هه‌نده‌ خویران به‌ حیزب و کۆنه‌په‌رستانی کورد ته‌به‌سه‌نه‌وه و خویران هه‌ولی به‌ ده‌ست هیناتی نازادی خویران بده‌ن.

داخوا سینه‌مای کوردی هه‌یه؟
 کورد سینه‌مای نه‌یه، چونکه ولاتی خوڤی نه‌یه. به‌لام په‌لاما گه‌نی ته‌نیا که‌سه‌تیک بوو که‌ گه‌رفتی کورده‌کانی له رێگای سینه‌ماوه پێشاند، که‌رچی له پێشانداندا لاوازی لێ ده‌بینن و وککو جویری پێشاندانی نافرته. دوا‌ی په‌لاما گه‌نی به‌ناو سینه‌مای کوردی نه‌یتوانیوه چالاک بپێت. ته‌وه‌ی نوینی ته‌م بواره (مه‌هدی ئوسید، بره‌هیم سلیمان، نزه‌مه‌ددین نه‌ریج، حوسین نه‌ردیم) هه‌نگاوی باشیان ناوه. گه‌رفتیکی تری سینه‌مای کوردی نه‌بوونی پالێشتیکێ داراییه. سینه‌ما به‌ بێ سه‌رچاوه و پالێشتی دارایی تابه‌ت دی.

ته‌مه بۆ پالێشتی دارایی تا تیتسا له که‌ل KCC قسه‌مان کردوه، چاوه‌وانی وه‌لام ده‌کهن. هه‌روه‌ها کۆمه‌له‌ی کوردی رۆژئاوا‌ی لهنده‌ن. له به‌شی هونه‌ری په‌وه‌ندی مان کردوه و چاوه‌روانین. ده‌مانه‌وت له داهاتوودا له که‌ل مید تیقی قسه‌ بکه‌ین و قیلیمی "زه‌رخان" خودای کات له میتۆلۆژیای ئێرانیدا پێشان بدریت

تاهه‌زۆری بینهری کورد
 و. به‌ گه‌شی بینهری کوردی سه‌سته، به‌لام له هه‌مان کاتدا زۆریه‌ی جاران به‌ ته‌نگه‌ بۆی تیدا‌یه، ته‌مه ده‌که‌رتیه‌وه بۆ کاربگره‌یه ده‌ره‌که‌کان. باری که‌ی و کاره‌بان له کورده‌ستانیکێ وێراندا، مێشکی خه‌لکی زۆر جه‌جال و ناتارام کردوه. جیاوازی تیکه‌په‌شتن و میدیاش کاری خوڤی مه‌یه. بۆ نمونه

له که‌ره‌کی سه‌ره‌سه‌قام له سلیمانی له دایک بووه. خویندنی تا ته‌ماده‌بی له سلیمانی ته‌واو کردوه. 1985 نه‌کادیمیایی هونه‌ره‌ جوانه‌کان به‌شی شانۆی له به‌غدا ته‌واو کردوه. له زۆریه‌ی شانۆیه‌کانی قوتابیانی کوردی په‌یمانگی نه‌کادیمیایی به‌غداددا وه‌ک نه‌کته‌ر ده‌وری بپێوه، که گه‌نکرینیان چهن تابلویه‌کی مه‌هابادی، کۆرانی چارکا و "وتنه‌گر" بوون. به‌ زمانێ عه‌ره‌بیش له که‌ل زۆریه‌ی ده‌ره‌نه‌ره‌کانی نه‌کادیمیایی رۆلی بپێوه. له پۆلی دووه‌می نه‌کادیمیادا بوو، بییری کردوه که بپووسته‌ منالان و تازه‌لاوانی کورد خاوه‌نی شانۆیه‌کی خویران بێن، که سه‌ره‌خه‌و بێن هه‌ستا به‌ ده‌ره‌ناتی شانۆه‌ بیکۆله‌که و که‌شتی چاره‌موس له نووسنی شه‌طوان ناگزیوری و ئیسی تواندی سلیمانی ۱۹۸۲ و پاشان وازی له تهبی تواندی سلیمانی هینا و شانۆیه‌کی تابه‌تی بۆ مه‌اله‌ بێن یاوک و دایکه‌کانی شاری سلیمانی دروست کرد و به‌ره‌می به‌له‌می نه‌فسه‌سووناوی له نووسینی شه‌وه‌ پێشکه‌ش کرد و پاشان چیرۆکه به‌ تاربانگه‌که‌ی هاتن کره‌ستیان نه‌درسن (پیلای سوری) بۆ ته‌مه‌زینی که‌رکوک ناماده و ده‌ره‌ناتی که‌ زۆریه‌ نه‌کادیمیایی قوتابیانی په‌یمانگا و نه‌کادیمیایی هونه‌ره‌ جوانه‌کان بوون له که‌ل منالانی بێن دایک و یاوک. له زیاتر له ۲۰ شانۆی کوردی و ته‌مسایی را‌دیو و ته‌له‌فزیویدا رۆلی وه‌ک نه‌کته‌ر بپێوه. بۆ ماوه‌ی سالیک مه‌رنامه‌ی جیهانی منالانی بۆ را‌دیوی به‌غدا به‌شی منالان ده‌موس و خوڤه‌که‌ گه‌ریزه‌ پێشکشی ده‌کرد له زۆریه‌ی کۆرنا و رۆژنامه‌کانی سالێ ۱۹۸۰ تا ۸۵ توێژینه‌وه و وازی له سه‌ر شانۆی کوردی و منان ئوسیه‌وه له سالێ ۱۹۹۰ وه له لهنده‌ن ده‌ژی و نه‌دامی چالاکێ تیبی شانۆی کورده‌ستان چووه. له رۆژئاوا‌ی لهنده‌ن، پاشان چووه نێو تهبی شانۆی پۆلی کلۆت وه‌ک نه‌کته‌ر کتاربان بوو ده‌کات که‌ تیبیکێ نه‌تسه‌ره‌نشی‌وانه‌ و له په‌ناهه‌نده و نه‌کته‌ره‌انی ئینگله‌تسه‌ر بیک هاتوه به‌ره‌می داهاتوویان له سه‌نی مارج له سه‌ر شانۆی به‌نگ و فیک له نووسینی ۵ نووسه‌ر و ده‌ره‌ناتی خاتو لیزونا مینسک به‌ ناری The extim-ise بکات پێشکشی ده‌کرت. رزگار چهن رۆلێک له شانۆیه‌دا ده‌بینی تیتساتاش قوتابی رۆبایله‌ سه‌مه‌له‌ ته‌سه‌ستیه‌ لهنده‌ن

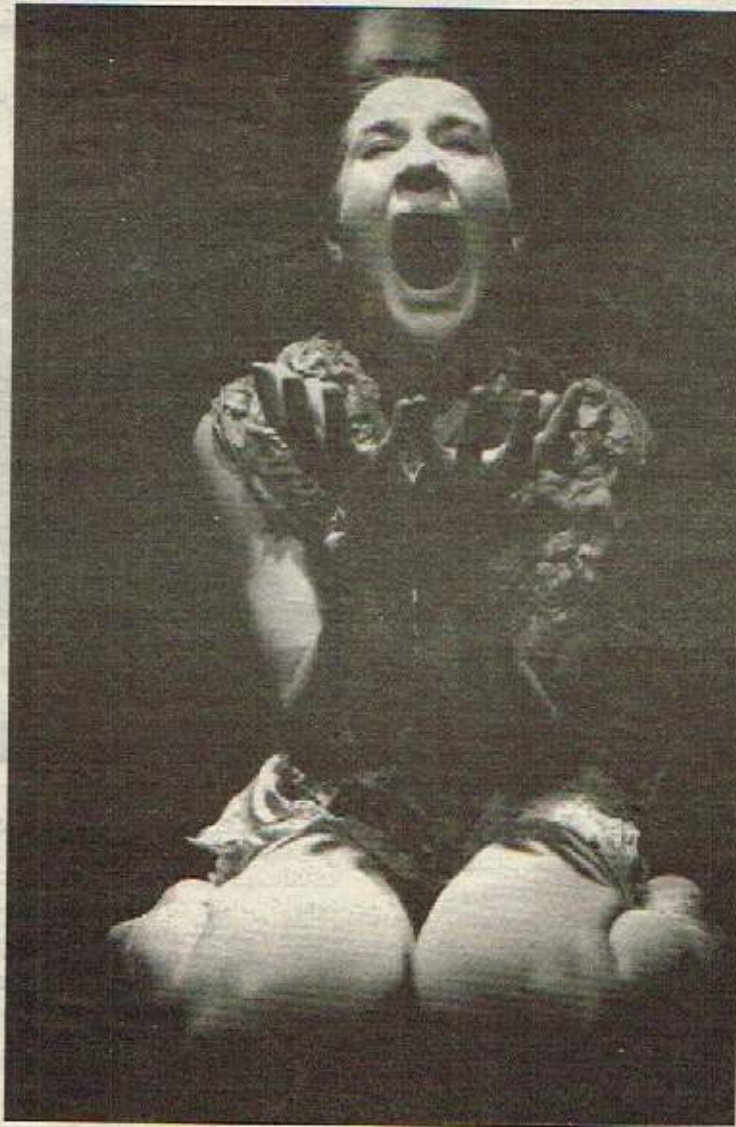
له که‌ره‌کی سه‌ره‌سه‌قام له سلیمانی له دایک بووه. خویندنی تا ته‌ماده‌بی له سلیمانی ته‌واو کردوه. 1985 نه‌کادیمیایی هونه‌ره‌ جوانه‌کان به‌شی شانۆی له به‌غدا ته‌واو کردوه. له زۆریه‌ی شانۆیه‌کانی قوتابیانی کوردی په‌یمانگی نه‌کادیمیایی به‌غداددا وه‌ک نه‌کته‌ر ده‌وری بپێوه، که گه‌نکرینیان چهن تابلویه‌کی مه‌هابادی، کۆرانی چارکا و "وتنه‌گر" بوون. به‌ زمانێ عه‌ره‌بیش له که‌ل زۆریه‌ی ده‌ره‌نه‌ره‌کانی نه‌کادیمیایی رۆلی بپێوه. له پۆلی دووه‌می نه‌کادیمیادا بوو، بییری کردوه که بپووسته‌ منالان و تازه‌لاوانی کورد خاوه‌نی شانۆیه‌کی خویران بێن، که سه‌ره‌خه‌و بێن هه‌ستا به‌ ده‌ره‌ناتی شانۆه‌ بیکۆله‌که و که‌شتی چاره‌موس له نووسنی شه‌طوان ناگزیوری و ئیسی تواندی سلیمانی ۱۹۸۲ و پاشان وازی له تهبی تواندی سلیمانی هینا و شانۆیه‌کی تابه‌تی بۆ مه‌اله‌ بێن یاوک و دایکه‌کانی شاری سلیمانی دروست کرد و به‌ره‌می به‌له‌می نه‌فسه‌سووناوی له نووسینی شه‌وه‌ پێشکه‌ش کرد و پاشان چیرۆکه به‌ تاربانگه‌که‌ی هاتن کره‌ستیان نه‌درسن (پیلای سوری) بۆ ته‌مه‌زینی که‌رکوک ناماده و ده‌ره‌ناتی که‌ زۆریه‌ نه‌کادیمیایی قوتابیانی په‌یمانگا و نه‌کادیمیایی هونه‌ره‌ جوانه‌کان بوون له که‌ل منالانی بێن دایک و یاوک. له زیاتر له ۲۰ شانۆی کوردی و ته‌مسایی را‌دیو و ته‌له‌فزیویدا رۆلی وه‌ک نه‌کته‌ر بپێوه. بۆ ماوه‌ی سالیک مه‌رنامه‌ی جیهانی منالانی بۆ را‌دیوی به‌غدا به‌شی منالان ده‌موس و خوڤه‌که‌ گه‌ریزه‌ پێشکشی ده‌کرد له زۆریه‌ی کۆرنا و رۆژنامه‌کانی سالێ ۱۹۸۰ تا ۸۵ توێژینه‌وه و وازی له سه‌ر شانۆی کوردی و منان ئوسیه‌وه له سالێ ۱۹۹۰ وه له لهنده‌ن ده‌ژی و نه‌دامی چالاکێ تیبی شانۆی کورده‌ستان چووه. له رۆژئاوا‌ی لهنده‌ن، پاشان چووه نێو تهبی شانۆی پۆلی کلۆت وه‌ک نه‌کته‌ر کتاربان بوو ده‌کات که‌ تیبیکێ نه‌تسه‌ره‌نشی‌وانه‌ و له په‌ناهه‌نده و نه‌کته‌ره‌انی ئینگله‌تسه‌ر بیک هاتوه به‌ره‌می داهاتوویان له سه‌نی مارج له سه‌ر شانۆی به‌نگ و فیک له نووسینی ۵ نووسه‌ر و ده‌ره‌ناتی خاتو لیزونا مینسک به‌ ناری The extim-ise بکات پێشکشی ده‌کرت. رزگار چهن رۆلێک له شانۆیه‌دا ده‌بینی تیتساتاش قوتابی رۆبایله‌ سه‌مه‌له‌ ته‌سه‌ستیه‌ لهنده‌ن

را‌ده‌ی رۆشنییری هونه‌ری خه‌لکی ته‌مه و که‌لانی تر جیاوازه. سالێ پیرار له فیستیفالی فیلمی لهنده‌ن، فیلمی نادرشا ده‌بیتسه ته‌کته‌ر له لاین محسن مخملباصه‌وه له ژیر سه‌ایه‌ی کۆمه‌اری ئیسلامی ئێران‌وه به‌ پاروه سینه‌سه‌تی ته‌وان ده‌رکرا‌بوو. هاته‌ ته‌م فه‌ستیفا‌وه. ته‌وه‌ی جیبی سه‌ر سامی من بوو، زۆر به‌ی گه‌ریه‌ سیاسی و په‌ناهه‌نده ئێرانیه‌کان سه‌ن چوار هه‌فته له‌وه‌ به‌ر پێشمان سه‌ندبوو که‌ سوور ده‌یانزانی بخه‌لیف کار بۆ کۆمه‌اری ئیسلامی ئێران ده‌کا. به‌ جوکسی ماده‌ کۆنقیستی قیله‌که‌ی که‌ جیاواز بوو. حه‌زم ده‌کرد

شانوی سه ما نامیز

دانا ره نووف - سوید

رؤږه پورؤ پانتایه کانی شانوی جیهانی فراوانتر دهب و دارشته کانی بوئیادی و شیوازه نوبه کان چر و فراوانتر دهب. بهامان شیوهش دیدی هونه رهنده پانتایه کی گهره تر لو نه خشه و پانتایه له خوزه گری و همو بهما و توخمه کان دهجته دوو توی دیدی هونه رهنده بوئیادانی حیانه هونه ریه که.

نهرؤ "سه ما" له و نپوهدا بوته شیوازیکی گرنکی کوزارشت نامیز و به شیک بالی هونه ری شانؤ و وک "شانوی سه ما نامیز" یان شانوی کی نوئی سه مانامیز ناماوه ی بؤ ده گری. نم شیوازیکی هونه ری شانؤ وک رهنکیکی تایه تمه له شه سته کانه له نه وروپا و نه امریکادا ساری هله اوه. سه رتا وک دیدیکی نوئی له پانتایه کانی دارشته نه مایسه شانوی کاندرا رهنکی دایه وه. به لام نهرؤ پانتایه کی به رینی رهوتی هونه ری شانوی هارچه رخی جیهانی گرتوته وه. وک رهنک و لقیکی تایه تی بهما و شیوازی خوی وهر گرتوه. سالانه چندين ریتورتازی گرنکی نم هونه ره له همو جیهاندا بیتشکیش ده گری.

سورده په کیکه له و ولاتانی گرنکیکی تایه تی دوا بهم بواره و چندين دام و دهر گای تایه تی بؤ ترخان کردوه. چندين قوتایخانی تایه تی بهم هونه ره کراوته وه وک فیکه کی به رزی سه ما له سترک پورم سالانه له مه لهنده گرنکی کانی نم به شه بؤ نمونه خانگی سه ما. کرمیانی بؤتو و تیارتی سه ما میوزین. چالکی رهنکین و جه سته نامیزی قه شنگ پییشکیش ده گری. نه مچکه له میوانداری کردنی کروه سه ما نامیزه جیهانی کانی نه امریکا، ژاپون و دوپکه ی بالی له نهدوژنی.

نم جوړه پیشانده سه ما نامیزه کاریگری و نه فسوئی دهر جاو و هیزی گوزارشت نامیزی جه سته رولیکه گهره ده گری. له لایه کی دیکه شه شه تهنیک به همو به شه کانی هونه رهنکیکی تختی شانؤ. نمدازه کنشانی چرنه تی پانتایه بیتشکیش کردنه که. نه فسوئی روونکی و فانه کان و موسیقا پیکه وه دهنه تابلویکی رۆی به رز.

شانؤ سه ما نامیز ره هندیکی فراوانی تی فیکرین و بیننیکي قول. هم هونه رهنده سه ما نامیزه کان و هم گوزیگره کان له په کیه کی قولی بیر و دیدیکی پتووی چر و دهوله مندوه کویونه وه. همو چوله کردارکی دهموچام یان ماسولک و نه اندامانی له ش که دهنه هیز و وزی سه ما چندين مانای قول له خؤ ده گری. پیوه دانی هونه ریه که له دارشته کی سه ما نامیزا به رجه سته دهکا.

هندي چار له دارشته ی نم جوړه کاراندا هونه ری پانتویم رولیکه گهره ده گری. به لامیانتویمایم به شیوازیکی ورد و جوداتی به رجه سته دهب. پانتویمیمی دهجته پانتایه کی زور فراوانی گوزارشت نامیز و همو چوله یک میما و ده لاتی تایه تی خوی له خؤ ده گری. بؤ نمونه نه مایش پانتویمایم له سه ر ناستیکي ره هندی به رز به رجه سته کرد بوو. چونه ناویه کی یان توانه وهی توانه وهی گیان و له ش له په کیه کی

نایدیالی جیاوازا. ناراسته جیاوازه کانی له تهنیکیکي سه ما کردبووه دارشته و پانتایه کی هندی چار نمدازه نامیز و هندی جاریش فراواندا. به ماش تهنیکیکي نوئیان خولقاند بوو. سوساننا نؤکر یلنوند وک کوزیوگرافیکی خاوهن دیدیکی قولو هونه ری چوو بووه نپو جه سته سه ما زانه کانی وه. بهوش همو چوله کردارکی سه مانامیزه کانی بواریکی فلسفه ی رافعی هست و هزره کانی ده گری. له سه ر ناستی جیاواز بووجه نه کان به رجه سته ده بوون خانه کان بنیات دهرانه وه. پانتایه کی زور ته سکی دیاری کراو دهبو جیهانیکی بیسنوری فراوان. گرنکی نم پرؤده به لهدا بوو که زوریکی دهنه کانی له پانتایه کی زور ته سکه و دیاری کراوا به رجه سته ده گری. وک له لای سه روه ناماوه مان بؤ کرد. له بهر نه وه خالی ته ماشا کردن و روپه روو بوونه وهش له نپوهنکی نه فسوونیدا چر دهبوه وه و هاوکیش به ریه کی له زه مته کی میتولؤژیدا دمخولقاند. نه مه به پنجه وانه ی زور له شانوه سه ما نامیزه کانی کر پانتایه و دارشته کی فراوان له خؤ ده گری. نه ماش بیوه هزی چر کردنه وهی حالته کان و ناراسته کردنیان له گوزه نیگایه کی تیژی دیاری کراوه وه.

هندي چار به ناشکرا بیر و فلسفه ی خوره لات دهنه تی هوتی نه کارانه و له روانگی کاره که وه وک سروروتیکی ریتونال کیسانی وه در ده گری. نه مه زیاتر له پرؤده و به ریه کانی شانوی سه ما میوزینو هندی جاریش له خانوی سه ما دهره گری.

نه کارانه چنده سوود له کتور و فلسفه ی رۆزه لات وهرده گری. هینه ده به شیوازی جیاواز و تهنیکیکي به رزی تایه تی به خویان به رجه سته ده گری. نه مه له لایه که وه. له لایه کی دیکه شه به شیوه کی وه ها به بیر و فلسفه ی رۆزه لاتا قول دهنه وه. که جوړه سه ما په کی تایه تی خویان دمخولقاند. به لام به رگ و سروروتیکی رۆزه لاتی و منجراب ناسا دارشته ی نه ماشه کانیان ده گریته وه. به ماش پانتایه کی نه فسوئی جیاواز پانتایه کی میتولؤژی هاوکیشی سه سو چوله و کردارکی دیاری دهکا.

به رهم و پرؤده کانی خانوی سه ما زیاتر له رووی تهنیک و توخمه کانی تری به رهم هینان و بیتشکیش کردنه و ناستیکي به رز و هونه ری له خؤ ده گری. له و دهنک و روونکی سه وه دهوله مندترین و خاوهنی شرس سالی به رده وام تاقیکردنه وه و بیتشکیش کردنی به رهمه کانیان.

به رهم هینانی پرؤده کی سه ما نامیز که شتیکی قولی ژان و خاون و خولقاندنی میتولؤژیای سه رده م و نه فسوئی فلسفه یه کی خودی و زه مینه کی پتووی به پوهنده کانه.

په پوهندی سه ما نامیزه کان به خویانه وه. به چوار دور و پانتایه کانی دارشته ی بوئیادی پرؤده که وه. به بیته رانه وه په پوهنده کان له پرؤده سه ما نامیزاندا له سه ر ناستیک بنیات دهنی زور جیاواز له همو خوره په پوهنده کی تر و پرؤده و کاره هونه ریه کانی تر دا.

تابلوگانی شایي و شینی ناسری قازی زاده

که ریم ره شید - له نده

قوبول ناکریت. هونه رهنده ویتوانی وهکوه که سه کانی تر به رکی له بهر داوالنایه و همان رهنکی سرؤقه کانی تری پی به خشینایه. نه مه نه شایه و ده ستر نه ده که سوت له سرؤقه هلو اسراوه کانییدا زور سوود له تابلوگانی گویا وهر گرتوه. دست و باله هلو اسراوه کان له شپوهی بیت V دا که له ناره مانای سه رکه وته. هونه رهنده به باوه. که نازادی به قوربانی دان دمیت.

تابلوی. که ژماره یه کی له سه ر دناوه. هولو داوه به شیوه یه کی کوییزماته دایر ریژی. له درتیه ی تابلوگانی تر دا به هیچ جزیک به لای کوییزمدا نه چوتوه. پرسپاریک سه ر هله دات. که بؤچی له ژیر بهک رهوتی هونه ریدا نه جام ندران که خالیکی گرنکه بؤ پتووی په کیوونی شپوه یانؤرامیه که؟ نه مه تابلوگانی په کخستبوو که سه کانی له ژیر بهک پاسادا کؤ دهنه وه. پاسای زولم زوره ه سه ر سروروشتی نه و ویرانه خاکدا که زامتیکی که سه رهی له دل و دهررونی بیته راندا جی هیشته.

سکچ کاریکی زور گرنکه بؤ نه خشه دانانی تابلوی پانورامی. وکوه پروتیس که ووه نه بیت. نه خرتیه سه ر لا نه بریت. وکوه چون خانوویک دروست بگهت له پییشدا نه خشه ی بؤ دکیشی و سه رکه ووتو نه بیت. زور تووشی سوانه وهی بویه ناریکی و نه سازای ناپیت. نهمرو له کشت خویندنگای هونه ره جواناندا له جیهان هنلکاری و سچ دمخویندري. وه کشت کاریکی هونه ری پیوستی به سکچ دهیت تابلؤ مازنه که ی بیگاسوگرنیکا Биеліца

دهیان سکچی بهک به دوا یه کی بؤ کراوه. یاشان بویاری دارشته ی دراوه. نه ماش سه زنیه کی بن پایانی دا به تابلوگانی. هونوی تابلوگانی له ولاته کی خویاره وهر گرت. بوو به رمزیک دزی فاشیت و به ریه ریت له جیهاندا.

دروون و چاوه کانیسه وه. که ته می سه له هایان گرتبوو خؤ. دست ده گری. جه وک بقم بلنن نه کهر بشمرم. جه سدانکی تر زیندوو بیمه وه هر گریز باوه ناکم نم دلشکاری و ناواره بیم لن بیتتوه. غوربیتش وک تالیکی باریک له ملی ناسروه دهات بؤ ملی من. همو شته کانی گمان و روخساری ناسر خونمون. هه ستم ده گری خاوهن دلکی ینکچار ماتدوه.

کیژوله که ی له لای ده ستنی چیه یه وه دانیشتبوو. ناو به ناو سه ری نه نا به شان و بالی باوکوه. هیشتا تیر تبیوه له گهری و پیوسته کانی باوکاشی. وک به یوت تیر کوئ بگرت له تریه ی دله رهنه که ی ناسری هونه رهنده و باوک. له جه ستنی که مده کیژوله که خویکی شینری کرد. ناسریش به چاوی دل ته ماشای کیژوله که ی ده گری. هه ناسری لواز و بی ده سته لاتی هله دکیشیا. هه ستم کرد نه ماش سرچاوه یه کی تراجه دیای هونه رهنده بیت. له جه ستنی کیژوله که ی که مده کیژوله که ی دهنی جیهانیسه یه به دلکی به سست و بی نومیده وه دهوت نازام کی جاریکی تر ده که تپوه.

کیژوله که ی له که ل دایکی دور له ناسر ده زین. نه مان له لهنده ن و ناسر له باریس. ولات دور له ناسر کشت دوست و خوشه ویسته کانی دور له ناسر. روخساری ناسر زه تندیای پیوه دیار بوو. هه ستم ده گری ناسر ناواره ی دویتی به ناسر ناواره ی نیمرو و (تا هه تاییه) به رده وایه. سه ختی و ناواره یی ژان شوین به جیهان له روخساریا به جی هیشتبوو.

رهنک و نافرته کانی کورکانی هونه رهنده کیژوه و تیکه لای ژیا نه جه نهاله که ی کردوه. نه ماش بیت هویه که عاشقانی گویان بؤ سه رنجان له تابلوگانی خوی. نه ماش زیره کی هونه رهنده. له تابلوی ناستی. که هونه رهنده محمد عارف کیشاویتی له هه فستاگاندا به هزی برایتی کورد و عاره یه وه. ناسر به بی هیچ که سه یه کی هونه ری دایناوه توه. نه ماش به ناسانی

شارستانه تیمانه به بی گوزان. نم دزایه تی و پیسونه دیانه په پوهنده کی سه رته یه له نیوان مردن و دهره به ردا. هونه رهنده تنای لاشی مرفه کانی تیمه ی به هلو اسراوی تیکشکاری و روپه رووی مرگ. شپرزهی، هه لانت و تووریه ی وته خالیکی بی سنور و دزه مکی پر جه تنالی بیتشکیش به سرؤفایه تی کردوه. لاشی سرؤفیکی کوزراو. به پانتایه کی گهره. به رده می تابلوگانی گرتوه. مانای بنده سه لاتی نیمه ی کورده. تووره بوونی هونه رهنده به راتیه دوژمتان و ساردی سرؤفایه تی. زهنکی درمغ و خاک و سرؤفکان جوادیه کی نه تویان نیه. هه سووی له پنجه نه کان پچراوه. به رهو جیژیکی هونه ری راسته قینه هه مان دهیت. که له خویدا جیژیکی تایه تی و روحی هونه رهنده تابلوگانی هونه رهنده وک دهره تیکی بیره وهرین: خوین رشت. ژار یازان و به ریه ریت توار ده گری. نه مه نه یینی و شساروگانی دهررونی هونه رهنده تیکه لکیش به شپوه تیکشکاوه کان دهکات.

کات له تابلوگاندا دیاری ناکریت. زوره یی نیوارهی و هندیکی شه وه و هندیکی تر رۆژیکی که م روئگی که. نیواران له تابلوگاندا دنایه کی چرت و هر غمتره. هونه رهنده له نیواراندا پتر هست به تنهایی دهکا و زیاتر جلی بؤ هست و هوشه کانی شل دهکات. جیژی له دایک بوونی به رهمه کانی تیا ده بیت. نارامی و ناسووه یی تیا ده بیی. تلیسمی ناواره یی هونه رهنده ی ملکه کی خوی کردوه. مروف که م یا زور بییاکیه کی له که لایه. نیمش به هزی نه و بی پاکیه مانه وه نه وامان فزآموش کردوه. که هر له سه رده می تادم و حوادا دلشکاوه و ناواره بوینی مرف اتیکدا چاوهروانی ولام له ناسری مرف و هونه رهنده ده گری. جکه له وه لاسه کی خوی دهیان وه لای ترم له هه ناسه ی

مرفه کان به ناسماندا دیان شوین فلجی قزه کان زور جاو نه ترسانه دانراوه. تنای بهک فلجی هیله کانی روژ کردتوه. نه ماشوانای تهنیکه له هونه رهنده. په پوهندی نیوان ترمه که. چونه پیشه وهی که سه ان. هاتنه دواوه و به رزی و نرمی. هه سست به جه زره بزونه وه یه که ده گری. بزونه وه که ش زمانیکی هونه ره یی دهوتریت زمانی داتاشین (بینراو) نه کارانه ی هونه رهنده شپوه تیکشکاوه کانی ریالیزم. وک خه ونیکی لیخن. ترسی ناراحتی مرگ ده گریته وه. له کاتدا هونه رهنده. ناسایی نه بووه. دل پر و وهرس بووه. له ناخیدا بؤکاریکی پر له ناره زووی مرگی ته فاندوتوه به سه ر بیست تابلوی بیست مته ریدا. که هیشتا که م کورتن بؤ وهرسیه که ی هونه رهنده. نه ی چون نم همو خه می له تابلوی هونه ریدا رشتوه؟ به هیچ جیژیکی کونترولی له دست نه دواوه. ساردی و که سه ی رهنه کانی هاوسهنگ کردوه. راست و جه می تابلوگان له به ره مه که (کومپوزیش که) دان. به گهرمه که سووی خوین داره مه پته که داپوشیوه زه مینه که ی (پاکگراوند) به رهنکیکی شینی سارد زهق (کونتراست) کردوه هاو کات په پوهنده کی (ریکخراو) نؤرگانیکی له نیوان جه سته کان. که سه کانی دهره بهر و سروروشدا کردوه. جه سته کان له باوهش. سه ر شان. نیو دل و قولای که سه کاندان. شپرزیه بی خه لکه که و تووریی سروروشته که وای دروست کردون. که لیکنر پچراندنیان کاریکی نه کراو (مه حال) بیتا جه سته کان له لاین داکیرکهرانه وه کوزراون: غه سکی که وهری بیتشکیش که سه کانی دهره یی و سروروشته که کردوه. که سه کان له خویان نه دن و نازار ده جیژون وک نه ریتیکي کسورده واری. که نه ماش ده سه کوی دوژمتانه. هه سستی هه زاری

ناسری قازی زاده. هونه رهنده کی کورده ستنی خوره لاته. وک په نامه دهنه یه که له پاریس دهری. ژیا نی بؤ هونه ترخان کردوه. چاویکه و تهنیک له که لدا ساز کرد. زور تابلوی پیشانام و راز و نیازی دلی بؤ هه لرتشم. هیچیان وکوه تابلوگانی "شایی و شین" کاریان تیر نه کرد. هونه رهنده زور زیره کانه هونوی کیشیه کی که وهره به شپوه یه کی پانؤرامی له تابلوگانی دارشته وه. هیل. دست و سروروشی تابلویکی له په کیه کی پیدا کونای هاتون. سه رتا و کونای و ژماره ی بؤ داناویر تابلوگانی سه رنجی بی سنورون. ناوه د کونای و سارمتایان بؤ نه. له تابلوگانی کوناییدا هه سست به سه رتا ده که بیت دوامیه کی دیتامیکی داوه به که سه کان. ژیان سه رجه زایه یه. مردن نیایدا ناوه دت و چارگری. خه لکی له تگای سه ما یه کی شینتانه و سه رلشپوه کانی بؤ کوستیکی نوئی ده گری. له تابلوگاندا کوشتار لیلیه کی سهیری له خوی نالاندوه ده جیته ناویان و دیتسه دهره زور هونه رهنده رهنه کان تاریکی و لیلی ماتامیه کی نه دیانه ی دکروه به به ردا. سروروشی نه و تاریکی و لیله وای له بالنده کان کردوه ناسمانی پرغم جهیلن. له نیوان نه و تاریکی و ته مده رهنکیکی سووری داکیرساندوو و کردوویته کراسی ده سگریانه که. زره کی په کی هونه رهنده تانه په روچکردن به بهر خوشه ویسته کی نه دییدا. له نیوان که سه کاند و رهنه کاند. مروفه کانی ژیر دارمه یه که ویلن و تابلوی سروروشکی غه مگر. هه دتکیان له پیش ترمه که وه دهرن و زگری نه شقیکی وون بوون ده گری ههره ره شه کانی ناسمانیش به لا چاو تیتیان دهروانن. جه د مروفه کی توره و شان و پال نه ستنور که له پیته ترمه که وه له به رده م تابلوگانه دهرن. ده سستیان بؤ دواوه که راندوونه وه ره شه باه. تووره پالی نه سب پیچی

پایا یوحنا باوهر به تیوری پهرسهندن داروین نه هیئی

نارام همه صالح - نهمریکا

چارلز داروین نژیکتی 150 سال لسمویر کتیبی پهرستی توخمه کان (الاصول الانواع) نویسه، تپیدا دهریاری پیدابوونی ژیان و دروستبوونی مروف و گیانه وهران و داترازیسان له کتیری روون کسردووه. نهو تپیلریانی داروین هینده پهلگی زانستی و نهموونی واقعیهائی ژیانی گیانه وهرائی به ختیوه کتیره که مهاله بریرهچ بدرفتهوه و به دوز بخرینهوه. له دهرچوونی نهو کتیبیهوه، پیاوانی کلنسا و دهمارگیره تاپینهکان کهوتنه دژایه تیکرنی، پایا یوحنا ای دووم، که ساروکی کلنسا فانتیکانه و به راپار و مارجعهی تاپینی مسیحی هم چرخه دادنری وتی: له وانه مروف له لایهن خواروهدوه دروست نکران، بلکو له نهمجای پروستینسیکی له سرخ و ویدوهدوه، بهیتی تیوری پهرسهندن، دروست بوینی، بهلام گیان (روح) دروستکاری خواهی.

بهیامیکی پو Pontifical Academy of Sciences نارد، تپیدا دلتی، زانستی نوی پهره نهومسان دهیا که باوهر به تیوری پهرسهندن بکین، نیک تنیا و هک تیوریک و بیس، له لکو و هک راستیهک، باوهر کورینیک لیزه دهردهکون، دنه مستکای فانتیکان و نه پایا خزی هرکیز هاوکاریان له گهل زانستی نویدا نکردهوه و بی رازی نه بوون، بگره زورجاریش پهره لستیان کردوه. نازانری چون او به ختیاری پایا که پیشته نهو پروایه نهو پیامه به دنیا رایگه میتا: له گهل رایگه پانندی نهو پیامه، پایا یوحنا، داوا له باوهر داران دهکا که جهخت له سر هم دوو خاله بکین.

۱. دروستکار هر خواب و هموو دروستکار اوکتش دستگردی نهوه.

۲. مروف تهری تری له دهرهوهی پیکهائی میزیکیهوه ههیه، نهویش کمان (روح)

پایا هتگایکی تریش دمنیت، تیوری پهرسهندن، تنیا تیوریهکی رفق و وشک نییه، بلکو له تیوری زیاتره.

نهم دهریاری پایا سهارت به تیوری پهرسهندن، هیچ کاریگهیهکی له سر فوتابخانهکانی رومان کاتولیک نهوو، چونکه نهو فوتابخانه زور دهمیکه رنگایان به وتهوهی تیوری پهرسهندن داوه، هلهت تنیا و هک تیوریهک، نیک و هک راستیهک.

له 1992 دا، پایا، بهیامیکی تری له بیامه ای رایگه پان و رمخته له کلنسا و پیاوانی تاپینی کرد: کلنسا هله ای کرد که له سالی ۱۹۲۳ دا کالیلی تانایار کرد به تیوریهکی (زوهی خزه و مارج نییه ناوهر استی گهروون بخت)

توزهرهوانی تاپین و زانست بهیامه که پایا لهم خالاندها کز دهکتهوه.

پروفیسور میریلان شتولفیل Meryllann Schuttlofel له زانستی واشتن دلتی، له تیولژی کاتولیکا هیچ کاتیک تیوری پهرسهندن له سهداسره رفز نکردهوه، بلکو هه میشه دهرهوانیهکی

گیاندارانی تر له و زیندهوهه سره تاپینهوه بهرمان سهندوه و هاتوونه ته ژپانهوه، نهو زنجیره گوانکاریانهش ملیتان سالی خایاندوهه تا بهم وژزه کهیشتون، له ماره درتیهشدا ژینگه رولی سهرمکی کتیراوه له داترازان، ساعبوونهوه و پلیمتکرنی گیاندارانهوه بهسه نهو هموو شیوانی که نهو تپیدان، وهکو بالنده، خشوک، ناوی و تهروشکائی و... پتیهوانی بوجوونی داروین نهوانن که باوهریان وابه هتیزکی زال بهسه مروفدا کهریونی خولقاندوهه دهستکای نیسه له رهسمی رایانگهاند که تیوری پهرسهندن زنجیرههیک له خورافات و تپیلاندی وشک، کهچی 46 سال دواتر پایا یوحنا به دوزیان دمخانهوه.

قابیلوونی پایا به تیوری پهرسهندن سهرمانی گپروگرفتکی نوئیبه له تیوان کسان کلنسا، ساغکردنهوهی زور تاپهتی نهورات زحمهت دهین، بی نمونه: ساغکردنهوهی چیروکی حهزرتی مسیح له حهزرتی مریمی کچ ناسان نییه، باوهری زیندهوونیهوهی مروف دوا مری، بهیتی تیوری پهرسهندن، کاریکی کرانه.

۱- نایا نهو زاناریه نوئیانه کامانن که بیروای پایان کوریهوه؟

۲- نایا نهم تانازی به میج کام له زاناریه تانکردهوه؟

۳- نایا نهو زاناریه کونانی که له تهرات و کتیبیه تاپینهکانی نردا هاتوون بکین کهوتوه و چتر به کلک ناپن؟

بهیامه که پایا کورنیهکی زوری هه له نهم کسان تاپینهکا و پتیهکا خه لکنی زور قسه کانی بهسه، بکین و بهوهی بکون هاوکاتیش هه له بهکته وژی نهم پیامهوه، بوله و خورتهیهکی زور کهوتنه ناو تاپینهکانهوه و بوون به دوو پشهوه، چاوهروانیش دهکری که نهم ناوکوی و دابهشیوونه سهارت به تیوری پهرسهندن وژ له دوا وژ گهرتر و قهرتر بییت.

نهم بهیامه گرنگی پایا وای له زوریهی مازهمیهی کانی تری دنیا کرد که خویان به دواوه و دهستهوسان بزانتن مزانتر به داروینستکان.

پهرسهندن، ناوا به چوکدا بیز و کستیک و هکو پایا له و بله و پایه تاپینهیه بهرزه دانی خیر به تیوری پهرسهندن، بخت و باوهری بیز بکات.

هرچی به نیسهت داروینستکانهوه، پیامه که پایا نهو گرنگیه نییه، چونکه نهوان زور دهمیکه به هله که نهو مروفی زانستی بیز و هژی خویان رازی کردوه، تنیا نهومده ههیه که و تکانی پایا باوکی پیروز، پشتیانی نهستورن و داشیانی سوارن کردوه.

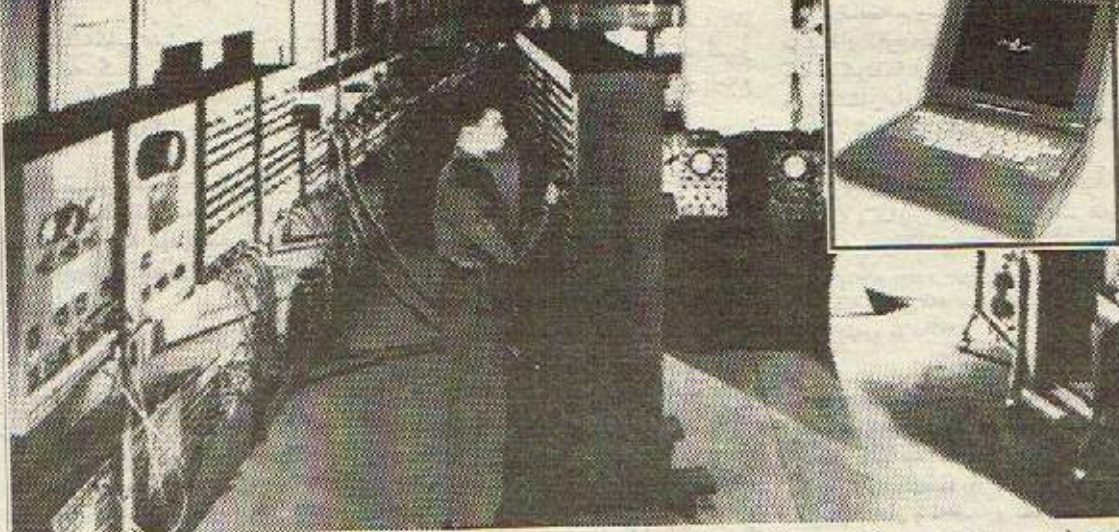
سوود له سرچاوانه وهرگیراوه:
The Press-Enterprise, October 25/1996.
The Press-Enterprise, October 30/1996.
The San Diego Union-Tribune, October 25-1996.

میژوهی سهرههلدانی کو مپیوتهر

دهنگاهوهی شوری کومپیوتهر و تهنولوژیی زاناری لهسر کوهلدگی مروفایهتی له شوری پیشهسازی کاریگهتره

مهوچلی دروست کرا له له سالی ۱۹۹۶ له کولمبجی نمورتن زانکوی پهنسلفانیا، نییاک، نامیرتیک زوره گهوره بوو که زیاتر له ههژده هزار لوولهی بادهرکتشراو (Vacuum tubes) تپیدابوو، که زوریکتی ۶ متر به ۱۲ مترتی داگیر دهکرد. نهم نامیرته دهیوانی به ختیرایهکی باش (بهی ی نهو سردهسه) ژماره کویکتهوه و کاروباری مامتایکی به نه نهم بگهتنت، نییاک زیاتر بکار هینرا له لایهن هتیزی سهریاری تهردهانس که به شتیک بوو له سوپای سهریاری نه سهریکی، بوزماردن ژماره نهو تابلتانی که له چنده مشقیکی سهریاریا گروبی تپهوانی (مدفیه) به کاریان دههینا، تیکرت و مژوچلی باشان زانکوی پهنسلفانیا و کومپانیای نیونی فاک بیان دامنه اند، که کوریکراوهی Universal automatic computer هه که مین کومپیوتره، که بقرهستی زانستی و بازگانی له ۱۹۵۱ دا فروشرا به مکتبی سیتس.

له باش نهوه مژووی کومپیوتهر کورنیک سهریاری ختیری بهسرهادات و کول چنده نهوهیک دا خزی بینهوه، دایهش کردن و تاسینی نهوکان له سر بناغی هاردویز که به شه قیزیکه کانی سیستمه که به هاردویزهکی نییاک و یونیکتک نمونه بقرهوهی بهکمی کومپیوتهر، که دناسترتیهوه به کسار هتانی زوری لوول بادهرکتشراوهکان، نهوهی دووهی کومپیوتهر بازوانیک بوو له لوول بادهرکتشراوهکان بقره هتانی نهله کتیرونیک له سالی ۱۹۵۸ دا نای بی تیم، بهکمین کومپیوتهری نهم نهوهی دروست کرد، که برینی بوو له IBM9070، نهم نهوهی له ۱۹۵۹ تا ۱۹۶۶ ریزهی کیشا، له جیاتی لوول بادهرکتشراوهکان ترائزیتتر به کار هینرا که نهمش بوو به هژی بچووک بوونهوهی قهاریه کومپیوتره که و به کارهتانی وزههیک کم بقر کار کردن بهکمین مینی کومپیوتهر mini computer له سالی ۱۹۶۳ دا دروست کرا برینی بوو له PDP-8 که مین کومپیوتهری نهوهی سقیم بوو نهم کومپیوتره به ههژده هزار دولا ری نهمریکی فروشرا به یکتی له کومپانیاکان، له نهوهی سقیمه

نییاک - بهکمین کومپیوتهری تهنولوژیی و کومپیوتهریکس کهمی نهوهی (کوشه راست)

تردا، نه مروف هیچ بواری تاپینی کومپیوتهر مژوکی خزی لینهان، جهخت و کسار دانهوهی شوری تهنولوژیی زاناریهکانی نهم سهرهیه لهسر کوهلدگی مروفایهتی زیاتر و ختیرا تره له کاریگاریهکانی شوری پیشهسازی سهرهیه راپوردوو، کومپیوتهر، بوه نامیرتیک سهرهیه رایگه باندن، پهمونهی کردن، فیزیبوون، عهبارکردنی زاناریهکان، کونترولی تاپیکردنهوه زانستی که نهانته له زوری عملیاتیشدا کومپیوتهر بووه سیستمی دلوز و چالاک.

بهکمین کومپیوتهری تهنولوژیی له ۱۹۳۹ دروست کرد، و بهکمین نمونهی کاریگهری کومپیوتهر که له ۱۹۴۲ دا تهاو کسرد، که له دوا بی بهکمین کومپیوتهری تهنولوژیی نییاک له سر بنجینی کومپیوتهره که مین چوون مستانوف له لایهن زاناریان چ نکیرت و ج

به فیزیدانی ملیونهها دولا، باشترین نامیر و تهنولوژیی سهرهیه چاویان هلهینا له تهمامی ههولی نهپسارهوه هاردوولا بقره کوهون به بیهینان و سهماندی راستی فلسفهوه بوجونی خویان بهکتی له هره بهرهمه دیارمکانی جهنگی سارد، کومپیوتهر نه تهرتیه که پتیهوانی دیوارمکانی بهرلین به بوکانهوهی جهنگی سارد ههرسی نههانی بلکو زیاتر پیشهکوتو له بواری سهریاری و زانستیوه پهلای هاویشت بقره هموو بوارمکانی تر و به شتیوهیکی دراماتیکی ژیان و هلسوکتهمانی کوری، سهرههلدانی کومپیوتهر سهرتاسهری زانست و پیشهکوتنی زانستی کوری، کومپیوتهر و زانستی کومپیوتهر نیک تنیا به ختیرایهکی سهریشکوت، بلکو پیشهکوتنی له بهشهکانی تری زانستدا ختیرا تر کاریگه تر کرد.

داهینانی کومپیوتهری تهنولوژیی بهکیک بوو له هره روواوه گرنهکانی سهرهیه بیستهم، کومپیوتهر بووه کاریگهترین نامیری بهرهم هینان له زوریهی بوارمکانی ژیان و یارمیتدهر له به نهمجای گیانندی بهرهم له بوارهکانی

میژوهی سهرههلدانی کو مپیوتهر و تهنولوژیی زاناری لهسر کوهلدگی مروفایهتی له شوری پیشهسازی کاریگهتره

سی سال

۱۹۶۴ - ۱۹۹۶

فهریاد فازل عومر - بهرلین

له سی سال
که نه توانی گهلی به ناوانی بگا.
له سی سال
که نه توانی
بیشره و هکان نالوکوریکیان بی
بگری.

له سی سال
که خوین نه پته قولاپ و
له فورهورا که یان گیر بی.

له سی سالی براکوژی
روورهش نه بن
شهره زاری میلهت نه بن
پاشه کشه به کی لی نه کن.

له سی سالی
دهسته مویی و
دهست له ملان و ماچ و موچی
پوژمنانا
تیز نه خوین و
تیز له خوین و دهسته یان
نه کنه نوره.

له سی سال
هیریان نه بن
کورسیه کانیاں جی بهیلن.
که کی ... که کی ... نه به ناو
کورده پوره وانه
دهست له به خسی میلهتیکي وهک
کورده دینن.

له دوو سالی رابردودا
کاریان نه کرد.
خه لکیان فترکرد، دهسته موی بن.
خه لکیان فترکرد.
مه موه و مازی، به ناوانی
دیموگرانی
به سکی تیز و ده برسی
خه لکیان فترکرد
نېسک یو به رده می نه سب و
کایان کرده به رده می سه گ.

خه لکیان فترکرد
به بی داوت
بو سهر شایی و لوزغان بچن. هیچ
نه برسن
همه و هکوره چوون، به سکی برسی
بینه و
ناسی تیزی و تهنگه ستوری
که وره کانیاں بکن.

خه لکیان فترکرد
به ده می چهک،
نهک و توویژ،
له گهله به کتری دا بدوین.

خه لکیان فترکرد
وهک گه وره کان
شکر هاتو ده ستیان رویش،
نهک رهنجی شان
به دزی سکیان تیز بکن.
هرچی هیه
بو خوین بی و
خه لکه که زینه ی چاوی بی.

له دوو سالی رابردودا
کاریان نه نیا یو نه جامیک نه کرد
نهوهی هیه و توانی هیه
بی هنز و لواز بکه وی
نهوهی هیه و
وره ی به رزه، بیسیستن.

له دوو سالی رابردودا
نهوهی هنزی هیه وو، نه میا.
نهوهی سوزی هیه وو، نه میا.
نهوهی خه و خه یالکی هیه وو، نه میا.
نهوهی تاسووقی نازادی و سهریه ستی
بو،
نیفوتیه که می شکا، نه میا.
به کور تیه که می
نهوهی ناوانتیکي هیه وو،
زینده به حال کرا ... کرا ...
کورا ... کورا ... نه میا ...

نارده داره که می
بو شوان!

چ

سلام

به هیمن دهرگای زورده کهت کرده وه
که بیدار بووم
ویستم خیره اتنت بکم
نت هیش خه ونی له دایک بی
به دوو په نجه دهستت کرتم
نیسکریوته سبه کانت
له دووور داکن
به هیمنی به ته که موه خوت راکیشا
هر دوو دهسته کانت کرتم
پاشان کولی لیوان هیناو
یه که م ماچت
به نه سپایی له سهر لیوم کرده خه لات
به دوو په نجه قفلی دهرگای زیندانی
مه که کانت خیرا شکاند
دوو چوله که می مه که کانت
به ره لا کرد
وقت هینده دهسته موی نیم
تو ماچیان که
له سنگی زبرتی هه لچو
به لام وهکو ویزدان مردوو
مه یان گوشه

مه دالییا

من دهمه ویست
نیگا کانم ...
وهک په پیووله
بنیشی به سهر
کول قز و بهرچه مته وه
پاشان هیمن چاوت ماچ کرد
وهک مه دالییا که می سهر سنگت
دهرزیه که بیت له سهری باخی سیوانت
نه یا دور بی چا و بیانیات
به نه سپایی هه ره بهر نان
به روکی سوخمه کهت داخات.

چوار نامه

لهم نه وینه زور هه زور ناماقووله
حالی بیی
رهنگه نهو ته لیسسه بشکینی و بیسه لیونی
که نهوین نه موه و سهراب تیه

۳
جی ژوانتیکي سهرابی
ژوانتیکي ماوی ... دوو تارمایی
زویر مبه
نهوه منم که تو دیت له وچ ناچم
نهوه توی که من ریم له وچ نابی
زیز مبه
هاننی بگره، نهوه که لاهدی جه ستو
ویترانه ی دل و خه راباتی روجم
بیکه ساباتی
تانی شایوچ تیا بخه وه
من ژنی
سهره وهی فله سه ف و کنتیه نه ستورمه کانم
له کور تیه نه شق و
نوکتی دلاری نه م سارده مه نازانم

۴
روح ناسکیمی سرکه و
به عشقنکی گه وره نه بی زاو ناگرئ
جهسته کهم تافکه به کی جیوهیبه و
به دهست و به نجهی جهزیکي سهر شیت نه بی
نامه می ... رانه وهستی ...
نه می سواره کالفه مه که ...
نه می پیاوه میتردمناله که ...
تو له دنیای بهرینی عشقا، نا به له دی
له شهزکه کانی جهز و خوژگه دا، هیشتا شاکردی
نه وهتا،
به نده کانی عشقت نه زهر نیه و
ورینه ده که می ...
له سه مای جهز دکانا
ریک هه لئا بهر ی و له ز نه دی
دهیم به خشه ... تو نت توانی داگیرم که می!

شیرین ک. باشوری کوردستان

۱
سهر میزه کهم، ژیز سهرین و
تو نامه ی خانمی دله که م
پرن لهو نامانه ی سهدیه که نووسراون و
سهده ها به دووی نه درتسیکا ویلن
ناو چانتاکه م، له دووی توی دیوانه شیهر و
بن بریاسکه می خه ونه که م
پرن لهو نامه ماندوو و ژاکاوانه ی
له دهست بازگه کانی ترس و
سنوورمه کانی گومان
مه لاتوون و
سهر په که خه و نه درتسیکه وه ده بین
وهریان کرئ ...

۲
له که لا هه لومر یوه کانی نه م پایزه
مه روانه
له پرچی ژاکاوی درمخته کانی
رامه مینه
له ناسوی هه لیزر کاوی
سهرت نه سورمی
به چاوی دل
سهری روچی زبرینی بکه
به کورچکه می روح
ناوازی تیشکینی بیسته
شادیه

ژینی نوی خوشحاله به گه‌بشتنی باری سهرنجتان

کاک سعید سقزی زور سوپاس بۆ نامه‌کەت. کله‌ی ده‌کەیت، که گفتمان له گەل کەرم نه‌سه‌ه کردوه نه‌ک له گەل سەرۆکی حیزبی شیوعی کوردستاندا. ئینجا ده‌فهرموون "حیزبی شیوعی کوردستانی عێراق هه‌زار مه‌زنی هه‌یه له سەر حیزبۆلاوی عێراق، حیزبۆلاوی ئێران و ئیسلامیه‌کانی تورکیا". مامۆستا کەرم نه‌سه‌ه سکرته‌تری په‌که‌می حیزبی شیوعی کوردستانی عێراقه. ئیدی هیوادارین رات به‌رانهر ژینی نوی ئاو‌زوو بیتوه.

هیوای پشوو درێژی بۆ ژینی نوی ده‌خوایم و ئاواته‌ خوایم، که له پیناو خزمه‌ت کردن به راستی و فره‌هنگ و ته‌ده‌بی کوردی هه‌میشه سه‌ره‌که‌وتوو بن. **ناکو له‌باسی - بیل - سوپاس**

هیوادارم زوو زوو ژینی نوی بۆ بئێرن بۆ ته‌وه‌ی هوموو جارێک ژینم نوی بیتوه. **سه‌مال مه‌سه‌فا، گه‌له‌دا**

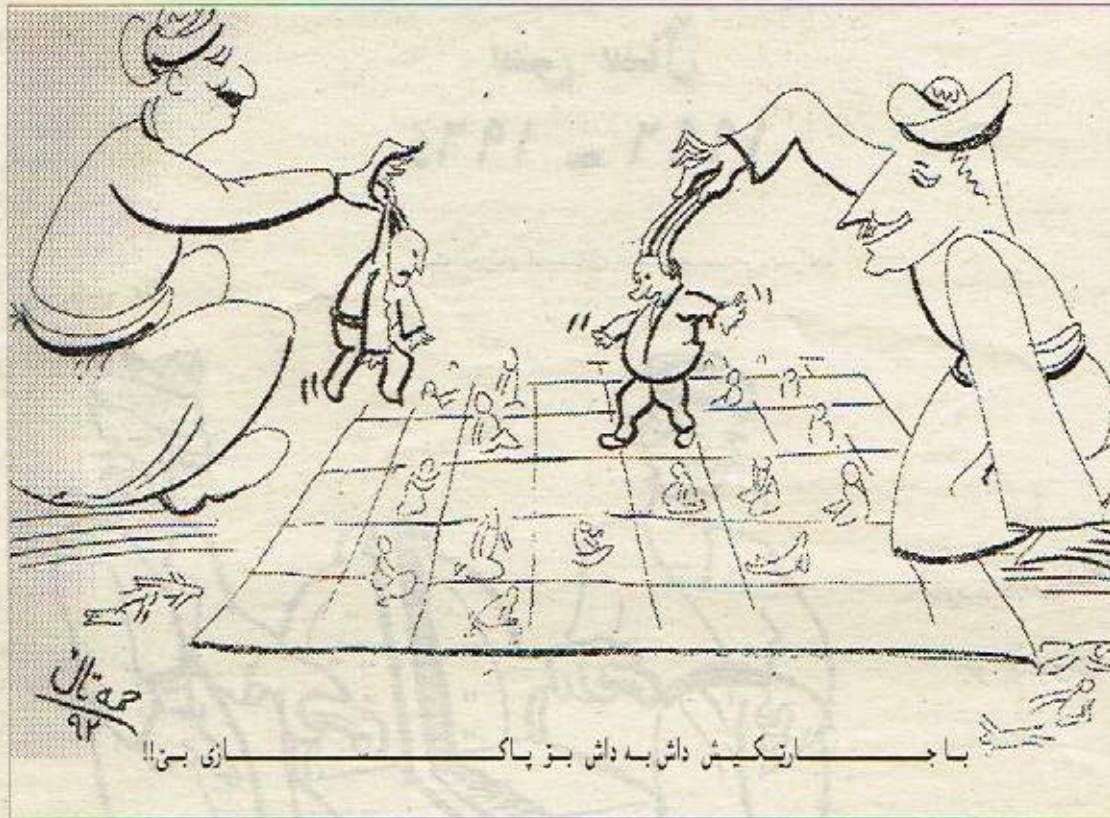
پیرۆزباییتان لێ ده‌کەم. هەر سه‌ره‌ه‌ش ده‌لێم: نه‌گه‌ر بگه‌راییه، هه‌رچه‌ند سه‌وور ده‌زانم له کهرته‌وه به دووره، که له له‌نده‌دا له یانی چوار مانگانه، هه‌فته نامه‌یک رێکخه‌رایه و وه‌ک له ژماره‌ی ۸ - ۹ تاندا، کهسه‌ پوتان تارووم بۆم ده‌رته‌که‌وتی خۆی له بازنه‌ی بیرو ته‌سکی سیاسی هیچ لایه‌کدا نه‌بینیابته‌وه. له رووی بێر و بووچوونیش‌وه بێلایه‌ن نه‌بویه.

ئه‌مرۆ بۆته مه‌وده ته‌وه‌ی ده‌ستی له بشی هه‌مانه سیاسی‌که ده‌وتنی ده‌رچوو که دم نه‌کاته‌وه خۆی به بێلایه‌ن دانته‌تی. شه‌رم له خۆی و رابردووی نا‌کا. وه‌ک به‌و ژماره‌یه‌دا بۆم ده‌رته‌که‌وتی ته‌وه له رووی بیره‌وه بێلایه‌ن نین. من ته‌وانم خۆش ده‌وێ که خه‌وه‌ی بیرو خۆیان و پیناویدا کار ده‌کەن. رقیشم له واته نه‌بیته‌وه که بێر ته‌سکی سیاسیان ته‌یه‌نه‌وتی هه‌موو کهسه‌ی له‌داری خۆیان بنالێن و هه‌ر کهسه‌ی له گه‌له‌دا نه‌بێت بۆ سێدوو به‌ره‌هه‌کانی ده‌کەن.

هه‌ویری ته‌م باسه ئاو زور نه‌کیشی و منیش نایم وه‌ک ته‌وانی تر بکه‌م. خۆم وا دا‌بێتم که ته‌نیا من نه‌و راستیه ته‌زانم. ته‌نیا ته‌وه‌نده ده‌لێم، من ئیمانم به زور و بۆری نه‌یه، له گه‌ل که‌می و بوخته‌می دام. به‌ره‌مه‌یکیش نه‌گه‌ر نووسرا و به دلی هه‌سو لایه‌ک بوو. نه‌بێت خه‌وه‌نه‌کی شک به‌ره‌مه‌که‌ی بکا.

ژماره‌ی ۸ - ۹ مانگانه‌که‌تان تیر و ته‌سه‌له. خۆی له گه‌لێ باسی رهنگاو رهنگ داوه. شیکێکی پاشه‌پۆزێکی باشی تێدا نه‌سه‌ه‌وشینه‌وه. تیه‌مه ته‌مرۆ ده‌بێت ته‌وه بزانی که له سه‌رده‌مێکدا ده‌ژین که به په‌که‌وه گرتدراوین و وه‌ک جاران نه‌یه که له په‌ک دا‌ه‌راو بێن. به ئانی ده‌قیقه ده‌وتانین ده‌نگمان به په‌که‌تری بگه‌هین.

واته ئاواته‌ خوایم که مانگانه‌که‌تان وه‌ک ته‌وانی تر نه‌بێ و هه‌ول بده‌ که له هه‌سو کون و که‌له‌یه‌ریکدا په‌یامنیی کاره‌مه‌ی خۆی هه‌بێ و په‌یامنییه‌که‌ش باس و خوای له رۆژنامه‌کانی ته‌روه به زۆری وه‌رته‌گیرێ. به‌لکه بێر و بۆ چوونی خۆی ده‌ره‌به‌ری رووداوه‌کان ده‌ربیرێ. ته‌مه کارێکی نوی له مه‌یدانی رۆژنامه‌که‌ری کوردیدا ده‌که‌وتی و ته‌وه ده‌بێت که ئا‌وانستیکی نابه‌سی خۆتان بێن و ئاواتان وه‌ک رۆژنامه‌یه‌کی سه‌ره‌به‌خۆ بپه‌ی. که نه‌سه‌ه به‌لای منه‌وه تا ئیستا رۆژنامه‌ی کوردی به خه‌یه‌وه نه‌بینیوه. ته‌وانه‌ی که رۆژنامه ده‌رکه‌ن، نیازیان به داخه‌وه هه‌ر ده‌رکه‌ته‌که و ئاو هینانیان وه‌ک رۆژنامه نووس. ده‌زانم ئیوه له رووی داراییه‌وه ته‌وه ده‌سه‌لاته گه‌وره‌یه‌تان نه‌یه. به‌لام به‌هه‌زی ته‌م روه‌ به که‌مه‌له‌ی کوردیه‌وه، که هه‌موو بیکار و په‌روازه‌ی ته‌م دنیا جه‌نجاله‌ی غوربه‌ت بپوون و ده‌زانن چی ره‌وی بێن کسه‌دوون.

باج ارتکیش داش به داش بۆ پاک ازی بێ!

خۆش‌شان باش ده‌زانن که زانکۆکانی کوردستان له هه‌موو کاتێکدا و به‌تایه‌تیش له‌م باره نامه‌واره‌ی ئیستا‌دا مایه‌ی شانازی و سه‌ره‌به‌زی و پێشکه‌وتنی هه‌موو کوردێکی دلسۆزن. هه‌ریاگه‌تان له سالیکیا نه‌گه‌ر پتوانن به‌ک کتێب، به‌ک سلاید، به‌ک وتار، به‌ک گۆشاری زانستی بیه‌خشن یان به هه‌ر هه‌مووتان هه‌ول بده‌ن کۆمپیوته‌ره‌کانی زانکۆ بیه‌ستن به "Internet" وه، به‌وه خه‌زمه‌تیکی چاکی زانکۆ که‌سه‌وکاری دووری خۆتان ده‌کەن و خه‌سه‌تی دووریشتان ده‌ره‌وتیه‌وه.

دکتۆر فانیل فه‌ه‌تان **سپۆری نه‌خۆشیه‌کانی پێش‌ت سلاوتی که‌رمان ئاراسته ده‌کەم. هه‌موو کاتێک‌تان‌شاد و به‌خته‌وه‌ر بێ. ژماره ۱۰ و ۱۱ رۆژنامه‌ی ژینی نوی خۆش‌نده‌وه. هه‌روه‌ها له رابردووشدا له‌ند ژماره‌یه‌کیترێ ژینی نوی م خۆش‌نده‌وه. به راستی رۆژنامه‌که‌تان تاراده‌یه‌کی زور چێکای خۆی کسه‌دته‌وه له دل و ده‌رووشدا. زور حه‌ز ده‌کەم وه‌ک هه‌ویرییه‌کی خۆتان وه‌رم کړن.**

نارام تاه، کاردیف، به‌ریته‌نیا ژینی نوی رۆژ له دواي رۆژ رۆژنامه له دواي رۆژنامه جیکه‌ی خۆی نه‌کاته‌وه له ئاو دلی خۆش‌نه‌راندا، منیش وه‌ک خۆش‌نه‌ریکی ژینی نوی زیاتر پیم خۆشه که رۆژنامه‌که‌تان مانگانه به‌ده‌ستم بکا و هه‌موو داواکاره‌یکه‌تان له گه‌ل تابوونه‌ی رۆژنامه‌که‌تان ده‌خه‌مه سه‌رچاو.

گۆران نه‌حه‌د، هۆله‌ندا رۆژنامه‌ی ژینی نویم به‌ده‌سته‌گه‌شت و خوا ناگاداره زور پنی دلخۆش بووم. به‌لام چاوه‌روانی هه‌لیکی له‌بار بووم تا‌کو پتوانم ئابوونه‌ی سالانه‌تان بۆ بنێرم. **مه‌هاباد کوردی، سوید** من خۆش‌نده‌کاری زانستیکی تارانم به‌داخه‌وه له ئێراندا ته‌نیا دوو گۆشاری کوردی هه‌یه که په‌که‌تیانی‌ش فارسی زۆری به‌کار هیناوه. به‌م هه‌یه‌وه من هه‌ولم دا ئاوانیشانی گۆشاریکی کوردی له ده‌روه په‌یا بکه‌م. نابا ئیوه جگه له گۆشار شتیکی تریش بۆ ده‌کته‌وه؟ **پرویزی، قاران**

ژینی نوی: ژینی نوی به‌ره‌مه‌تیکی میدیای جیهانی کسورده و له داها‌توو دا به‌ره‌مه‌ی دیکه‌شمان ده‌بێ. میدیای جیهانی کورد هه‌ولده‌دا بۆشایی میدیای کورد به پتی پیووستی جیهانی میدیای ئیستا پر بکاته‌وه. هاوکاری دلسۆزانه‌ی خۆش‌نه‌ران مایه‌ی سه‌ره‌که‌وتنه‌مانه.

هیوای به‌رده‌وامی و سه‌ره‌که‌وتنه‌تان بۆ ده‌خوایم له په‌ره‌پیدانی رۆژنامه‌که‌تاندا. تیبینه‌که‌م سه‌بارته به ژینی نوی ته‌وه به زای من چاوه‌یکه‌تشی زور زۆری تێدا به. چاوه‌یکه‌وتن شتیکی چا‌که و کارێگه‌ری تابه‌تی خۆی هه‌یه. به‌لام خه‌زیا له هه‌ر ژماره‌یه‌ک له په‌ک

سه‌رده‌می ئابروو تکان و رووره‌شی کورده. من که‌سته‌کی بێلایه‌نم و هه‌رده‌م ئاساژم بۆ ته‌وه کردوه که پارتی و په‌که‌تی دوو حیزب که به هه‌ج شتیه‌یه‌ک نۆتیه‌ره‌یه‌تی کورد ناگه‌ن. ته‌م هه‌نگاوه‌ی دواي پارتیش به هینانه‌وه‌ی به‌عس بۆ خاکی کوردستان په‌له‌یه‌کی تری ره‌شه به ته‌وتلی ته‌و بزووتته‌وه جاش خه‌وازه‌ی کورده. به هه‌رحال زور نا‌تارام و له هه‌موو شتیکی بێزارم. ناشمه‌وت له‌وه‌ش زیاتر سه‌رو دلی ئیوه بگرم.

دانا ره‌نووف، سوید **ژینی نوی:** سوپاسی هه‌سته‌تی به‌رزت ده‌کەین. ئاوانیشانی مامۆستا که‌مال ره‌نووف مان بۆ ناریدی.

سوپاسی ئیوه‌ی ئازین ده‌کەن له ده‌روه‌ی ولات بۆ خه‌زمه‌ت به کورد و کوردستان و په‌ره‌پیدانی زمانی کوردی ژینی نوی له چاپ ده‌من. داوا له ئیوه به‌رزتان ده‌کەم که په‌ک یا دوو ژماره له گۆشاره جوانه‌که‌تان بۆمی ره‌وانه بکه‌ن و هه‌روه‌ها ته‌و ژماره تازانه‌م که ده‌ر نه‌چن بۆمی بنێرن. له وه‌لامی نامه‌که‌مه‌دا بنووسن که نه‌رخه‌ گۆشاره‌که چه‌نده و چۆن پاره‌که‌تان بۆ بنێرن؟

محمد که‌ریه‌ی، سه‌نه ئێران

من خه‌لکی شاری کفری خۆراگرم. بۆ ماوه‌ی دوو سه‌اله له هۆله‌ندا ده‌ژیم. ژینی نویم زور به دله و هیوای سه‌ره‌که‌وتنی بۆ ده‌خوایم. حه‌ز ده‌کەم بزانه‌م که ژینی نوی چۆن ئابوونه ده‌کێ. کورته‌یه‌که له باسی شاری کفریم له لایه، له نووسینی مامۆستا غازی محمد تالب نایا ته‌وتانم پتوانی بنێهرم بۆ بۆلاو کردنه‌وه؟ **به‌رزتان ناشاد، نه‌سه‌رتدام**

ژینی نوی: ئابوونه‌ی سالانه 15 پاوهمده. له زه‌رفی ئاسایی دا و به نووسینی ئاسایی نووسراوه‌که‌ی کاک غازی‌ش ده‌توانیت بنێهریت. گه‌ر که‌لکی بۆلاو کردنه‌وه‌ی هه‌بێ به چاوان.

ده‌ستتان خۆش بۆ ته‌م رۆژنامه زیکویه‌که و داوای سه‌ره‌که‌وتنه‌تان بۆ ده‌کەم. هیوامان به تیره‌ی خۆشه‌ویست زۆره چونکه زور کار هه‌یه ده‌توانن به نه‌نجایی بگه‌هین. پێش‌نیار ده‌کەم: کارێک بکه‌ن خۆش‌نه‌ران له خۆتان کۆیکه‌نه‌وه. هان بده‌ن که له ده‌رووش‌شان بێن و رۆژنامه‌که‌مان زور خۆشه‌بووت، په‌یه‌وه‌نیتان له‌گه‌ل رۆژنامه کوردیه‌یه‌کانی تری ده‌روه‌ی ولات و ناوه‌وه‌ی هه‌بیت و به‌تیبی بکه‌ن. وه‌ک رۆژنامه‌ی "زایه‌له‌ی" دارشادیه‌ی ئه‌له‌مانیا. هه‌ول بده‌ن هه‌موو ژماره‌یه‌که‌تان بابه‌تیکی له‌سه‌ر نووسین به پیتی لاتینی تێدا‌بێت. له رۆژنامه‌که‌تاندا ته‌م ته‌وی دوو به‌ره‌که‌یه‌ بکۆزن. نوسخه بنێرن بۆ زانکۆ و سه‌رۆک زانکۆکان و کتێبخانه‌ی گشتی و شوینه‌ دياره‌گانی تر. ئیوه سه‌ره‌چاوه‌یه‌کی پێشکه‌وتوو نه‌ته‌وه‌یه‌ن، ئیسه‌وه خۆتان دراوی گرانه‌هان. دل‌مان پێشان زور خۆشه‌و

رهنه‌گ ده‌سته‌یه‌کی بیره‌رووانکی وه‌ک ئیوه بپوون له ده‌وری رۆژنامه‌که‌تان کویان بکه‌نه‌وه و نه‌گه‌ر ته‌م کاره‌شتان به نه‌نجام گه‌یه‌اند ته‌وه له‌و باوه‌ره‌دام که جیا‌وازه‌کی که‌وره‌تان له گه‌ل مانگانه‌کانی تر دا‌هه‌ین.

ئینستیتوتی خۆش‌نده‌ی کوردی - به‌هلین. ئینستیتوتی خۆش‌نده‌ی کوردی ئینستیتوتی زانستیه، بایه‌خ به توێژینه‌وه و بۆلا‌کردنه‌وه‌ی بیرو کورد به زمانه‌ ئه‌وره‌یه‌کان دا‌دا. سه‌ر به که‌س نه‌یه و باوه‌ریش به‌وه نه‌یه که کورد به چه‌ک رزگار نه‌بێ. له سالا‌تی رابردوودا به هه‌زی نۆ بۆلا‌کراوه‌ی ته‌ده‌بی و زمانی و مێژوویه‌وه ده‌نگی کوردی به کۆمه‌لگای ئه‌وروپی گه‌یه‌اندوه و ته‌وه‌ی روون کسه‌دته‌وه که کورد خه‌وه‌ی زمان و ته‌ده‌بی خۆیه‌تی. کاری راسته‌و خۆی له پیناوی نزیک کردنه‌وه و تۆمار کردن و لیکۆلینه‌وه‌ی شیوه زمانه‌کانی کوردیه‌یه. فه‌ره‌نگی کوردی (کرمانجی) - ئه‌لمانی شاکاریکه له‌و کاره به‌رخانه‌ی که به رژیته‌ی تورکیا که‌یه‌اند که هه‌فتا سالی چه‌سه‌اندته‌وه و قه‌ده‌غه کردن زمانه‌که‌ی ته‌واندوته‌وه. باوه‌رم‌زان به‌وه هه‌یه که زمانی نووسین ده‌بێ تۆمار بکړی و خه‌لک خۆی سه‌ره‌شک بێ له به‌کار هینانی وشه‌کانیدا، هه‌ر له به‌ر ته‌مه‌شه که بۆلا‌کراوه‌که‌مان تا ئیستا به هه‌روو تیب بۆلا ده‌کینه‌وه. له سه‌ره‌تای سالی داها‌توودا فه‌ره‌نگی کوردی (سۆزانی) - ئه‌لمانی بۆلا ده‌کینه‌وه.

چ خۆم و چ دام و ده‌زکا که‌شمان به سه‌ره‌به‌زی‌وه پشتگیری هه‌موو ده‌نگی که‌مه‌یه‌تی ده‌کەین. که له پیناوی پاراستنی مافی سه‌روف و نازادی و دیمۆکراتیه‌تدا سه‌ر هه‌له‌دا.

بینه نوینه‌ری ده‌نگی ته‌وانه‌ی، که ده‌سه‌لاتداران نایه‌لن ده‌نگیان به که‌س بکا.

سه‌لام دووباره بۆ هه‌مووتان و سه‌ره‌به‌زین له پیناوی ته‌و کاره سه‌خته‌دا که ئاواته‌ به‌ر.

فه‌ریاد فانیل عومەر، نه‌نستیتوتی خۆش‌نده‌ی کوردی، به‌هلین

پیره‌زویه‌کی گه‌رم له ئیوه و خۆشان ده‌کەین: هیوادارین هه‌ر به‌رده‌وام بێ بۆ به‌رمو پش چوونی و تیشک دان‌ه‌وه‌ی میدیای جیهانی کوردی، به شتیه‌یه‌کی ئازا و سه‌ره‌به‌خۆ پیم خۆشه‌ به‌شدارێ گۆشاری ژینی نوی بۆم.

زه‌که‌ریا عومەر، نه‌روویج

ژینی نوی: سوپاس بۆ هه‌سته‌تی به‌رزو پارمه‌ته‌که‌ت. زور ده‌میکه گه‌ره‌که‌ نامه‌تان بۆ بنێرم و به‌شدارێ سالانه له رۆژنامه‌که‌تاندا بکه‌م. به‌لام سه‌ره‌قالی هه‌رده‌م ته‌و هه‌له‌ی ته‌مه‌دام. زور سوپاستان ده‌کەم که دوا‌ژماره‌تان ۸ - ۹ به دیا‌ری بۆ ئارده‌بووم. له سه‌رده‌می تیک شکانی ده‌روونی سه‌روفی کوردا چا‌که جار جار ره‌ق و قسینی خۆت به خۆش‌نده‌وه‌ی چه‌ند وشه‌یه‌کی کوردی ده‌رکه‌ی. ته‌مه

چاوه‌یکه‌وتن زیاتری تیا‌نه‌ده‌بوو. **دانا ره‌نووف، سوید** **سوید** زور پیم خۆشه‌ ژینی نویم به‌ده‌ستم بکا. تکابه له سه‌ر جۆنیته‌ی به‌شدار بوون ناگادارم بکه‌ن.

فه‌رشاد شیخ سه‌هیلی، سه‌نه ده‌رکردنی رۆژنامه‌ی ژینی نوی کارێکی گه‌وره و پیره‌زویه، سه‌ره‌ه‌رای گه‌فته‌کانی ژیا‌نی ئاواره‌یه‌ی. ته‌م گه‌اره دوو کارێگه‌ری گه‌رنگی هه‌یه: ۱. که‌یه‌اندنی ده‌سنگ و باسه‌کانی ناوخۆی کوردستان، مێژوو و کلتوری کوردی به هه‌موو شتیه‌وه‌که‌یه‌وه به کورده‌کانی ده‌روه‌ی ولات. ۲. که‌یه‌اندنی ده‌نگ و باس و ره‌وتی گه‌شه‌ کردنی ته‌کنیک و زانستی ده‌روه بۆ کوردستان، سه‌ره‌ه‌رای گه‌مارۆی ئابووری داسه‌پاو به سه‌ر کوردستان. پێش‌نیار ده‌کەم: ژماره‌یه‌کی زۆتر ژینی نوی بۆ کوردستان بنێرن تا خه‌لکیکی زۆتر پتوانی لێی به‌رمه‌ند بێ، بابه‌تی سیاسی و چاوه‌یکه‌وتن باشه به‌لام هیوادارم زور نه‌بێ.

سه‌هید ره‌شه‌د، سلیه‌نی به هه‌زی هاویریکه‌وه ژماره ۱۰ و ۱۱ ژینی نویم به ده‌ستم گه‌ه‌بشت و خۆش‌نده‌مه‌وه. زۆرم لا په‌سه‌ند بوو، به خۆش‌یه‌وه خۆش‌مان بۆ ده‌نێرم تا‌کو بیه‌شم نه‌که‌ن له ژینی نوی.

نه‌گه‌ر بگه‌راییه‌که بۆ مندا‌لێن یان تازه‌ لاوان ته‌رخشان بکریا‌یه کارێکی چا‌که ده‌بوو مندا‌لی کورده له هه‌نده‌ران گۆشاریکی وایان نه‌یه که به‌شی ته‌وانی تێدا‌بێ. مه‌گه‌ر له‌ژینی نوی جیکه‌ی بۆ بکړیته‌وه.

ناسۆ زه‌نگه، له‌مانیا

ژینی نوی، سوپاسی نامه‌که‌ت ده‌کەین. به پتی توانا هه‌ولمان داوه بابه‌تی منالان و مێرمانان بۆلا بکه‌ینه‌وه. له هه‌ولێ ته‌وه‌دا‌ین لاپه‌ره‌یه‌کی تابه‌تی بۆ ته‌م بابه‌ته بکه‌ینه‌وه.

سوپاسی ئیوه‌ی ئازین ده‌کەم. که له ده‌روه‌ی ولات بۆ خه‌زمه‌ت به کورد و کوردستان و په‌ره‌پیدانی زمانی کوردی ژینی نوی بۆلا ده‌کەن.

مه‌جید که‌ریه‌ی، سه‌نه جوانترین و رازاوه‌ترین سلاوه‌کانی خۆم که له‌مانی دسه‌وه سه‌ره‌چاوه ده‌کړی زور جفی شانازیه بۆ منی لایه‌کی کورد که ده‌بینه‌ له ولاتیکه‌ غه‌ریب و دوور له کوردستان رۆژنامه کورده‌ی بۆلا ده‌بیته‌وه. به‌و هیوا‌یه که ده‌رچوونی ژینی نوی هه‌ر به‌رده‌وام بێ. **سه‌هید نه‌بوویه‌که‌ر که‌ریه‌ی، سوید**

- بانگه‌هه‌وازیکی بۆ نووسه‌ران**
- له سه‌ر لاپه‌ره‌ی A4 بنووسن.
- ته‌نیا له دیوێکی بنووسن.
- له هه‌ر چوار لوه ۲ سم به‌هه‌رێن.
- له لاپه‌ره‌یه‌که‌دا له ۲۰ دێر پتر مه‌نووسن، گه‌ر خه‌تاره دێر به‌هه‌رێن.
- بابه‌ته‌کان کورت بنووسن (۲۰۰ وشه‌ پش ده‌خه‌رن).
- رتیووسی ژینی نوی له به‌رچاوه بکړن.
- به پتی توانا نیکار و وینه‌ی گونجاوه له‌گه‌ل بابه‌ته‌کان بنێرن.
- به مه‌ره‌که‌یه‌ی ره‌ش بنووسن.
- گه‌ر کرا ۲ کۆپی نووسینه‌که‌تان بنێرن.
- نووسراوه‌کان به پۆست بنێرن.
- گه‌ر فاکس ده‌کەن ده‌قی نووسراوه‌کان فاکس بکه‌ن.
- گه‌ر تاونیشتان وینه‌ی خۆتان له گه‌ل نووسینه‌که‌تان بنێرن.
- گه‌ر کۆمپیوته‌ری ماکینتۆش‌تان هه‌یه و به‌رنامه‌ی (النا‌ش‌المکتبی) به‌کار‌دێن ته‌و نووسینه‌که‌تان له‌سه‌ر دیسک بنێرن. نووسینی له سه‌ر دیسک پش ده‌خه‌رن. تکابه له گه‌ل دیسک ده‌قی چاپ‌کراوه‌که بنێرن.
- هیچ نووسینیک، گه‌ر بۆلا‌وش نه‌کړیته‌وه ناگه‌رته‌وه بۆ خاوه‌نی.

Şer û dijayetî çî paşe rojekê dînin

Zuber Mayî - Firanse

Zêdey 4 salane Kurdistan (başûr) di dikawdanekî taybetî de dijît: azad ji aliyê rijîmêve, hêzên naw netewî berewaniyê lê dikin. Xîçeka sinûrî hatiye dest nîşan kirin, ji bo parastina piraniya xelkê. Lê şer û aloziyên partên ramiyarî bi giştî û yên serokî (PDK û YNK) bi taybetî roj bi roj berew pêş diçin, rastew xo zordariya xelkê dikin. Bo nimûne gelek ji xelkê wekî rojên reşe Beisiyan li mal û halê xwe koçber bûne. Wekî rejîma Beis divê xelk ji bo parta zal îmza bikî yan jî bi mirov û kes û karên xwe bajar û axa xwe bi cih pêlît û bîbîte mişextê ramiyarî di welatên Iran, Sûriya û Tirkîye û welatên dine cihanê.

Ewroke li welatê me wişey demokrasî, mafê mirovan... û azadî di hebûn de nînin û eger pirsyarê jî ji hegera wê bikey giran di ser mirov radiwestît.

Partên serokî ewa zêdey du salane doza miletî kirine meydana girtin û kuştin û şer û tirs û lîze ... Mirin û kuştin dîmenên rojanane û roj bi rojê berew zêde bûnê diçin.

Ragehandinên wana her roj sibê heta êwarê mizgîniya girtin û kuştina kurdan tidin. Ewana şehîd, welat û doz kirine perde di ber çavê xelkê jar û bê rê.

Pitir li 2 salane cotyar,

xwêndkar, pale, hejar çavniherê encama aştiyê ne. Hewil danên aştiyê negehiştine encamêkê. di ber vê omîd û hêvî di dilê mirovda dimirît.

Rewişt û karên kadir û berpirsyarên van partiyên hemî rengên şorişgeriya xwe ji dest dane û ewana tim di hewla teji kirina berikên xwene û naxazin wê derfetê ji dest xwe bikin. Hindî dikarin paran kom dikin, jimalê hejaran veroçikînin; amanc bitir zengîn bûne.

Beisî ji vana hîn bûne ...

Serok û rêber û dest û darên van partiya çak hajê wan kiryarane hene, lê xwe dixafînin. Heke rexneyek bê kirin ewa rixnegirvê bê sizadan.

Kar gehiştîyê vê derê ko xelk ji xwe dipirse: erê gelo vana çav beisiyan kirye van beisî ji vana hîn bûyne. Ev pirsyarê ji zardevê mirovê sawilkeji tê bihistin.

Bo rojekê jî bit ev partane hizra danîna pirojeyekê jî bo awedankirina Kurdistanê nekirine, bilî pîlan û dijinkariya hev û dû, kuştina kurdan, kuştina bira bi destê bira. Lêreda pirsyar ji herdû rêberên PDK û YNK tê kirin heger hat û sibê Seddam Husên û rejîma wî roxiya hewe çî pirojeyek bo wê miletî digel rejîma tazeyê?

Car hêrişên Komara Islamiye

Iranê, carna hêrişê Tirkîyê li bin perda lê gerhana PKK, car şerê Hikûmeta Herêmê û PKK, car na şerê Partiyê û Yeketî û car şerê PKK û partiyê ... wate bi kurtî **p a r t ê n** Kurdistanê rola xwe ya dijmin kariyê bi cih anîne û hemî nexşe û pîlanên sê qolî û çwar qolîyên dijî kurd û Kurdistanê bi cih anîne.

Ewana qet nahêlin milletê jar çend salakekê bi asayî bijît û berev pêş biçît. Di vê tawanê jî hemî partên Kurdistanê berpîsin di hember dîrokê de.

Lêre mirov digehîte vê emcamê: Ewana pajrêka xwe ya şorişgerî bir kirine û dozên welat, şehîd û xebat bûne bihaneyek bo gehiştin bi kursiya hukim raniyê.

Belge li ser vêjî zorin: ev rêber û serkêşên amadene destê xwe blikine nav destê mezintirîn dijminê gelê kurd da bes ji bo êk bi gor bikin.

Ji şûna çareserîya gir û groftên xwe bi rêyên demokratîkde, niyeta wana carekadin parçe parçe krîna Kurdistanê ye. Erê gelo bi

çî reng û çî wijdanekê dikaribin bêjin wana welat parêz.

Iran vê KDP û YNK pêk bîne Hewila danên Paris, Emerîka û Beritanya ser negrtin û ne cihê baweriya wan partiyên bûn, lê Irana dijminê xwînaxwar dibîte cihê baweriya wan ser kirdane û dostê milletê kurd!!

Van partiya qesta birayê xwe yê mezin Irana Islami kir dako vana pêk binît. Karê dijinkariyê dinav bera van partiyên gehiştîyê cîhekê ko dijmin divê vana pêk binît! Aya dê çî paşerojeka zêrîn bo kurdê jar bivê aştiyê vê hebît?

Van serokana rola Iranê di dijinkariya gelê kurd jî bîr kir. Her ji dîroka kevin... Komara Mihabad... Şorişa eylûl û heta top baran kirina dihi... û ta kom bûnê sê qolîyên Tirkîye, Iran û Sûriya ko evrokeye.

Van partiya çî bawerî bi êk dû jî nemaye û baweriya vana zêdetir bi dijminên gelê kurde. Ger pêk jî bihên bo berjewendiyên dijminane ne yê milletê kurd. Şer kirina vana li ser gavê ye. Çî çareserî ji bo vê destûrê heye? Aya ew partiyane vê dikaribin bi rewayî hukim dariyê bikin? Bersiv mumkin niye.

- Aya her kurd bihêt kuştin bi destê kurdî, ji bo dolar û kursiya meznahiyê?

- Aya ev xelkê pezê van partiyaye ko bi hezaran şehîdan û mal vîranî bi deyan salên xebatê ji bo tevî bûn, 95 % ji bîsan bimirin û 5% bibin lord û milyoner?!

Ewroke bedbextiya milletê me hemî rengê felsefa kevnar û jengî bi xwe girtiye û di zêde bûnê deye....

Serkevtin li kuşt û birde

meselê bê deng radigirin. Kurdistanê Iraqê bûye melbendeka pir xêr û bîr bo casûs û sîxurên hemî dewletan. Turkan jî bo tîkel bûn bi kervanê dest navxerê wê hewirê, yan kuştin û "winda kirina" neyarên dest nîşan kirîye xwe, listeya terora xwe hene di vê kiryarî de li kesê para nemaye!

Mesiûd Barzanî serokê PDK, bi kiryara vê dîmahiyê xwe û hev peymanî kirin di gel Seddam Husên tako reha Celal Talebanî û afgirên wî bine bir bike, wekî tajîyek ko nêçirvan vî mijûlî kareka qirêje bi xwîn bike, niha mezintirîn dijminên gelê kurd - Iraq, Tirkîya, Iran û Roj-awa, henikan jê dikin.

Bi vî awayî jî divê lomeyên Roj-awa bê kirin. Heko gelo hevpeymanê Roj-awa bi "operasyona dabîn kirina asayîşt" bi emek bibana, heko ewana xêr û xweşiya kurdan biviyana, devletên vana vê bikarîba di midehê 5 salên derbaz bûy de, gawekê bi kiryar li gor seqamgiriya ramiyarî bavên û di şûna vê ko "Herêma Hêmin" bi nemanê bidin, piştigirtîka abûrî bo vana deste ber bikin. Ewan rola piştigirtî kirin li şeytani tîbinin.

Partên kurdî bi wê şerê nav xwe dewrêka bîngêhî li bazirganî kirin bi netewa kurd binîne. Ev kiryaranejî kurd dibêr çavên xelkê cihanê sivik kirine. Bi corek ko ev kare di ber kelle reqiya xudayên şer wênayeka tirajîk li xelkê kurd wekî şer li Sêrb, Efganistanê daye xuya kirin.

Ewa rêberiya kurdan li başûrê Kurdistanê ko çeşne hewlek bi

kiryara "pan Kurdîstaniye" xwe êxistine xizmet berçavtengî û berjewendîya partiyên xwede. Gotineka mezinên kurdî divê: "Dijminê dijminê min dostê mine" Bi yeqîn mîzekerîneka wiha bo PDK û YNK cihê tirsêye û tu car wekî niha nebûye ko ev du partane hizra kevnare xwe di vê meselê de der bixin û nezanin dijminê rastîye vana di nav wan bixwe deye, yanî bixwe astenga ser rêya xwene. Em lêrede basa kiryanan dikin nek tenê kiryarên ramiyarî, belkî akara cî ketiye civakî yan felsefeya civakî.

Dijminê kurdan kiye

Di dîroka gelanda, her qewmek ko xwe bi netewe bizane, dema vê tê ko dab û neritên resmî û civakiyê xwe taqî bike û bixete ber pirstayan. Wêca debên xirab bavêje û bixebite hetanî şeweyeka saqlemtir û ronahitir peyda bike. Erê gelo ev şerê eşîreyî û teji li kuşt û qetlandinan nakeve çarçeweya nerîteka wisa? Erê gelo ev hev û dû kuştine nerîteka wihaye, ko şanaziye pêve bike?! Gelo şer nîşana mîrxasî û qehremaniye ye yan nîşana para mayiye civakî û ramiyarî? Erê gelo kurd her wisa dujminahiya nav xweî vê dom bikin û navê wê danên cudahiye "ramiyarî"? Erê gelo kurd vê tîving pêş yasa bixin û mîna dijmin mîzeyî hemî nahezên xwe vê bikin?! Başê heke xwe Seddam dibe dostê demiyê kurdan, gelo dijminê kurdan kîye?!

Her netewekî cudahiye nav xweyî heye. Lê radey got û bêj û diyaloge ko qasa şarîstaniyeta

wana nîşan dide.

Xelk ji min dipirsin: Kurd dixwazin çî bikin?! Erê gelo ewana zêtir nedikarî wergirin heko mîna cihûyan (yahûdî) ji bo doza xwe hev girtibana?

Bizava kurdîyê li başûrê Kurdistanê paşve diçe. Div helbijartina sala 1992, ko civaka kurd bi kiryar autonomiya xwe bi ser PDK û YNK da par kirin, tenê derfetek ko bo gelê kurd hat dan eva bû ko nav nivîsiyê li taqmên çekdariye partiyên bikin. Yan jî biçne nav "Bizava Islamiye Kurdistanê" yanî çek ji bo nan helbigirin. Gelek malbatên şiyar bûye kurd di ber şerê naw xwoyî mişextê cihanê bûn û doma koçeka penaberîye bin nehatî bûn, ko div hêrişa kemyawiye Seddam li sala 1988 dest pê bûye. Hinek ji hevkarîyê digel hikûmetên nawendîye herêmê dikin û pêşmergeyên xwe mehkeme û şikence dikin. Hejmerek ji lawan jî kişyanê aliyê PKK yan jî partiyên biçûke radikal. Hinek jî dixebitin kurd bûna xwe ji bir bikin.

Dost û dijmin

Di şûna hereşe û gef kirin yan kê ber kê kirina Mesîûd Barzanî û Celal Talebanî, li gorna firoştina PKK. Yan damezrandina aştiyeka diro ko diyare domeka kurt vê bibe; ewana divê diyalogeka siyasiye rastî bigirtana ber bo deste ber kirina pêşkevîneka siyasi. Divê Abdullah Öcalan jî vê diyalogê berçav bigire. Ew meseleye pêş şerta kotayî anîn bi xwîn rijandina nav Tirkîyê ye. Nabe vîne zêde rêya Tirkîyê bê dan,

ko bi bihana parastina "asayîste netewî" şerê qirêj dom bike. Bihana Tirka bûye hegera wêran kirina zêtir li 3000 gundên Kurdistanê û bi zor veguhastina zêtir li 3 milyon kurdan. Akama wê kiryarê jî nav birina êk ji kevin tirin çandên cihanê ye. Bê dengiya roj awa pesendeka aşkiraye Tirkîye li bi jî nav birina netewekê, nek parastina asayîsta netewî!

Eger PKK dijminê Tirkîya nebûbaye yeka din vê biba. Dijayetîya Roj-awa û berengar nebûna Tirkan li ramiyara xwede der heq bi kurdan, nîşana vê yekê ye ko Roj-awa siyaseteka rohn û zelal niye derheq kurdan. Wekî derencameka rastew xoye vê siyasetê, di ber çavê me hemiyar kuşt û bira bi hezaran li xelkê bê guneh dikin. Di vîneş xeraptir tiştêka dine: Ev xelke li aliyê xwe jî her tî firotn! Ew jî dibê hegera şewî gumiyeka zortir li meselê de: Bûyarên Iraqê, tirajêdiya Tirkan di ber çavê xelkê inda dike û rêyê tide Tirk li kuştina kurdan de bi dom bin.

Erê gelo mezintirîn dijminê kurd kê ye! Seddam yan Tirkîya? Ewana kîjan li êdin bêtîre? Ez wekî dostekî gelê kurd bi dîtina şerê nawxwe û xeyanet kirina taqmeka kurd bi

yên din, bê hêvî û şermîzar tibim. Gelo min 10 sal li temenê xwe di rêya mafê kurdan de bi xorayî dorandîye?! Erê gelo min ji bo tuneyî serbestiye xwe xistiye metirsiyê, bo navê ko bîbînim baveriyên min çal bê kirin û bi çavê xwe bîbînim kurdîyê tu manayek tunine?! Li vana jî seyr tir min ezmûneka dîlsar kere din bîniye ko hinek kurdan lêre li Aurûpayê gotine min: Cihê te di nav made nîne! Tu biyanîy nek kurd!" Erê akama wan gotelokane eva niye ko wekî meseleka kurd dibêje. Tenê dostek ku kurd divê, her çiyane û bes"? Çunkî gelek mirovên kêm hene ko nîrx û bihayê bidin bi serbestî û yeqgirtina civakî, yên ko li rêya bayxînan destpêkiye mirovaniye kurdande xebat bikin. Heke li aliyê kurdanve bikevin jêr tivîşkan, vê ziyaneka mezin bibinin.

Lê xelkê asayîye kurd, ev bihezaran mirovên li jêr xîwetên kampên penaberî û hicrên zîndanên dijîn, tibine goriyê kiryarên xirabe kurdan û baveriyên ne raste Roj-awa. Ev xelke fêl li hemî jiyana van hatiye kirin: li ser bilîndiya vana, li asayîsa vana, li jiyana û malbatên vana û bigre li rewa bûna armancên van jî fêl kirine.

Penaberên rohelat keftin mangirtina bê sinûr

Nizîkî 60 kes li penaberên Iranî ko piraniya wan kurdên rohelat in, piştî zêdey salek mangirtina ko di bîngêha BSP li Ankara dom bû, di meha oktobirê keftin ber êrişa polisê tirkan. Piştê wê kiryarê penaberan dest bi ingirîna wişk û bêsinûr kirin. Mangirtiyar xwe di xwarina nojdaruyên pişikî xwe parast. Hetanî UNCHR naçar bû digel penaberan bikeve giftî û goyan.

Piraniya penaberan li zaroyan pêk hatiye, ko hejmara wan xwe bi 140 kesan digehîne. Mangirtiyar di bihara derbaz bûy da dij Iranê rîpêvanek kirin û wênayên Xamineyî û serokên Iranê şewitandin. Iranê dawîya wergerandina wan penaberan kirîye.

JÎNÎ-NIWÊ

Jl bo peya kirina Felsefeyeka nûye ramyarî Da piroseyên demokratîk bixemlînîn

Dîroka bizava gelê kurd hetanî niho gelek qonax der baz kirine. Di hemî van qonaxa nede bizava çekdarî zal bîye. Çekî her gav serbestî fetisandîye. Derfet nedaye dozên gel di piroseyên demokratol bîn çareser kirn. Çeka destê aliyên bizava kurd tevî hikûmetê nawendî, bo ji nav birina xelkê azadî xwaz hatiye kar xistin. Dengê roşenbîrên netirs bi "tîmên terosr" hatine fetisandin. Hinek caran ji hikûmetên nawendî -wekî qebale- serkuta allyê dine bizava kurdan bi alyekî din sipartiye. Bizava çekdarî ji hergav bi tavgiyaya rejîmên deverê û cihanê hatiye xemlandin; rejîman bizav bo bi cih gehandina armancên xwe bi kar anîye.

Di nisana 1994 êve ko şerê navbera PDK û YNK ser hilda bi zoriya çek û diyare bi dest tawerdana rejîmên biyanî, bo cara yekem ew piroseyên demokrasi ko ser hilda bûn bi teherêkî hatin pêpeşt kirin ko li cihanê deng weda. Eva bûyereki xwînawî lê bi behre bû: Hizra xelkê di hember bizava kurd hate gihorîn. Niha pre xelkê kurd li gotên ramyarî di kewine gumanê; wekî: Kurd tê çewsandin çunkî dewleta xwe niye, rizgariya gelan û deselata siyasî li lûleya tiving tê cih anîn û hvd.

Civaka kurd li hundir û derewey Kurdistanê b aliyê goranên erêyî dimeşe. Hinek rêkxistinên mirov dst û dij tîvîşk tîm damezrandin. Hinek ji partiyên siasiyê çekdar ji nav diçin. Çendin rêkxistin ji bi armanca êkgirtin yanî sazûman dana karên xwe, li kesayetiyan û rêkxistinên din nizik Bûne. Heta li Kurdistanê ji bi dehan roşenbîr, di jêr sîbera berewanî ji destkewtên xelkê, piştî serhildana 1991, melbend û bingehên diyalogê damezrandine û li piroseyên demokratîkde lev hatine. Ewa ji ser hildana felsefeyeka nûye. Felsefa hev gehiştin û tev hev kar kirinê, ne teror û eşkence.

Ev dest pêxistinê cudaye li wan gavên tebayî ko aliyên bazirganî bi van mijûlin. Di civakeka çinayetiye tebayiya rêzên xelkê toştêk realî niye. Diya vê bê kirin ko ev çîna kîro li Kurdistanê de ji hemiyar meztîre, bo yek xistina karên xwe bikewne got û bêj û diyalogan di ser rewşa evroye welat. Ew rêkxistinên civakî dikaribin tev hev çendin gavan bi qazancê civaka kurdî, bavêjin.

Civaka neteweyên yekgirtî, bi tawana pêpes kirina mafê mirov xwazyarê mehkeme kirina serokê Sârbiyan -Radîvan Karaçov- dikin. Helbete ko piştê wê tawanbar kirî çendin armancên din hene, ko renga tu pêwendî bi mafê mirov nebit. Lê tu dengê kurdî nekaribû vê derfetê bikar bîne j bo bi mehkeme kişandina serokê beisiyan, xasmayç Seddam, bi tawana jênosîday netewa kurd. Diyare ewa karekî sanahî niye. Neteweyên Yekgirtî çendin mihaneyan wekî ewa ko: Irak biryarê nawnetewî mor nekiriye, vê peyda bikît. Diyare gelek karên din hene ko bi tîvîşkên kesayeti û rêkxistina tîm encam dan.

Krdên başûr bi destê çend bi kirê girtiyar-Jl ser sinûrên Bakûr û Başûr de tîm eşkence dan. Li başûrê bi zorî bi çendin malbat û kesan hatiye kirn. Nameyên wana hatiye dirandin û kontrol kirin. Kovar û weşanên wana pêş çawê wana hatiye şewitandin. Xo tenê dengê ji herçend newş di hember wana de bilin nebûye. Heta xelkê raportawan maf peliqandinane bi rêkxistinên mafê mirov wekî Amnestiyê neşandine. Ewa karekî giran niye. Tirkiye berewajî Iraqê peymanên naw netewî mor kirîye û dikaribe bikewe dadgehên naw netewî. Dikaribin civînên narezayî li berde baylozخانeyên Tirkiyê li seranserî Aurûpayê pêk binin. Dikaribin pêwendiyê bi rêkxistinên mafê mirov û perlemana Aurûpî bikin. Ewana kareên giran nîne. Ciwaka kurdî hewceyî felsefeyeka nûye.

JÎNÎ-NIWÊ

Wekiriye bo rewşenbîrên ji qelem netirs
Nawnîşan:

I.K.M

PO BOX 3044, Sudbury
Suffolk CO10 0FG, U.K

Tel: 01 787 378 588

Fax: 0171 723 7374

e-mail: sj083@mdx.ac.uk

Semûser:

Rêbiwar Fetah

Ramyara got û bêjên rexnegirane ser negirt

KURMANC HAKKI - LENDEN

Di 17 salan deselat-dariya hikûmeta islamiye Iranê bo cara yekem li aliyê dezgeha dadperweriye wekiâteki dinwe tawanbar hat kirin. Dadigeha bi nav û denge Mikonos, ko bo pê ragehiştin bi terora Dr. Sadiq Şerefkendî rêberê PDK- Iran û hevalên wî li 17 septambêra 1992 li bajarê Berlenî hat teror kirin, ser encam biryara dest bi ser kirina wezîrê ragehandina Iranê "Alî Fellaħiyar" bi tawana darêştin û birêwêbirina wê tawanê der kir.

Ewa xal goraneka mezin bû li pêwendiyên Elmaniya û Iranê. Elmaniya li bazara hevbeşe Auropada serêkê hizra ramyara got û bêjên rexnegirane di gel Iranêye, ko bi welatekî terorist hatiye nas kirin. Div derçona vê biryarê şalyarê derewey Elmaniya got: "Em aligirê ramyara rexnegiraneyin lê ne bi hemî nîrxekê". Parta Sosyalist û keskên Elmaniya ko li opozîsyonêdene xwazyarê tewaw kirina pêwendiyar di gel Iranê bûn.

Berê rejîma Iranê hewil da ko vê dadigehe kim bayex niçann bide. Lê seyir ewe bû ko Fellaħiyar hetanî midehek dirêj xwe li ragehandinan diparast. Hekta digel derçona hikma nawnetewiye dest gir kirina Fellaħî. Iranê êriş kire ser bingehên PDK-Iran, li kûrahiya 250 km ye başûrê Kurdistan.

Benîsedir yekem serek komarê Islamiye Iranî, ko li Ferense dijî, amade bû di dadigehe de şahidiyê bide. Şahidî dana Benîsedir di bin çavdêriya polîsan hat encam dan. Div wî de dî kesa bi naz navên şahidên B û C, ko berê karbidestên ragehandina Iranê bûn, dijî Iranê şahidî dan. Piştî şahidî dana vana qaziyê berzê Elmani tawana derkirina fermana kuştina Sadiq Şerefkendî rast kirin istûyê serokên berzê Iranê, Ayetullah Xameneyê û Refsencanî. Bi vî awayî pêwendiyên nav bera Iran-Elmaniya kefte qonaxeka tengayî.

Div der çona dadxwasta dadigeha berlinê dijî Xameneyî û Refsencanî, karbidestên Iranê gelek bi teherêkî tûreyî êrişên

ragehandin kirne ser Elmaniya. 200 kes li 270 niwênerên perlemantora Iranê "Meclîsî Şûray Islami" xwastin ko Iran li pêwendiyên xwe digel Elmaniya biçîwe. Gelek li radîkalên Iranê xwastin Iran pêwendiyên xwe digel Elmaniya bibire. Murteza Nebewî niwênerê Meclîsî Islami li got û bêjeka rojnameyî de go: "Qaziyê Elmani mîna Selman Ruşdiye, divê bi vî tîbigeħinin ko nikaribe îhanetê bi pîroziyên musulmanan bike". Wezîrê derewey Iranê go: "Elmaniya di pêwendiyên xwede di gel Iranê li sinûrê sor tîperîye û ewa bo Iranê cihê pesend kirinê nîne. Eger Elmaniya li xelkê Iranê dawîya lê bordinê neke, em vê pêwendiyên xwe di gel Elmaniya biçinewe. Elî Akber Wilayetî di got û bêja rojnameyî da go: Dadigeha Mikonos dadigeheka ne şerîye û dadigeheka sîyasiye, ko bi fermana Emerîka û Sîyonîzîm birêwe diçe." Haşimî Refsencanî berê tir di got û bêj digel heftenameya Şpigêl gotibû: eger Iran bê tawan bar kirin emê tola xwe wekin. Bo nîmûne emê bikaribin basa saziyarên çekê kîmyawî bikin ko Elmaniya di zemanê şerê Iran û Iraqê bi Iraqê firotiye.

Di aliyê din li Tehran û Qumê hizbullahiyan dest bi xwe pêşandan kirin dijî Elmaniya û xwastiyê qetlandina Qaziyê Elmani bûn. Li teheranê nizikê 5000 xwendikaran bi temate û hêkan keftine ser balyozxana Elmaniya.

Kohlîl serêkê berzê Elmaniya bi şandina nameyekê, bo Refsencanî da nişandan ko dadigeha Mikonos dadigeheka ser bixwe û ne ramyariye û qesta wana peyda kirina serokên terorîsmêye. Kohlîl di wê nameyê de ko di rojnameyên Elmani û Iranî de belav bûn li serek komarê Iranê xwast ko Iran bi teherêka mirovanî digel hevweletiyên Elmani li Iranê de reftar bike.

Bi wî awayî ramyara got û bêjên rexnegirane di gel Iranê bi bizmarekê we mayewe. Eger biryara tawanbar kirina Xameneyî û Refsencanî di meha Janwiyey 1997 der biçê, vêca wekî diyar şikista got û bêjên rexne girane vê misoger bibît.

Iran salane \$2,4 m li bergiriyê xerc dike

Berpirsareke Iranî go di şerê Iran -Iraq (1980 - 88) de Iranê salê 2,4 milyon dolaran bo kar û barên serbazî terxan dike. Hesen Rohanî cêgirê serêkê Meclîsî Şûray Islami di got û bêjeka rojnavanî de go divê Iran amadeyiya berewaniya xwe di deverê hebit. Nav birî go: Em sala dahatî xerca serbaziyen bo her kesekê vê bikin 45 dolar. Evî go hinek welatan xerca serbazên vana salê 1000 dolare.

Demokrasi Parêzan

Ekrem Elî - Swêd

Explo, heftenameyeka entîrasîstî Swêdiye. Dengêkî kiz belam aza û bîwêr e dijî regez perestan û naziye niwêyekan. Hecarey 3 hezar jimarey lê der deçê. Diyare sê hezar jimareyêkî keme le çaw jimarey (tirajî) rojname û govare swêdiyekanî tirda. Le seretay huzeyranî emsaldanaziye niwêyekan heliyan kutaye ser ew çapxaneyey ke Explo lê der deçê. Çapxaneyekyan tîk û pêk da be ser yekiya. Paşan camxaneyê hêndê lew dukananeşiyar şikand, ke em hefte nameyeyan defiroşt. Diruşmî "Xaçî Çemawe" hêmay naziyeke û nûsînî wek "Explo mefiroşe"yan le ser diwarî dukanane be boye nûsî. Êwarey heman roj, le ser şaşey televizyon le katî pexşkirdinî hewalekanda, çend kesêk, lew xawen dukanane derkewtin, wîyan: "Bo ewey carêkî tir tûşî kêşê û zerer nebîn, lemew la Explo nafiroşin. Berêwe berî çapxaneyêş raygeyand, ke çitir Explo le çap nadat. Diyare le komelgayekda, ke mirovekanî be qed cigergoşekaniyan be teng jiyani demokrasi û serbestî bîr û raderbînewe bîn, karî dizewî lem babete herwa be asanî be ser xelkda tînaperê. Ewe bû bo rojî diwayî zengî telefonî heftenameke be westan lîydawe û wek lîzmey baranî behar xwendewaran be "beşdar bûn" piştigîrî xoyan bo heftenameke derbîrî. Tenanet ewaneş ke hergiz Explo-yan nexwendibûwe daway beşdar bûniyan dekird. Way lêhat le şew û rojêkda jimarey beşdararan bûne sê qatî caran. Hemû rojnamekanî Swêd û roşenbîran dengî narezayiyar dijî ew hêrişaney naziyeke berz kirdewe. Bo derbirinî piştigîrî xoyan, her dû rojname sêra seriye be bilawkirawey "Expiration" û "Aftonbiladet" biryariyanda jimarey dahatûy Explo le çapxaney xoyan çap biken û wek paşkooy rojnamekey xoyan bilawî bikenewe. Bêw şeweyê tirajî le çapdanî Explo le sê hezar danewe buwe 800000 dane û le birî ewey berçawî çend hezar kesêk bikewêt, nizîkey milyonêk xwêner bîni. Hezaran kesîş be pare yarwetî heftenamekeyan da û çend çapxaneyekîş amadeyî xoyan nişanda bo çapkirinî. Polîs day beser niştêcêkanî ew rêkoxrawe regezperstaneda û 4 kesî lê girtin. Yekêkiyan serokî rêkoxraweke bû. Destîş beser zor kerese û kel û peliyanda gîra, Wek babetî teqemenî û pîrogramî kompiyoter, ke lewaneyê bibête hoy tawanbar kirdiniyan le dadgada. Ta katî tewaw bûnî em nûsîneş, piştigîrî kirdinî Explo her berdewame û komelga her le heq sendinewedaye. Diyare demokrasiyet parêzeranî zore, belam hiç merc niye ew pasewan û parêzerane çek beşan û zebîr weşên bin. Gumanîşim niye, ewey be tîfeng nakirê, qelem be encamî degeyênê.

Serkevtin li kuşt û birde

Şaşiyêke mezin li gorêdeyê Ev xelkên ko kim û zor tiştêkê derheq kurdan dizanin, bilî van mirovên ko wek min bi teherekî kevtine pêwendiyên kurdewarî. Dîv buyera pîr şermezariye vê dûmahiyaneya Iraqê tîn û ji min pirs dikin: "Erê gelo niho kîjan ji kurdan başin?! Mesele çiyê?!"

Li dest pêka Siptembira 1996de dema nûçewanên cihanê li ser sinûrên Tirkiyayê û bakûra Iraqê lev hatibûn û nûçeyên şerê navbera Parta Demokrata Kurdistanê (PDK) bi piştigiriya supay Seddam û Yekitiya Niştîmanî Kurdistan (YNK) dinartine derve. Hêza çekdare Tirkî behre ji aloziya deverê vergirt û zîncireyeka teze li hêrişên xwe bi ser xebatkarên kurde Partiya Karkerên Kurdistanê PKK, ko 12 salên bi dome bo destpêkîrîna mafê gelê kurd xebat dike, kir. Hikûmeta

lerzoke Enqere bi piştigiriya jeneralên tundrew, zêdeyî li 50 hezar esker şande cebheya pêşiyê li sinûrê Tirkiya û Iraqê, bi vê armancê ko devereka "Hêmin" e bin kontirola Tirk, ko berê gelek liser peyivî bû, hetanî kûrahiya 15 km axa Iraqê pêk bîne.

Di demêkê de ko Emerîka bi mîrxasî li "kêşeya asayîşa Tirkiyê digehişt" mora pesend bi pîlanên turka vena, zor li welatên erebî wekî Iraq, Cezayir û Sîriya û herwisa Iran, ev kiryara Tirkan mîna pêgavek bo berînkirina sinûrên xwe tawanarbar kirin. Lê Berîtanya hem li nali da û hem li bizmarî. Carekê gazinde li Tirkan kir û carekadin ji hevderdî digel da kir.

Sebay pêlên mirov kujiyê li Tirkiyayê, ko berhema rastewxoye ramyara tund û tije Ankara, derheq serbestiya ragehandinê ye: kêm

peyamnêrên biyanî hebûn nûçeyên wan bûyarane, nûçeyên teror, wêran kirina gundên Kurdistanê, şikence, kuşt û bir, girtin û wînda kirina berbilawe rojnamevan û niwênerên ramyarî û çalakên mafê mirov, belav bikin.

Li demêkê de ko şeş endamên Partiya Demokratîke Kar (DEP) bi tawana bir û hizrên wan hatine girtin, di demêkê de ko 41 indamên partiya cêgire DEP yanî Partiya Demokratîke Kare Gel (HADEP) bi navê pêk anîna desteyên çekdar tîn mehkeme kirin Tirkiya rêyeka dirêje demokrasiyê divê bipêve.

"Zil Kori"ye gişkiya rojnaman, divê wekî berhema ramyara serbazî û abûriye Roj-awa bê mêz kirin. Her di gel wêne divê amaje bi fermana dezgahên asayîşt û hêminayeti biken, bi ser rojnamevan û TV ye roj-awa, ko hegera sansorê li ser weşandina deng û basên li ser

nabit. Nûçevan, ev du unsure tirkî û iraqîyî vek hev mêz nakin. Di halekê de ev her du rûyê laperekêne. Di wê demêde ko li sala 1991 herêmek bi navê "Herêma Parêzraw" pêk hat, Tirkiyê çendin caran êriş biriyê ser gundên kurd nişîne kurde her dû aliyên sinûr, bêyî ko hizra jiyan û mirina xelkê bê guneh biket. Wekî diyar kurdên Iraqê tenê li hêrişên Iraqê, li aliye hev Peymanan, dihatin parastin; nek ji hêrişên ko Tirkiya û Iranê tîn kirin!! Ev dewletên hev peyman ko pardariye operasona nawçeyî asayîşt, li xêr û bire deverêde hev pişkin. Li demêkê de ko Seddam ji vanre bûye dijminekî asayî, Tirkiya dostekî asayî ye. Bila car û ba kesek ser hildet û basa pêşineya Tirkiyê bike, di gor êriş kirin bi ser mafê mirovan yan tivîşka Tirkî li bi kar anîna hêzên çekdar, wekî tenê rêya kêşeya kurd, bixete ber lomeyan. Bi her teherî be Tirkiya

Şerî LEYZER
Wergêr: ALAN

siyaseta "Yek Netewî" ye, sebay soz dana Kemal Atatürk bi kurdan, ko şan bi şane tirkan bo rizgariya Tirkiyê li jêr deseêta biyanî şer kirin, li ser sistemeka yeksan û hevpişik li Tirkiyeya nû de hate gorê.

Wekî akama wî karî bi midehê 75 salên derbaz bûy de Tirkiya tu deretan nedaye ragehandina nasnameya neteweyên bilî tirk. Heta ev lê nihêrîneş nehatiye gorê ko rêformek li yasayên bingehî ye, li çar çeweya fermana ber tese nasyonalîstên Îdeolojiya kemalîstan, bê kirin. Yan ji bi rêyeka demokratîk yasayên bingehî bêne goran.

Bazirganî bi netewe

Nebûna yekitiyê di navbera taqmên kurdî di hemî deverande, derfeteka guncawe hergavî bo neyarên kurdan pêk aniya. Bo navê ko bikaribin stratejiya ser kevtiyaneye "Di ava şêlû masiyan bigire" bi ser kurdan misoger bikin. Tenanet eger kim ji bit evana karîne nakokiyên kevin pere pê bidin: Iran piştigiriya YNK dike. Iraq ya Parta Demokrate Kurdistan û Sûriya piştigiriya PKK dike, wekî werekek li "Şerê Ava" nav bera Tirkiyê û Sûriyê û her visa dij kurdan li ser kêşeya li mêjveye dagîr kirina Entakiyeyê ya Sûriyê li aliye Tirkan ve.

Tirk bo cibe ci kirina pîlanên xwe li deverê de geh di gel Barzanî yan Talebanî yan ji herdiyan got û bêjê dikin û dixebitin vana bi dij êk dî û dij kurdan bi kar binin. Her di vê gavê de li ber helqeya rojnameyên ser bi dewlete tirkan

Kurdistana Iraqê bûye melbendeke pir xêr û bîr bo casûs û sîxurên hemî dewletan.

kurdên Tirkiyê ne. Ev kêşeya bi liberçaw girtine vê yekê ko hejmarê kurdên Tirkiyê 12 - 15 milyonê, ko hemî bûne goriyê leyizeke aloz û diltezêne jêopolîtîk, henber 5 - 7 milyon kurdên Iraqê, wa tete pêş çav, ko rewşa vana li hewtayên Iraqîye xwe xiraptir ji bit.

Laşê min wekî rojnamevanek, ko deng û basên bûyerên her dû aliye wê sinûrê pir metirsi diveşîne, dilerizit; dema tibinim tu basek li ser Tirkiyayê belav

ramyara kuşt û bire kurdan bi sanayî birêve tibe. Şaşiyêka mezine heger kêşeya kurd li Tirkiyê wekî kêşeya navbera Ankara û PKK bê mêze kirin. Mesela bingehî deheriyête bo salên 1923 û damezrandina Komara Tirkiyê, di jêr fermana Mistefa Kemal Atatürk. Distûra bingehîye wê komarê tenê gelekê di nav sinûrên Tirkiya da bi resmî dinase, ev ji tirk bûn. Bi vî awayî gelên dine ko li Tirkiyê tijin divê biban bi turk. Ev

paşmawe bo L17

Amnistî International a sîyasetî Tirkiye bi pelxandina mafê mirov tawanbar kir

Rêkxistina mafê mirov, Amnesty International li raporta manga novembara xwe Tirkiye bi pelxandina mafê mirov tawanbar kir. Li rapora Amnesty de amaje bi tawanên îdam, girtin û windakirinên nediyar hatiye kirin. Rapora Amnesty gazindan li Tirkiyê dike diber ko behra xirap li zaroyan werdigire.

Di Tirkiyê li destpêka şerê çekdariye kurdan, hetanî niha bi sedan rojnamevan û kesayetiyên ne ramyarî hatin inda kirin yan kuştin. Di şerê Kurdistanê de hetanî niho zêdeyî 20 hezar kesan hatin qetandin.

Tirkiyê sereray giriftên leşkirî û aburî amade nine kêşey kurd bi rêyên aşiti çareser bike. Hetanî niho gelek hewilên aşixwazane ye rêkxistinên neramyarî û nawnetewî bo çareser kirina kêşey kurd li tirkiyê şikist xwarine.

Darî azadî kurd berî negirtuwe û kirmî buwe

MEHABAD KURDI - Swêd

Caran ke gund bigre le bajarîş, şer û ajawe le ser zor kêşey cuda be gelê şewey minalane û seyrîş berpa dekiran. Le ser parçe êrdêk belamerda firkey dekird. Le ser mer kewtine nêw perêzewe şiwani qurbeser le dû dînan dekra û çaw berejêrî xelk û xwaş dekira; dewr û rastî le ser mirîşkêkî "Elmode" dilyan le yektir dêşa û bo yekdiş debûne derd û bela; le ser girj bûnî dem û çawî kurjigeyekî saway besteziman û bêziman ser û cemedanî û kilaw, kilawaneyan pê dekira; le ser xanimoleyekî hetaw nedîwî boxçe nekirawêş her mepirse çi dekira çi degutra. Dû berebab û dû eşret û dû gund xwênî yektiryan fir dekird. Emane hendê nimûney zor zor kemîn, ke ta êstaş komelgay kurdewarîman pëyanewe denalênin.

Dey ba bizanin le rojî emroda kurd, biborin seranî kurd, le ser çî xenawkey şer û malwêranî dexene gerdenî kurdewe?

Le Kurdistanî emroda gef û gur pare naka; katyoşa û topî

nazanîm çand mm le gorepanî şerda şer û biwêrin. Ewey pêşî dewitrê eqil le mêje le Kurdistanî malî bar kirduwe. Çek çaw der dênê û kurdîş xoy gutenî: "Kutek dezanê qonağ le kiwêye" Bîrya û sed bîrya kutekî kurdîş le hember dujminan buwaye nek le hember role damaw û lîqewmawekanî xoy.

Şer le ser çî

Pirsyarêke weramdanewey xwênî hezaran kesî bo terxan kirawe, le layen şerxwazan û deselatxwazanewe. Şer le pênanawî deselat û gewre bûn: Gewre bûnî part û rêkxirawe nasiyasiyekanî kurd nek kurd xoy! Ger le cîhanda rêkxirawe rizgarixwazekan bo serdarêti û şikomendêti gelekaniyan giyan le ser destan amade bin ewa le Kurdistanî haw kêşeke be berewajey xoy deniwênêt. Çünke partekani lay xoman, zorbey here zoriyan siwarî espî xayalî yek kêlegayî û yek nêrekerî debîn. Emeş xoy le xoyda nek her dijî amanc û awatekanî gele, bigre hengaw nanî em rêkxirawaneşe berew duwawe, Kurdistan kawil kirdinîş

ba le şwênî xoy biwestê.

Ta êsta serkirdey girgfan pîrker nek her neytiwaniwe gel berew menzilgay azadî berê, bekdû ta xoyşî boy ne liwawe le hemû biwaranda siwarî taqane û zanay zanayan û çaw sağı çaw sağan bê. Hemû dezanî, çî şer û pêkdanêk be wit û wêj û giştigo kirdin kotayî pê dêt; xwa bikat eme le Kurdistanîş rast der biçêt! Hêştâ darî azadî kudan berî negirtuwe, keçî kirmî buwe. Eger bilêm kirmeke kurd xoyetî, le waneye be hele neçû bim.

Şer le ser xeyanetkarîş bê, eger be xirape le ser kurd bikewêtewe, şitêkî ewende maqûl niye, ke be berzî balay da helbiwitrêt. Lêreda giringe berjewendî kurd wek gelêkî xawen xak û maf newek berjewendî le nûkî derzî tesiktirî hizb û rêkxirawe xoperist û mal kawilkerani kurd. Deba çitir. le sayey serî seranî kurda dinya pêman nekenê! Deba çitir bo yekdiş nebîne rostemî zal û le beranber dujminîş Fis Fis palewan!

Deba nefret le şer û şor bikeyn û kotrî sipî aştiş heldeyne asimanî barût dagirtûy Kurdistan.

Kurtirîn mewday navbera du xalan

RAGEHANDINE

* Heger te divê berhemên te bê frotin.

* Heger tu dîv mişteriyên teze digerêy

* Heger dîv heval û nasan digerêy

* Jînî Niwê Peyamate vê bigehîne zêdeyî 25 welatan!

- Bo belavkirina ragehandin (Reklam)ên xwe pêwendiyê bi:

Tel & Fax: 0171 - 723 7374

Jînî Niwê di ser
Internetê bixwînin.
[http://www.humanri
ghts.de/~kurdweb/jl
n_e.html](http://www.humanri
ghts.de/~kurdweb/jl
n_e.html)
E-mail
sj083@mdx.ac.uk

JÎNÎ NIWÊ

Jînî Niwê ser
sala 1997 bi
xwênerên xwe û
xelkê
Kurdistan
pîroz
dike.

Issue 12-13 December 1996 WEŞANA MEDYAY CIHANIYE KURD

Hejmar 12 - 13 Çirrapêşîn 1996 Buha £1

Qaziyê Elmanî:

Xameneyî berpirsyarê kuştinaye

Dr. Sadiq Şefkendi, serokê PDK- Iran

Di kiryareka bê wênede, di dîroka dadperweriyê, dadigeha Mîkonos xwazyarê tawanbar kirna rêberên Iranê, Ayatullah Xameneyî, Refsencanî, Ali Akbar Wilayeti û Ali Fellahiyan, bo derkirina fermana qetlandina Sadiq Şefkendi, serokê PDKI bû. Ev kiryare bû hegera tûre bûna Iranê.

Dadigehê bo Kazim Darabi û Ebbas Rayil bi tawana qetlandina Sadiq Şefkendi xwast ko bi hebza tahetayî mehkûm bibin.

Piştî dadigeha Norênberg dadigeha Mîkonos yek ji giringtirin û dirêj tirin dadigehên cihanê tête hejmartin. Di dadigeha Norênberg de dewleta Naziyan hat mehkeme kirina û di dadigeha Mîkonos de, ko 4 sal dirêjî kêşa rêberên Irane hatin tawanbar kirin. Di çarçîwa wê dadigehêde fermana destgir kirina Fellahiyan hat der kirin.

Iranê bi zûyî dijkiyar ji xwe nişan da û bi rêpêvan û gefan tivîşkên xwe li ser Elmaniya zêtir kir. Wezirê derewey Iranê Wilayeti got eger Elmaniya biryara xwe wer negirîr Iran vê pêwendiyên xwe digel Elmaniya kurtir bike. Di hember de Kohl serokê berze Elmaniya bi şandina nameyekê bo Haşimî Refsencanî, danîşan kir ko dadigeha Mîkonos ser bixweye û karêwan ron kirina bingehên teroristiye.

Li Zaîrê di her demjimêrê 50 kes dimirin

Nawenda Nûçe - Lenden

Rêkxistina "Pizişkên bêsînûr (AMI)" di ragehandineka dilşewat li ser yek ji mezintirîn tirajîdiyên sedey 20. de dinivise: Di Zaîrêde her roj 1200 kes yanî 50 mirov di her sietê de timirin. Piraniya wana kal, jin û zarokên.

Rêkxistina Netewên Yekgirtî hetanî niho tu karek nekiriye; bilî weşandina hinek ragehandinên lomekaranê. Tenê birsiti û tenîti nîne ko beriya wê xelkê reben

girtiye belkî di nav vanada nesaxiyên wekî "Weba" bi teherek tirsiner belav bûye û jiyana van jê tistîne. Feranse pêşniyar kir ko hêzeka çend netewî bo nav bijîkariya şer biçe deverê bi serokatiya Dewletên Yekgirtî (US). Lê dewleta

Riwanda di gel pardariya Feranseda niye, çûnkî Feranse digel Mûboto serek komarê Zaîrê pêwendiyên xweş hene.

Moboto di ber nexwaşiyên li Siwîsrayê bû û piştî nûşdar kirinê midehekê li hotêleka siper li Gêvêvê mayewe û paşan ço

Feranse û li koşka efsanewiya xwede çawnihêrê "hêmin bûna" welatiye. Bi gorey nûçeyan serhildayên eşîreta "Tûsi" keftine canê awareyên "Hûto" û kes nizanibe kê vê bikare kotayî bivê mezintirîn tirajêdiya mirovanî bine.

Koyley sêks

Aban Kemal Norwêç:

Midyay cihanî bas lew jinane deka, ke serbazekani Japon wek koyley sêks bekariyan hênawe. Nizîkey 200 hezar jin û kiç ke xelkî Korê, Çîn, Viyetnam û ew nawçaney jêr deselatî Japon bûn, le salekanî cengî dühemî cihanîda le layen serbazekani Japonewe be dil girawin û rewaney berekani ceng kirawin, ta wek koley sêks le layen serbazekane we bekar bihênên.

Êsta çendin rêxirawî jinan, dij be ceng û mafî mirov, lew welatane we ew jinaneyan lêwe be dil girawin, diway 50 sal dawa deken ke Japon debêt daway lêbûrdin lew jinane bika û nizîkey 20 hezar dolar paresengiyên, bew jinane we mawin yan be kes û karî ew jinane we mirdûn, bidatewe.

Ew reftare dirindaneyey serbazekani welatêkî dagîrkari wek Japon pêş 50 sal lemewber, emroke le Kurdistanî dagîrkirawda piyade dekirê. Salehay sale ke jinan û kiçani Kurdistan le

layen wilatanî dagîrkere we sükay-etiyan pê dekrê û desdirêjiyan lê dekrê, çî le katî hêrişe serbaziyeke wêk Enfalda û çî le naw şar û zîndanekanda. Desdirêji kirdin le jinan û kiçanê ke xoyan yan kes û kariyan le çalakî siyasîda bûn, dij be rjêe dagîrkerekan, wek şewazek bekar hatuwe bo şikandini himay xoragiranî naw zîndanekani beisi, axundekan û kemalistekan. Firoştini kiçani Kurdistan katê ke le Enfal da be talan degiran; desdrêji kirdin le kiçan le layen pasdarane we ta be kiçi nemirin û neçine Beheşt, nimûney ew karane ye diji afiretanî Kurdistan.

Le waneş bednawtir wêney laşey rûti ew kiçe pêşmerganey ke le layen cendermekane we bilaw dekrêtewe, hemû belgey tawan bar kirdini ew rijêm û welatane we Kurdistanyan dagîr kirduwe. Aya katî ewe nehatuwe ke êmeş ew rijême tawankarane bew tawanane we ke dij be jinan û kiçani Kurdistan deyen rapêçi dadigayekî nêwdewletî bikeyn.

Sacid Gûnbay: Çek çareya kêşey kurd nake

Wekî diyar got û bêtir aştî navbera PKK û dewleta Erbakanda hene. Roja 11 desemberê PKK 6 serbazên tirk serbest kir. Fathullah Erbaş indamê wilayeta Van, di Partiya Asayiş (Refah) nav bijîkarê PKK û dewletê bû. Hev dem çend bûyerên din dan nişan kirin ko desleta tirk helwêsta xwe di ser kêşey kurd gihoriye. Dadigeha asayişa dewletê dest helgirê dawiyek xwe li ser serokê mafê mirov (IHD) bû. Her vê dadigehê li Istenbolê 2 nûser, Mihammad Reina Doğan û Erdoğan Korkcu, ko bi cudahi xwaz hatibûn tawanbar kirin serbest kir. Wezirê dade Tirkîyê Şewket Kazan (refah) kêşeya kurd kêşeyeka hevcedar bi reformên civakî, jiyandina abûrî û asayiş li Kurdi-stanê nav tibe. Ev gavên ko Tirkîye li Kurdistanên avêtine evanane:

- Serbest kirina hemî van bendiyan, ko hejmarê van bi 5000 digehe, yê ko hatin tawanbar kirin bi hevkarî di gel PKK. - Kar û barên asayiş, bêtir kirina rewşa mafê mirov, ko serek wezîran Erbakan serokatiyê dike. Wezirê dewleta Tirkî Sacid Gûnbay (Refah) di got û bêtir rojnameyî da go: "Çek çareseriyê kêşey kurd nake. Divê berî gîşkan reformên civakî û abûrî bê kirin paşê hêdî hêdî hikmên exlaqî binin ser kar hetanî asayiş û hevserengî dikeve deverê. - Hikûmeta Erbakan 1bn (1000 milyon) dolarên emerikî bo projeyên abûrî û civakî li Kurdistanê terxan kiriyê.

JÎNÎ NIWÊ

- Ger tu xema kalayên xwe diwoy
- Ger tu mişteriyên nû dixazî
- Jînî Niwê Dengê te wê bigehîne zêdeyî 25 welatan

Jînî Niwê
REKLAMAN
WERDIGIRE

Tel: 0410 456020
Fax: 0171 7237374

Divê Hejmarêde

Serkewtin li
kuşt û birde

RP19

Darî Azadî kurd
berî negirtuwe,
kirmî bûwe

RP19

Demokrasî
Parêzan

RP 18

Şer û dijayeti çî
paşerojekê tînin

RP 17